

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
Π.Μ.Σ. ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
της
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑΣ

A.M. ΠΓ2018311

Η ΒΙΑ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ
ΤΟΥΡΚΙΑ

ΜΕΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
Γ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ)
Α. ΠΑΡΙΑΝΟΥ (ΜΕΛΟΣ)
Σ. ΛΙΒΑΣ (ΜΕΛΟΣ)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν πόνημα είναι αποτέλεσμα μιας αρκετά χρονοβόρας μελέτης σχετικά με το φαινόμενο της βίας και ειδικά της εφαρμογής του νόμου του Lynch στην εποχή μας στη γείτονά μας χώρα, την Τουρκία. Στο απαιτητικό αλλά και γοητευτικό αυτό εγχείρημα στηρίχθηκα κυρίως στη βιβλιογραφία που μου παρασχέθηκε από τον επιβλέποντα καθηγητή μου Γεώργιο Μιχαλακόπουλο, καθώς και σε πολλά στοιχεία της επικαιρότητας αποκτώντας καθ' υπόδειξή του πρόσβαση σε γεγονότα λιντσαρίσματος και βίας που συνέβησαν την περίοδο διακυβέρνησης του ΑΚΡ και που άφησαν μεγαλύτερο ή μικρότερο αποτύπωμα στην πορεία της χώρας. Αρκετά από αυτά τα γεγονότα απασχόλησαν τη διεθνή ειδησεογραφία και επέσυραν συχνότατα άσκηση δριμείας κριτικής απέναντι στις πρακτικές βίας στην όμορη χώρα. Έγινε προσπάθεια να καταδειχθεί η σχέση και η σύνδεση των γεγονότων αυτών με την πολιτική του Ερντογάν, ως εκφραστή του πολιτικού Ισλάμ σε σχέση πάντοτε με τον ανέκαθεν επικρατούντα εθνικισμό. Από την άλλη πλευρά καταβλήθηκε προσπάθεια να αποδοθεί η εικόνα της τουρκικής κοινωνίας ως καθρέφτη του τουρκικού πολιτισμού αλλά και της ψυχολογίας των Τούρκων. Θεωρήθηκε, τέλος, απαραίτητη αυτή η αναφορά, αφού γίνεται λόγος ουσιαστικά για τη λεγόμενη κουλτούρα βίας και λιντσαρίσματος.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

Βία, Λιντσάρισμα, Τουρκία, 21^{ος} αιώνας, Ερντογάν.

ABSTRACT

This study is the result of a time-consuming study of the phenomenon of violence and especially the application of Lynch's law in our time in our neighboring country, Turkey. In this demanding and charming endeavor, I relied mainly on the literature provided to me by my supervising professor, Georgios Michalakopoulos, as well as on many current events, gaining access to lynching and violence incidents that occurred during the AKP's rule. greater or lesser footprint in the course of the country. Several of

these events have been the subject of international news coverage and have often led to the exercise of a strong cretan action against violent practices in the neighboring country. An attempt has been made to demonstrate the relation and connection of these events with Erdogan's policy, as an expression of political Islam, always in relation to the always prevailing nationalism. On the other hand, an attempt was made to portray the image of Turkish society as a mirror of Turkish culture and the psychology of the Turks. Finally, this report was considered necessary, since there is essentially talk of the so-called culture of violence and lynching.

KEYWORDS

Violence, Lynching, Turkey, 21st century, Erdogan

EΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Καταρχάς θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Γ. Μιχαλακόπουλο που σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας στάθηκε πολύτιμος αρωγός μου. Σ' αυτόν οφείλω το ευ ζην των τελευταίων δύο χρόνων. Είμαι ευγνώμων για τη δυνατότητα που μου έδωσε συμμετοχής σε ένα τόσο ενδιαφέρον και καινοτόμο πρόγραμμα σπουδών.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαιτέρως τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής, την κ. Α. Παριανού και τον κ. Σ. Λίβα που αφειδώς μου προσέφεραν την επιστημονική αλλά και την ηθική τους στήριξη.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για τη βοήθεια που μου προσέφερε όλο αυτό το διάστημα και ιδιαιτέρως τον σύζυγό μου Νίκο για την τεχνική υποστήριξη του εγχειρήματος καθώς και για την μεγάλη υπομονή που επέδειξε.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AKP=Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (κυβερνών κόμμα Ερντογάν)

MHP=Κόμμα Εθνικιστικού Κινήματος

CHP=Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα

KP=Κομμουνιστικό Κόμμα

HDP=Δημοκρατικό Κόμμα των Λαών

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ – ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	30
ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ	30
1. ΚΥΠΡΟΣ.....	30
2. ΚΟΥΡΔΟΙ – ΑΛΕΒΙΤΕΣ.....	37
3. ΑΡΑΒΕΣ-ΣΥΡΟΙ-ΑΦΓΑΝΟΙ.....	45
4. ΚΙΝΑ.....	49
5. ΓΚΙΟΥΛΕΝ – ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ.....	50
6. ΛΟΑΤΚΙ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	62
ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ	62
ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	74
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ.....	76

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αιτίες εκδήλωσης της σύγχρονης βίας είναι συχνά η ανεργία, που έχει ως αποτέλεσμα οικονομικά προβλήματα, τον καταναλωτισμό, τις κοινωνικές ανισότητες, το φανατισμό, τη συνεχή προβολή βίας στα Μ.Μ.Ε., την υπονόμευση των ηθικών αξιών, το άγχος του σύγχρονου ανθρώπου, αλλά και την ελλιπή παιδεία. Αποτελέσματά της είναι η επικράτηση ανασφάλειας και φόβου στο στενότερο ή ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και ο ευτελισμός τόσο της ανθρώπινης ζωής όσο και των ηθικών αξιών.

Μπορούμε να διακρίνουμε αρκετές μορφές και είδη βίας: κρατική, φυσική, σεξουαλική, συναισθηματική, ψυχολογική, πνευματική, πολιτιστική, έμφυλη, λεκτική αλλά και οικονομική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Η τούρκικη ιστορία αλλά δυστυχώς και η καθημερινή πραγματικότητα βρίθει βίαιων περιστατικών: βία κατά μειονοτήτων που φτάνει αρκετές φορές στα όρια της εθνοκάθαρσης ή και της γενοκτονίας, ενδοοικογενειακή βία, πογκρόμ λιντσαρίσματα, γυναικοκτονίες. Ας προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε με επιστημονικούς ορισμούς τους παραπάνω όρους. Έτσι, το πογκρόμ αφορά μια μαζική και οργανωμένη βίαιη επίθεση εναντίον κάποιας συγκεκριμένης εθνικής, θρησκευτικής ή άλλης ομάδας, με ταυτόχρονη καταστροφή του περιβάλλοντός τους (Σεπτεμβριανά, Κωνσταντινούπολη). Επίσης όταν μιλάμε για γυναικοκτονίες αναφερόμαστε σε δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους, οι οποίες διαπράττονται ή γίνονται ανεκτές τόσο από ιδιώτες όσο και από δημόσιους φορείς. Μία από τις παραπάνω μορφές που θεωρείται άξιο να γίνει αντικείμενο περαιτέρω έρευνας τόσο για την εκδήλωση όσο και για τις αιτίες που οδηγούν στις εκδηλώσεις αυτές είναι το λιντσάρισμα ή νόμος του Lynch.

Με τον όρο Νόμος του Λιντς περιγράφεται η δράση των αρμοδίων προσώπων, τα οποία, ως οργανωμένες ομάδες ή όχλος συλλαμβάνουν άτομα τα οποία κατηγορούνται ή είναι απλώς ύποπτα για κάποια εγκλήματα και τους επιβάλλουν συνοπτική τιμωρία χωρίς προηγούμενη νόμιμη δίκη και χωρίς εντολή από τις εντεταλμένες αρχές

εφαρμογής των νόμων. Αρχικά η λέξη *λιντσάρισμα* σήμαινε το μαστίγωμα για λόγους συμμόρφωσης ή την επιβολή μικρών ποινών χωρίς προσφυγή στο νόμο. Πολλοί τον ταυτίζουν με την αυτοδικία από την πλευρά του όχλου. Στο λήμμα του Μεγάλου Ηλεκτρονικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Εκδόσεις Πατάκη) βρίσκουμε ότι είναι η κακοποίηση ή και η θανάτωση κάποιου που είναι ή θεωρείται ένοχος, υπεύθυνος για κάτι, από πλήθος εξαγριωμένων ανθρώπων. Άρα, πρόκειται για μία διαδικασία συνοπτική, κατά την οποία ο όχλος προβαίνει αμέσως και χωρίς καμία νομική διατύπωση στην εκδίκαση εγκληματία καθώς και στην άμεση και επιτόπου εκτέλεση του ενόχου. Η ετυμολογία της λέξης δεν είναι απόλυτα καθαρή αν και το συγκεκριμένο ρήμα συναντήθηκε πρώτη φορά τον καιρό της Αμερικανικής Επανάστασης.

Ο Lynch ήταν κατά κάποιες ιστορικές πηγές γεωργός, πολιτικός και επαναστάτης κατά την περίοδο της Αμερικανικής Επανάστασης. Ως ειρηνοδίκης στην περιοχή της Βιρτζίνια είχε οργανώσει παράνομες ομάδες με σκοπό την άμεση τιμωρία και εκτέλεση όσων συμπαθούσαν τους Άγγλους. Γρήγορα, όμως, ο νόμος αυτός στράφηκε κατά των μαύρων στις Νότιες Πολιτείες των ΗΠΑ, όπου καταγράφηκαν γύρω στα 4.000 λιντσαρίσματα με τη συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων να είναι έγχρωμοι. Ήταν πάντα παράνομη διαδικασία αλλά οι επανειλημμένες προσπάθειες για την εξάλειψη αυτού του είδους τιμωρίας με καθαρά στοιχεία αυτοδικίας έβρισκαν την έντονη αντίδραση της αμερικανικής Γερουσίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1947 31 άτομα που είχαν προσαχθεί σε δίκη και τα οποία συμμετείχαν σε λιντσάρισμα στη Νότια Καρολίνα, αθωώθηκαν, παρόλο που μερικά από αυτά είχαν ομολογήσει τη συμμετοχή τους.

Στην αρχή *λιντσάρισμα* σήμαινε την αυθόρμητη συγκέντρωση των πολιτών μιας κοινότητας για να ενημερωθούν για την ποινική υπόθεση και να απονείμουν δικαιοσύνη, ενώ σπάνια επρόκειτο για θανατική ποινή. Προς τα τέλη του 19ου αιώνα όμως το λιντσάρισμα απέκτησε την έννοια της πρακτικής του όχλου και της θανάτωσης με κρέμασμα ή ακόμα και με κάψιμο των ενόχων σε όλη τη χώρα. Ο συγκεκριμένος Νόμος χρησιμοποιήθηκε στις αρχές εγκαθίδρυσης του αμερικανικού κράτους, προτού εμφανιστούν οι εκπρόσωποι του νόμου, οι σερίφηδες και τα δικαστήρια. Ο νόμος του Λιντς επικρατούσε σε αραιοκατοικημένες ή απομακρυσμένες πολιτείες, όπου η αμερικανική κυβέρνηση ήταν αδύναμη. Οι εκπρόσωποι του νόμου ήταν πολύ λίγοι και

ανίσχυροι να επιβάλουν το νόμο και την τάξη. Ο Λιντς κατά την εξέγερση του 1780 στη Βιρτζίνια αποφάσισε να βρει έναν πιο εύκολο τρόπο για να απονείμει δικαιοσύνη από το να μεταφέρει τους εγκληματίες στο κοντινότερο δικαστήριο που απείχε 200 χιλιόμετρα. Μαζί με τους γείτονές του έστησε το δικό του δικαστήριο στο οποίο προσάγονταν οι κατηγορούμενοι παρουσιάζοντας τα όποια ελαφρυντικά στοιχεία για την υπόθεσή τους. Αν η απόφαση ήταν καταδικαστική, ο ένοχος θα δεχόταν 39 μαστιγώματα στη γυμνή πλάτη του. Τον 18^ο και 19^ο αιώνα ο νόμος του Λιντς εφαρμοζόταν κυρίως σε Πολιτείες του Νότου εναντίον βιαστών, ανδρών που χτυπούσαν τις συζύγους τους αλλά κυρίως εναντίον όσων λευκών ή μαύρων υποκινούσαν σε εξέγερση τους μαύρους. Το 1892 έγιναν 800 λιντσαρίσματα. Για αρκετά από αυτά δεν μπόρεσε να εντοπιστεί η αιτία εφαρμογής της συγκεκριμένης πρακτικής. Αξίζει να αναφερθούμε στην υπόθεση Claude Neal στη Φλόριντα το 1934. Ο Neal λιντσαρίστηκε μετά την ομολογία του για τη δολοφονία της λευκής Lola Cannidy με την οποία υποτίθεται ότι είχε δεσμό. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την απόσπαση της ομολογίας του αμφισβητήθηκαν, παρόλα αυτά ο κόσμος απαιτούσε την παραδειγματική τιμωρία του. Ο όχλος απέσπασε από τη φυλακή της Αλαμπάμα το νεαρό έγχρωμο και τον υπέβαλε σε 10 ώρες βασανιστηρίων που συμπεριλάμβαναν και ευνουχισμό του. Στη συνέχεια το σώμα του κρεμάστηκε από δέντρο και φωτογραφήθηκε και από αυτή τη φωτογραφία φτιάχτηκε ταχυδρομική κάρτα. Τα δάχτυλά του Neal πωλήθηκαν ως αναμνηστικά στο διψασμένο για αίμα πλήθος που έφτασε αργά για να δει το λιντσάρισμα.¹ Παρόλο που ο τύπος της Φλόριντα είχε προειδοποιήσει για τον κίνδυνο λιντσαρίσματος του νεαρού, κανένα επίσημο όργανο δεν πήρε μέτρα για να τον αποτρέψει. Η κοινή γνώμη των ΗΠΑ προχώρησε σε μία μείζονα προσπάθεια ώστε να περάσει ομοσπονδιακός νόμος κατά του λιντσαρίσματος. Όπως σημειώνει ο ιστορικός Walter White, το λιντσάρισμα βασιζόταν σε μερικές πολύ καλά ριζωμένες στον αμερικανικό Νότο πεποιθήσεις, όπως ότι οι νέγροι καταφεύγουν σε σεξουαλικά εγκλήματα, ότι μόνο με το λιντσάρισμα μπορείς να προστατεύσεις τις λευκές γυναίκες, ότι οι φρικτές πράξεις των μαύρων μπορούν να αποσβησθούν μόνο με χρήση ακραίας βίας. Η Γερουσία των ΗΠΑ πανηγύρισε επειδή Μόλις το 2018 αποφάσισε ότι το λιντσάρισμα είναι ποινικό αδίκημα².

¹ postmodern.gr, πρόσβαση 14/12/2018

² Huffington Post, πρόσβαση 23/12/2018

Σήμερα ως λιντσάρισμα εννοούμε τη δολοφονία ενός εγκληματία από πλήθος παρισταμένων συγγενών του θύματος ή άλλων οικείων προσώπων, πριν ακόμη επιληφθεί η δικαιοσύνη, δηλαδή προτού ολοκληρωθεί ή καν αρχίσει η δίκη³.

Τα παρακάτω γεγονότα έχουν κάποια κοινά σημεία. Έγιναν στην Τουρκία του Ερντογάν από αφιονισμένο, φανατισμένο, μανιασμένο και αφηνιασμένο όχλο. Η ασυνειδησία με την οποία δρουν οι όχλοι και οι μάζες είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της κοινωνίας. Όπως διατυπώνεται και από κοινωνικούς ψυχολόγους, όλα τα μεμονωμένα χαρακτηριστικά ενός ατόμου όπως η συνείδηση, η λογική, η κριτική ικανότητα εξισώνονται προς τα κάτω στους όχλους. Παρατηρείται, εξάλλου, συγχώνευση διαφορετικών προσωπικοτήτων σε μια ενιαία οντότητα σκέψης και συναισθήματος.

Σύμφωνα με πολλά λεξικά *όχλος* και *μάζα* θεωρούνται συνώνυμες λέξεις. Ο Le Bon στο βιβλίο του «Η Ψυχολογία των Μαζών» (1895) αναφέρει ότι ο όχλος κυριαρχείται από ασυνείδητες διαδικασίες, με αποτέλεσμα τα άτομα να λειτουργούν από κοινού αυτόματα και όχι συνειδητά, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης. Ο όχλος αποτελεί ένα κρίσιμο πλήθος ανθρώπων που επηρεάζει δραστικά την εξέλιξη των γεγονότων. Είναι το πλήθος των ανθρώπων που ως ρεύμα καθοδηγούμενο διαμορφώνει πολύ συχνά τη φυσιογνωμία μιας κοινωνίας.

Συνεχίζοντας ο Le Bon αναφέρεται στον όρο «ψυχή των όχλων» για την οποία θεωρεί ότι εκδηλώνεται με ένα είδος νοητικής και συναισθηματικής ενότητας και προσανατολισμού των ατόμων που απαρτίζουν έναν όχλο. Αυτό το θεωρεί ως ειδοποιό διαφορά που διαχωρίζει τον όχλο από μία απλή συνάθροιση πολιτών. Κυριαρχείται, άρα, από ασυνείδητες διαδικασίες, με αποτέλεσμα τα άτομα να λειτουργούν από κοινού, αυτόματα και χωρίς συνείδηση. Προσωπικότητα δεν υφίσταται, καθώς ο όχλος υποκινείται από ηγέτες, δημαγωγούς και χαρισματικούς, που επιδρούν δυναμικά πάνω τους. Οι δημαγωγοί ξέρουν να βρίσκουν ερείσματα στον όχλο, στη μάζα, όχι στους πολίτες. Πρυτανεύει ο φανατισμός σε καταστάσεις ανεξέλεγκτες και το άτομο γίνεται έρμαιο της όποιας μορφής προπαγάνδας. Τα άτομα που απαρτίζουν τη μάζα έχουν το χαρακτηριστικό ότι δεν μπορούν να σκεφτούν λογικά και φυσικά δεν μπορούν να ανεχτούν τον αντίλογο. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να γίνονται πράξεις ακραίες και βίαιες, όπου η συμπάθεια εύκολα μετατρέπεται σε λατρεία, ενώ η αντιπάθεια σε

³ fatsimare.gr, πρόσβαση 25/09/2018

ασυγκράτητο μίσος. Καθώς η μάζα γίνεται πλαστή και πρωτόγονη χρειάζεται έναν ηγέτη - μεσσία που θα την καθοδηγήσει. Ας θυμηθούμε τη φράση του Χίτλερ: «Αν θέλετε τη συμπάθεια των μαζών, πρέπει να λέτε τα πιο ηλίθια και τα πιο χοντρά ψέματα».

Ο Freud πάλι στο έργο του «Η Ψυχολογία των Μαζών και Ανάλυση του Εγώ» (1921) ξεχωρίζει και τονίζει δύο δομικά στοιχεία: το κοινό «κάτι» προς το οποίο τα υποκείμενα προσανατολίζονται συμβολικά, επειδή τους ελκύει ή τους απωθεί και την αλληλεπίδραση ανάμεσα τους, η οποία σημαίνει η αμοιβαία ταύτιση μεταξύ τους. Με τη βοήθεια ενός σημείου ή συμβόλου που αντιπροσωπεύει ένα αίσθημα προκαλεί σε αυτόν που το αντιλαμβάνεται το ίδιο αίσθημα τόσο πιο δυνατό, όσο περισσότεροι το συμμερίζονται. Η μάζα κατά τον Freud δημιουργεί στο άτομο την εντύπωση μιας απεριόριστης δύναμης, κάνουμε λόγο για μία «συμμορία αθώων», ένα εντελώς οξύμωρο σχήμα⁴

Ελάχιστα ικανές για συλλογισμό οι μάζες εμφανίζονται – τουναντίον - ικανότητες για δράση και εγωιστικές στις διεκδικήσεις τους. Η ιστορία μάς διδάσκει ότι τη στιγμή που οι ηθικές δυνάμεις, που αποτελούν τη βάση μιας κοινωνίας, γίνονται ανίσχυρες, η τελική διάλυση επιτελείται από τους ασυνείδητους όχλους. Οι πολιτισμοί, από την άλλη πλευρά, δημιουργήθηκαν στη συντριπτική τους πλειοψηφία από μια μικρή πνευματική ελίτ, ποτέ από τις μάζες, που έχουν δύναμη μόνο να καταστρέφουν. Η κυριαρχία τους αντιπροσωπεύει πάντα μία φάση αταξίας. Ένας πολιτισμός περιλαμβάνει σταθερούς κανόνες, πειθαρχία, το πέρασμα από το ένστικτο στο ορθολογικό, πρόβλεψη για το μέλλον, ένα υψηλό επίπεδο μόρφωσης, καταστάσεις που είναι τελείως απρόσιτες στις μάζες, οι οποίες έχουν εγκαταλειφθεί. Οι μάζες επιφέρουν την κατάρρευση ενός παραδοσιακού πολιτισμού, αφού μόνη φιλοσοφία που επικρατεί είναι η κτηνώδης δύναμη του όχλου.

Υπάρχουν μάζες εγκληματικές, ενάρτεες ή ηρωικές. Οι εξέχοντες πολιτικοί αλλά και οι απλοί αρχηγοί μικρών ανθρώπινων ομάδων υπήρξαν πάντοτε ασυνείδητοι ψυχολόγοι των μαζών. Εύκολα έγιναν κύριοί τους. Η γνώση της ψυχολογίας των μαζών αποτελεί το μέσο του πολιτικού που οφείλει όχι να τις κυβερνήσει αλλά τουλάχιστον να μην κυβερνάται απόλυτα από αυτές. (Gustav Le Bon, Η Ψυχολογία των Μαζών- εισαγωγή)

⁴ andro.gr, πρόσβαση 13-02-2017

Υπάρχει η πεποίθηση ότι οι πράξεις τους είναι πατριωτικές. Πιστεύουν επίσης ότι είναι άξιες συγχαρητηρίων, ότι έχουν πράξει κάτι θεάρεστο, αφού σε αυτό έχουν υποβληθεί και για αυτό το λόγο έχουν με το μέρος τους τους περισσότερους συμπολίτες τους. Μία πράξη εγκληματική, λοιπόν, από νομικής άποψης, με βάση την ψυχολογία της μάζας θεωρείται ηρωική. Βλέπουμε, άρα, ότι οι χαρακτήρες των μαζών που είναι ικανές για εγκληματικές ενέργειες απαντώνται σε όλες τις μάζες. Υπερβολή των αισθημάτων, συνθηματολογία, ευπιστία τον ηγέτη και συναισθηματική αστάθεια, συχνά επιτελούν διπλό ρόλο, είναι δικαστές και εκτελεστές, για κανένα λόγο όμως δεν θεωρούνται εγκληματίες.

Συνεχίζοντας ο Le Bon επισημαίνει ότι «στις περισσότερες περιπτώσεις οι μάζες χαρακτηρίζονται από μεγάλη ετερογένεια. Η ετερογένεια αυτή εκδηλώνει χαρακτηριστικά όπως μειωμένη ικανότητα για διαλογική σκέψη, για συλλογισμό και απουσία κριτικού πνεύματος, ευπιστία σε ιδέες και ηγέτες καθώς και μεγάλη οξύθυμία. Αυτά ακριβώς τα στοιχεία εκμεταλλεύονται ασκώντας την επιρροή τους οι λεγόμενοι καθοδηγητές-μεσσίες κάνοντας χρήση του κύρους τους, και χρησιμοποιώντας τη διαβεβαίωση, την επανάληψη και τη μετάδοση».

Ο καθοδηγητής έχει και όφελος και υποχρέωση να κάνει χρήση ρητορικών υπερβολών, να εκφράσει την κοινή γνώμη. Μέσα πειθούς που μπορεί να μεταχειριστεί ο καθοδηγητής είναι ο τρόπος ομιλίας, οι λέξεις που ασκούν καταλυτική επίδραση πάνω στις μάζες, να εισχωρήσει, δηλαδή, στην ψυχολογία των μαζών που τον στηρίζουν. Να μιλήσει, άρα, με την παρρησία των Αρχαίων Ελλήνων έτσι ώστε να δημιουργήσει εντυπωσιακές εικόνες μέσα από απλοϊκούς συλλογισμούς. Η επιτυχία του καθοδηγητή εξαρτάται από την ισχύ που αυτός αποπνέει, ενώ δεν έχει άμεση συνάφεια με τα επιχειρήματα που προβάλλει. Είναι πιο εύκολο ο ηγέτης να κάνει μία μάζα να δέχεται διαβεβαιώσεις και με αοριστολογίες, πού όμως παρουσιάζονται με συναισθηματικό λόγο κι ας μην έχουν μέχρι τώρα επαληθευτεί.

Ο Freud και η σχολή του θεωρούν ότι οι μάζες συμπεριφέρονται με τον ένα ή άλλο τρόπο λόγω του ότι απελευθερώνεται το ασυνείδητο, που γιγαντώνεται από την εντύπωση της παντοδυναμίας της μάζας. Αυτή η παντοδυναμία γίνεται ακόμα εντονότερη εξαιτίας της ανωνυμίας, η μάζα δεν εμποδίζεται από απαγορεύσεις και γίνεται ακόμα πιο επικίνδυνη από την αφομοίωση περιθωριακών ατόμων που δεν έχουν ενσωματωθεί ομαλά στην κοινωνία. Όταν το εγώ, το πρώτο πρόσωπο χάνεται,

αντικαθίσταται από το εμείς, από το πρώτο πληθυντικό, απελευθερώνοντας συχνά τα πιο επιθετικά ένστικτα του ανθρώπου. Ο ρόλος των καθοδηγητών βρίσκεται ακριβώς στο γεγονός ότι προηγούνται από τη χρήση των ασυνείδητων ενεργειών. Μέσα σε μία εξεγερμένη μάζα, δεν κάνει ο καθένας ο,τιδήποτε. Κάθε άτομο αντιδρά σύμφωνα με την προηγούμενη συμπεριφορά του, μόνο που το κάνει με έναν τρόπο πιο έντονο, λόγω της δύναμης που αποκομίζει από το πλήθος.

Οι παράγοντες, εξάλλου, που καθορίζουν τις απόψεις των μαζών διακρίνονται σε έμμεσους και άμεσους. Οι έμμεσοι παράγοντες κατορθώνουν να κάνουν τις μάζες να υιοθετήσουν κάποιες ιδέες και να μην είναι αδιάφορες απέναντι σε κάποιες άλλες. Πολλές φορές έχει προηγηθεί μεγάλη ιδεολογική προετοιμασία. Οι άμεσοι παράγοντες, όμως, είναι αυτοί που κάνουν την ιδέα να παίρνει σαφέστερη μορφή. Η φυλή, οι πρόγονοι, οι παραδόσεις όπως και η ιστορία αντιπροσωπεύουν τις ανάγκες και τα αισθήματα του παρελθόντος. Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά ο Le Bon στο έργο του «Η Ψυχολογία των Μαζών» (1895) «δίχως παραδόσεις και δίχως εθνική ψυχή κανένας πολιτισμός δεν είναι δυνατός». Θεμελιώδες καθήκον, λοιπόν, ενός λαού πρέπει να είναι η επαφή με το ιστορικό παρελθόν και με τις παραδοσιακές αξίες. Άλλος ένας καθοριστικός παράγοντας είναι ο χρόνος, με την έννοια ότι γίνεται το αποθετήριο των πεποιθήσεων αλλά και των απόψεων που χαρακτηρίζουν τις εποχές. Οι ιδέες αυτές και οι απόψεις δεν έχουν την έννοια του ευκαιριακού και του τυχαίου. Συναποτελούν αποκύημα ενός κοινού ιστορικού παρελθόντος. Συνεχίζοντας ο Le Bon αναφέρεται στους πολιτικούς και κοινωνικούς θεσμούς διατυπώνοντας την άποψη ότι «ένας λαός δεν επιλέγει σύμφωνα με τη βούλησή του περισσότερο θεσμούς, από ότι επιλέγει το χρώμα των ματιών του ή των μαλλιών του». Οι θεσμοί και οι κυβερνήσεις είναι το τελικό προϊόν της δράσης της Φυλής, είναι τα δημιουργήματα της.

Από τους άμεσους παράγοντες που επηρεάζουν τις μάζες, πρέπει να αναφερθούμε πρώτα από όλα στις εικόνες που εντυπωσιάζουν τις μάζες και που ανακαλούνται στη μνήμη με τη χρήση συγκεκριμένων λέξεων ή φράσεων. Ένας χαρισματικός ηγέτης που θα τις μεταχειριστεί κατάλληλα μπορεί να προκαλέσει την ψυχή των μαζών. Δε μπορεί να μη σκεφθεί κάποιος πόσο μεγάλη είναι η ισχύς των λέξεων λόγω του ότι ανακαλούν στη συλλογική μνήμη της μάζας συγκεκριμένα νοήματα. Όσο πιο αόριστα ή εσκεμμένα άτεχνα έχει καθοριστεί το νόημα αυτών των λέξεων, τόσο μεγαλύτερη επίδραση ασκούν στις μάζες και με πραγματικά μαγικό τρόπο επιδρούν πάνω τους και

υπόσχονται στην πραγμάτωση τους, για παράδειγμα οι λέξεις *ελευθερία, πατρίδα, δημοκρατία, αντίσταση στην τρομοκρατία...* Με ορισμένες από αυτές συνδέονται έστω και πρόσκαιρα κάποιες εικόνες. Κάθε λέξη μπορεί να πέσει σαν ένα βότσαλο στη λίμνη της συνείδησης της μάζας και να δημιουργήσει πολλούς ομόκεντρους κύκλους που παραπέμπουν σε συγκεκριμένες εικόνες, όπως αναφέρει ο Τζιάνι Ροντάρι. Οι λέξεις έχουν προσωρινές και διαφορετικές σημασίες που αλλάζουν ανάλογα με την εποχή και ανάλογα με τον τόπο. Επιδρούν μόνο αυτές πάνω στη συνείδηση της μάζας τόσο περισσότερο, όσο περισσότερο γνωρίζουμε καλύτερα το νόημα που οι συγκεκριμένες λέξεις έχουν σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή και σε συγκεκριμένο τόπο. Γιατί οι λέξεις ζώντας σύγχρονα με τις ιδέες που εκφράζουν έχουν σαφώς πολύ μεγάλη δύναμη. Καλά επιλεγμένοι όροι μπορούν να κάνουν τις μάζες να δεχτούν ακόμη και τα πιο παράλογα πράγματα, οι λέξεις μπορούν να μετατρέψουν τις μάζες σε ηρωικές ή εγκληματικές.

Μια μάζα ανθρώπων συχνά τοποθετείται από ένστικτο κάτω από την εξουσία ενός καθοδηγητή, ενός ηγέτη, συνήθως χαρισματικού. Γύρω από αυτόν, που είναι το κέντρο, διαμορφώνονται, αναμορφώνονται και ως επί το πλείστον ταυτίζονται οι απόψεις του συνόλου. Η μάζα δεν μπορεί να υπάρξει και να ενεργήσει χωρίς κάποιον στο ρόλο του αφεντικού. Ο ηγέτης ήταν κάποτε ένας καθοδηγούμενος που στη συνέχεια έγινε ο εκφραστής. Η εξουσία του είναι απόλυτη, αναμφισβήτητη και σχεδόν δεσποτική. Εξουσιάζει τη μάζα και την κάνει να τον υπακούει ενώ αρκετές φορές υποκαθιστά τις δημόσιες εξουσίες, σε τέτοιο βαθμό ώστε να αμφισβητούνται και τελικά να αποδυναμώνονται. Οι καθοδηγητές, εξάλλου, είτε είναι άνθρωποι εξαιρετικά δραστήριοι με ισχυρή θέληση, βίαιοι, γενναίοι και ριψοκίνδυνοι, είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι στο να κατευθύνουν και να παρασύρουν τις μάζες και να μεταμορφώνουν σε ήρωες τους απλούς πολίτες. Όπως παρατηρεί ο Le Bon υπάρχουν, επίσης, καθοδηγητές με σταθερή βούληση, αλλά και πιο σημαντική επίδραση. Η επιμονή τους είναι μία πολύ δυνατή ικανότητα, μεταλλάσσει τα πάντα και υποτάσσει τις μάζες. Τίποτα δεν τους αντιστέκεται, επιδρούν πάνω σε όλα και σε όλους. Ο Ερντογάν διαθέτει τα περισσότερα στοιχεία και από τα δύο είδη καθοδηγητών. Η Ετζέ Τεμελκουράν στο βιβλίο της «Τουρκία. Παραφροσύνη και Μελαγχολία» (2017) αναφέρει ότι η Τουρκία είναι «bon pour l'Orient» θεωρώντας ότι μια χώρα της Ανατολής μπορεί κάλλιστα να αρκестεί σε σταγονίδια δημοκρατίας. Συνεχίζοντας λέει ότι ο Ερντογάν, αφού χαρακτήρισε τους ψηφοφόρους του AKP «συντελεστές της ευημερίας μας» και δήλωσε ότι ο μισός

πληθυσμός που δεν ψηφίζει AKP είναι το «δεύτερο πιάτο» του έθνους, προσέθεσε ότι το κόμμα του είναι τώρα το κέντρο βάρους της κοινωνίας. Αυτό σήμαινε ότι όποιος δεν ανήκει στο AKP είναι Άλλος, ένα «δεύτερο πιάτο». Από τη στιγμή που προώθησε το διαχωρισμό «εμείς» και «αυτοί», ένα έθνος που ποτέ δεν ήταν εξοικειωμένο με τον πολιτισμό της συνύπαρξης, διχάστηκε ακόμα περισσότερο. Όλη η ρητορική του Τούρκου προέδρου επαναλάμβανε το ίδιο μοτίβο: «Εμείς είμαστε τα θύματα! Μας συνθλίβουν. Και αυτούς εμείς τους ανεχόμαστε, ακόμα και τώρα που κατέχουμε την εξουσία». Ο ακαδημαϊκός Φετί Ατσικέλ, συνεχίζει η Ετζέ Τεμελκουράν, γράφει χαρακτηριστικά σε ένα άρθρο του: «Η ιδεολογική επικράτηση της ‘ιερής θυματοποίησης’ βασίζεται στην ικανότητά της να κατευθύνει την αρνητική ενέργεια των μαζών προς ένα υψηλότερο επίπεδο ιδεών, να διαδίδει την αισιόδοξη πεποίθηση ότι η κοινωνική αρνητικότητα μπορεί να εκτονωθεί σε κάποιον υψηλότερο στόχο. Κινητοποιεί τα αποστερημένα πλήθη προς ένα ημιανταρχικό, ημιεπιθετικό τέλος, το οποίο μπορούν να εσωτερικοποιήσουν σε πνευματικό επίπεδο και να επιβληθούν στην κοινωνική αρνητική ενέργεια».

Στις ομιλίες του Ερντογάν κυριαρχούσε η λεγόμενη συλλογική θυματοποίηση. Αρχίζε συνήθως το λόγο του με την αντωνυμία *αυτοί*. Μιλούσε για μια «Νέα Τουρκία», για μια «Μεγάλη Τουρκία του 2023». Όσοι ήταν ικανοί να διακρίνουν την παθολογία και αρνούνταν να ζήσουν με τον πλαστό ενθουσιασμό, γίνονταν «αυτοί». Ακόμα και όταν οι πολίτες κατηγορούνταν για παρανομίες με δήθεν αποδείξεις, όταν χιλιάδες Τούρκοι φυλακίζονταν για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις, όταν γινόταν φίμωση των ΜΜΕ, όταν οι πιστοί ξυλοκοπούνταν μέχρι θανάτου επειδή δε νήστευαν, θύμα ήταν η κυβέρνηση και όλα αποτελούσαν συνωμοσία εναντίον της. Η «ιερή θυματοποίηση» νομιμοποιούσε πάντοτε τη ροπή προς την εκδίκηση.

Όταν κάποιος ηγείται μιας μάζας είναι βέβαιο ότι έχει σκοπό του να την παρασύρει και να την πείσει να διαπράξει ο,τιδήποτε, για παράδειγμα να λεηλατήσει μια πόλη, να θυσιαστεί για να υπερασπίσει τις ιδέες της. Πρέπει, όμως, να δράσει πάνω της με γρήγορες υποβολές και η πιο δραστική από αυτές, όπως φαίνεται, είναι το παράδειγμα. Α priori η μάζα να έχει ήδη προετοιμαστεί από ορισμένες συνθήκες και ο ηγέτης της, αυτός που θέλει να την παρασύρει, να διαθέτει κύρος. Σύγχρονοι χαρισματικοί ηγέτες κάνουν χρήση της επανάληψης και της μετάδοσης. Τα στοιχεία αυτά φαίνεται ότι

επιδρούν με αργό και σταθερό ρυθμό και το σημαντικότερο, τα αποτελέσματα εμφανίζονται εξαιρετικά διαρκή.

Πρώτα από όλα βεβαίως, η απαλλαγμένη από κάθε λογική σκέψη και από κάθε απόδειξη καθίσταται ίσως το πιο βέβαιο μέσο που χρησιμοποιούν οι ηγέτες, ώστε μία ιδέα να εισδύσει μέσα στις μάζες. Όσο πιο επιγραμματική, λιγόλογη και Λακωνική είναι η διαβεβαίωση, όσο περισσότερο στερείται από ανάγκη αποδείξεων, τόσο περισσότερη δύναμη έχει και τόσο πιο αξιωματική γίνεται. Η διαβεβαίωση αυτή, όμως, αποκτά τεράστια επίδραση μόνο μέσα από την επανάληψη με τη χρήση των ίδιων ακριβώς λέξεων. Ο Ναπολέων έλεγε ότι δεν υπάρχει παρά μόνο μία σοβαρή μορφή ρητορικής και αυτή είναι η επανάληψη. Έτσι ό,τι διαβεβαιώνεται, μόνο μέσα από την επανάληψη μπορεί να εγκατασταθεί μέσα στα πνεύματα, σε σημείο αυτό να γίνεται αποδεκτό ως μία αποδεδειγμένη αλήθεια.

Είναι εντυπωσιακό το πόσο επιδρά η επανάληψη όχι μόνο στις μάζες αλλά και σε ανθρώπους έντονα πνευματικούς. Ό,τι επαναλαμβάνεται καταλήγει, όπως φαίνεται να εντυπωθεί στο υποσυνείδητο, όπου γίνεται η επεξεργασία των κινήτρων των πράξεών μας. Ύστερα από μικρό σχετικά χρονικό διάστημα δεν δίνουμε σημασία το ποιος διαβεβαιώνει επανειλημμένα, αλλά απλώς πιστεύουμε. Για αυτό το λόγο πολύ σωστά έχει επιλεγεί τα τελευταία χρόνια να χρησιμοποιείται ο όρος Πολιτική Διαφήμιση. Ό,τι γίνεται με τα προϊόντα, γίνεται και με τις ιδέες. Ταυτιζόμαστε με την επανάληψη της ίδιας άποψης. Η διαβεβαίωση η επανάληψη, λοιπόν, εμφανίζονται αρκετά δυνατές ώστε κάποιος να εναντιωθεί μαζί τους.

Διαμορφώνεται με αυτό τον τρόπο η κοινή γνώμη και παρεμβαίνει πλέον ο ισχυρότατος μηχανισμός της μετάδοσης. Μέσα στις μάζες τα συναισθήματα, οι ιδέες, οι απόψεις εμφανίζονται με τεράστια μεταδοτική δύναμη. Η μετάδοση, εξάλλου, δεν απαιτεί την ταυτόχρονη παρουσία κάποιων ατόμων σε έναν τόπο. Μπορεί να πραγματοποιηθεί και από απόσταση, για παράδειγμα από τα μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, την Τηλεόραση, το Διαδίκτυο. Προσανατολίζονται, λοιπόν, τα πνεύματα προς την ίδια κατεύθυνση, έτσι ώστε να αποδίδονται συγκεκριμένοι και ιδιαίτεροι χαρακτήρες στις μάζες.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο έρχεται η διαδικασία της μίμησης, η οποία φαίνεται να επηρεάζει πολύ τα κοινωνικά φαινόμενα, ως ένα αποτέλεσμα μετάδοσης. Κατά τον Αριστοτέλη ο άνθρωπος είναι φύσει μιμητικό ον είτε αφορά σε απόψεις, σε ιδέες ή

ακόμη και σε υλικά αγαθά. Είναι ελάχιστοι αυτοί που τολμούν να απαλλαγούν από την επιρροή της μίμησης. Οι μάζες καθοδηγούνται με πρότυπα και όχι με λογικά επιχειρήματα. Από την πορεία της ιστορίας φαίνεται ότι σε κάθε εποχή ένας μικρός αριθμός ατόμων, οι ηγέτες, επιβάλλουν τη δράση τους στη μάζα. Συνήθως οι ηγέτες δεν πρέπει να παρεκκλίνουν πολύ και να διαφοροποιούνται από τις κατεστημένες ιδέες, γιατί σε αυτή την περίπτωση θα ήταν πολύ δύσκολο η μάζα να τους μιμηθεί. Άρα, η επιρροή τους θα ήταν πολύ μικρού βαθμού, σχεδόν μηδαμινή, για αυτό ακριβώς οι άνθρωποι που ξεχωρίζουν και είναι πολύ ανώτεροι από την εποχή τους, έχουν μηδαμινή επιρροή πάνω στις μάζες. Έτσι για παράδειγμα βλέπουμε ότι οι δυτικοί παρόλα τα πλεονεκτήματα του πολιτισμού τους, ασκούν πολύ μικρή επιρροή στην Ανατολή. Ο Le Bon αναφέρει ότι η διπλή δράση του παρελθόντος και της αμοιβαίας μίμησης καταλήγει να κάνει όλους τους ανθρώπους της ίδιας χώρας και της ίδιας εποχής εντελώς παρόμοιους. Τέλος, η μετάδοση, αφού πρώτα ασκηθεί σε αυτό που ονομάζουμε βάση της κοινωνικής πυραμίδας, δηλαδή τα εκτεταμένα λαϊκά στρώματα, περνά αβίαστα και στα ανώτερα στρώματα της κοινωνίας φτάνοντας στην κορυφή της πυραμίδας.

Ένας τελευταίος παράγοντας που επιδρά καταλυτικά είναι το κύρος. Η ίδια η λέξη κρύβει μέσα της πολύ μεγάλη δύναμη, έχει ιδιαίτερη βαρύτητα. Έτσι το κύρος εμπνέει δέος, θαυμασμό και συχνά φόβο. Είναι ένα είδος ανυπέρβλητης γοητείας που ασκεί στο πνεύμα μας ένα άτομο, μια θεωρία ή μία μεγαλειώδης πράξη. Προκαλεί αισθήματα, πολλές φορές ανεξήγητα βάσει της λογικής, αλλά εντελώς λογικά βάσει της υποβολής που έχει δεχτεί το άτομο. Όπως δηλώνει χαρακτηριστικά ο Ο. Ατάι: «Έχω την αίσθηση ότι είμαστε ένας μάλλον ανώριμος λαός, που έχει έντονη προδιάθεση να ερμηνεύει τα γεγονότα και την πραγματικότητα βασιζόμενος σε θαύματα και μύθους» (Ετζέ Τεμελκουράν, Τουρκία. Παραφροσύνη και Μελαγχολία, 2017). Το κύρος, λοιπόν, είτε επίκτητο είτε προσωπικό καθίσταται το πιο ισχυρό μέσο επιτυχίας κάθε κυριαρχίας. Ιδιαίτερη εντύπωση δημιουργεί η δύναμη επιβολής του προσωπικού κύρους. Το διαθέτει μικρός συνήθως αριθμός προσώπων, ενώ δεν είναι εξαρτημένο από τίτλους και εξουσίες. Είναι αυτό που μαγεύει και τελικά μαγνητίζει όσους βρίσκονται κοντά τους. Ο Ερντογάν διέθετε πολύ μεγάλη δύναμη γοητείας, πριν ακόμα γίνει διάσημος. Το κύρος του δεν είναι βασισμένο συν τοις άλλοις και πάνω στην προσωπική επιρροή που ασκεί. Πρέπει να επισημανθεί ότι το κύρος χάνεται μετά την αποτυχία. Τον ίδιο ηγέτη που η μάζα επευφημούσε ως ήρωα, τον προπηλακίζει μετά την αποτυχία. Η αντίδρασή

της είναι ανάλογη με το βαθμό του κύρους του ατόμου. Η μάζα θεωρεί τον μέχρι τώρα ήρωά της ως όμοιά της και εκδικείται για αυτό. Όταν η μάζα φτάνει να αμφισβητεί, το κύρος δεν υπάρχει πια.

Το ευμετάβλητο των πεποιθήσεων και των ιδεών πηγάζουν επίσης από τις ιδέες. Διακρίνονται στο ότι πρώτες έχουν το χαρακτηριστικό της σταθερότητας και αποτελούν τη βάση της κοινωνίας και του πολιτισμού της, ενώ οι δεύτερες εμφανίζονται μεταβλητές και διαφοροποιούνται με βάση τα γεγονότα της επικαιρότητας. Η διαμόρφωσή τους αλλά και η εξαφάνισή τους αποτελούν για κάθε φυλή το ζενίθ της ιστορίας της. Αντίθετα, οι απόψεις και οι ιδέες έχουν το χαρακτηριστικό του πρόσκαιρου, του προσωρινού και τείνουν να εγκαθίστανται εύκολα μέσα στην ψυχή των μαζών. Όμως, είναι πολύ δύσκολο αυτές να εξοφλήσουν σταθερές πεποιθήσεις. Δεν έχουν καν τη δυνατότητα να τις αλλάξουν παρά μόνο με τη βία και μόνο όταν πεποιθήσεις έχουν πάψει να εξουσιάζουν τις μάζες. Η βία, λοιπόν, που στην περίπτωση των μαζών εκφράζεται συνήθως με επανάσταση είναι ακριβώς οι πεποιθήσεις που δεν ισχύουν πλέον. Και δεν ισχύουν όταν αμφισβητείται η αξία τους.

Όμως, ακόμα και στην περίπτωση που μια πεποίθηση εμφανίζεται κλονισμένη, οι θεσμοί που προέρχονται από αυτήν εξακολουθούν να είναι ισχυροί και δύσκολα παύουν να ισχύουν. Έτσι ταυτίζεται χρονικά το σημείο όπου ένας λαός αλλάζει τις πεποιθήσεις του μεταμορφώνοντας τα στοιχεία του πολιτισμού του. Η μεταμόρφωση αυτή φτάνει μέχρι να προκύψει μία καινούργια πεποίθηση. Το κρίσιμο αυτό μέσο διάστημα συνήθως χαρακτηρίζεται από αναρχία. Οι πεποιθήσεις αποτελούν το βασικό συστατικό στοιχείο και συγχρόνως το απαραίτητο στήριγμα κάποιο πολιτισμό, εμπνέοντας πίστη. Ανέκαθεν υπήρχε η αντίληψη ότι οι λαοί πρέπει να αποκτούν γενικές πεποιθήσεις, γιατί διαφορετικά η απουσία αυτών θα σήμαινε ταυτόχρονα και παρακμή. Η αναγκαιότητα αυτή οδηγεί το λαό να υπερασπιστεί με αδιαλλαξία, σχεδόν, τις πεποιθήσεις του.

Από την άλλη πλευρά, οι ασταθείς ιδέες των μαζών έχουν λίγες μέρες διάρκεια και μπορεί να μην ξεπερνούν καθόλου τη ζωή μιας γενιάς. Οι αλλαγές που συμβαίνουν σε αυτές τις απόψεις είναι περισσότερο επιφανειακές και πολύ λιγότερο πραγματικές. Βλέπουμε λοιπόν αρκετές φορές τις μάζες είτε να γίνονται επαναστατικές είτε να επιστρέφουν στην κανονικότητα. Οι ιδέες πάλι δε συνδέονται με κάποια από τις γενικές πεποιθήσεις που είναι αντίθετες σε αυτές, δεν έχουν παρά μία μικρή διάρκεια, δεν

έχουν σταθερότητα, αναδεικνύονται από τις συγκυρίες, από την υποβολή και τη μετάδοση.

Εξάλλου, οι τύποις αυξανόμενη δύναμη των μαζών δημιουργεί ανισορροπία. Τέλος, η λειτουργία του Τύπου αλλά και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης περνούν μπροστά από τα μάτια των σύγχρονων Τούρκων τις πιο αντικρουόμενες απόψεις. Έτσι, αρκετές φορές ιδέες παύουν να υφίστανται ταυτόχρονα σχεδόν με τη γέννησή τους. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ντεμιρέλ: «για τον Τούρκο το χθες είναι χθες και το σήμερα είναι κάτι άλλο». Σε μία χώρα όπου η απουσία φιλοσόφων είναι εντυπωσιακή και φανερή, η παρουσία κάποιων πνευματικών ανθρώπων δεν μπορεί να αποτελέσει το αντίβαρο στη δύναμη των κυβερνητικών εφημερίδων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που ελέγχονται πλήρως από το κυβερνών ΑΚΡ. Στη σύγχρονη Τουρκία δεν μπορούμε να καταλήξουμε εύκολα σε συμπεράσματα, αφού η πολιτική οδηγείται από την παρορμητικότητα και συχνά παράνοια των μαζών, πέρα από κάθε λογική και με επικεφαλής το συναίσθημα. Ο Τύπος πάλι που άλλοτε κατεύθυνε την κοινή γνώμη οφείλει να υποχωρήσει μπροστά στη δύναμη των μαζών αλλά και του Ερντογάν που τις κατευθύνει. Γίνεται ένας απλός κοιμιστής πληροφοριών επιβάλλοντας ταυτόχρονα τις ιδέες του κυβερνώντος κόμματος. Οι μάζες αντιπροσωπεύουν μερικές φορές ειρηνικούς ηγέτες, έχουν όμως και βίαιες εξάρσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ – ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Σκόπιμο είναι στο σημείο αυτό να αναφερθεί κάποιος στην κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία μελετώντας παράλληλα τον Ποινικό Κώδικα και το Σύνταγμα σε σχέση με την υποκατάσταση του νόμου από άτομα και ομάδες. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι οι αρχές και η κυβέρνηση σε σχέση με τα λιντσαρίσματα δηλώνουν ενεργά το παρών τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας στόχοι των επιθέσεων είναι Κούρδοι, Αλεβίτες, Σύροι, Αρμένιοι, μέλη του Αριστερού Κόμματος, φοιτητές αλλά και άτομα αριστερών πεποιθήσεων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι γενικά βία εξασκείται ενάντια σε οποιαδήποτε μορφή έκθεσης ή αποκάλυψης ιδιαίτερων στοιχείων, ατόμων και ομάδων.

Τα άρθρα τα οποία γενικά θεωρούνται ότι συνθέτουν τον ορισμό του λιντσαρίσματος είναι αυτά του Ποινικού Κώδικα με αριθμό 5237 (άρθρα 76, 77, 81, 87, 216). Αυτά τα άρθρα αφορούν στην ανθρωποκτονία ή πρόκληση σωματικής βλάβης εκ προθέσεως, στη γενοκτονία, στα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, στη δημόσια υποκίνηση μίσους ή εχθρότητας.

Παραθέτουμε το περιεχόμενο των παραπάνω αναφερόμενων άρθρων:⁵

Άρθρο 76

(1) Η βάσει σχεδίου εκτέλεση οποιασδήποτε από τις παρακάτω πράξεις με στόχο τον μερικό ή ολικό αφανισμό μιας φυλετικής, εθνικής ή θρησκευτικής ομάδας επιφέρει τις νομικές επιπτώσεις του αδικήματος της γενοκτονίας:

1. Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως
2. Πρόκληση σοβαρής σωματικής ή ψυχικής βλάβης σε μέλη της ομάδας
3. Σκόπιμη επιβολή συνθηκών ζωής που καθιστά την επιβίωση μέρους ή όλης της ομάδας αδύνατη
4. Επιβολή μέτρων που αποσκοπούν στην παρεμπόδιση γεννήσεων εντός της ομάδας
5. Δια της βίας μεταφορά ανήλικων μελών της ομάδας σε κάποια άλλη

(2) Κάθε άτομο, το οποίο διαπράττει το αδίκημα της γενοκτονίας καταδικάζεται με ποινή βαριάς φυλάκισης.

(3) Το δικαστήριο δύναται να αποφανθεί την επιβολή μέτρων για την προφύλαξη των νομικών προσώπων εξαιτίας αυτού του είδους των αδικημάτων

(4) Αυτά τα αδικήματα δεν υπόκεινται σε καθεστώς παραγραφής.

Εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας

⁵ Τα άρθρα αυτά μεταφράστηκαν από την Αγγελική Κολέτσου, απόφοιτο του ΤΕΓΜΔ του Ιονίου Πανεπιστημίου και ανακτήθηκαν από το Penal Code of Turkey (Venice Commission), 2016

Άρθρο 77

(1) Η συστηματική βάσει σχεδίου μίας από τις παρακάτω πράξεις εναντίον ενός μέρους της κοινωνίας εξαιτίας πολιτικών, φιλοσοφικών, φυλετικών ή θρησκευτικών λόγων επιφέρει τις νομικές επιπτώσεις του εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας

α) Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως

β) Εκ προθέσεως πρόκληση σοβαρής σωματικής ή ψυχικής βλάβης σε άλλο άτομο

γ) Υποβολή σε βασανιστήρια και πρόκληση σοβαρής βλάβης ή εξαναγκασμός ενός ατόμου σε δουλεία

δ) Περιορισμός της ελευθερίας

ε) Υποβολή ατόμου σε επιστημονικά πειράματα/ έρευνες

στ) σεξουαλική παρενόχληση ή παιδεραστία

ζ) Καταναγκαστική εγκυμοσύνη

η) Καταναγκαστική πορνεία

(2) Σε περίπτωση εκτέλεσης κάποιας από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (α) της πρώτης υποενότητας, το άτομο καταδικάζεται σε ποινή βαριάς φυλάκισης: σε περίπτωση διάπραξης αδικημάτων που αναγράφονται σε άλλες παραγράφους, το άτομο καταδικάζεται σε φυλάκιση τουλάχιστον οκτώ ετών. Ωστόσο, αν το αδίκημα προκλήθηκε από ανθρωποκτονία εκ προθέσεως ή πρόκληση σωματικής ή ψυχικής βλάβης σε άτομο, τότε εφαρμόζονται διατάξεις που σχετίζονται με τη συνεδίκηση των υποθέσεων βάσει του αριθμού των θυμάτων.

(3) Το δικαστήριο δύναται να αποφανθεί την επιβολή μέτρων για την προφύλαξη των νομικών προσώπων εξαιτίας αυτού του είδους των αδικημάτων

(4) Αυτά τα αδικήματα δεν υπόκεινται σε καθεστώς παραγραφής

Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως

(Κακούργημα)

Άρθρο 81

(1) Κάθε άτομο το οποίο ενάντια στο νόμο σκοτώνει ένα άλλο άτομο καταδικάζεται με ποινή ισόβιας κάθειρξης.

Άρθρο 87

(1) Αν ο τραυματισμός που χαρακτηρίζεται ως κακούργημα επιφέρει:

α) απώλεια μίας εκ των αισθήσεων ή οργάνων του θύματος

β) συνεχιζόμενη δυσκολία κατά την ομιλία

γ) διακριτό σημάδι στο πρόσωπο

δ) θέτει σε κίνδυνο τη ζωή του θύματος

ε) πρόωρη γέννηση ενός παιδιού

τότε η ποινή όπως ορίζεται από το παραπάνω άρθρο διπλασιάζεται. Ωστόσο, για τα αδικήματα που εντάσσονται στην πρώτη υποενότητα, η ελάχιστη επιβληθείσα ποινή ανέρχεται στα τρία έτη. Όσον αφορά στα αδικήματα που εμπίπτουν στη δεύτερη υποενότητα, η ελάχιστη επιβληθείσα ποινή ανέρχεται στα πέντε έτη.

(2) Αν ο τραυματισμός που χαρακτηρίζεται ως κακούργημα επιφέρει:

α) ανίατη ασθένεια ή κωματώδη κατάσταση του θύματος

β) απώλεια των αισθητικών ή φυσιολογικών λειτουργιών

γ) απώλεια της ικανότητας ομιλίας/για ομιλία και τοκετό

δ) διακριτή αλλοίωση των χαρακτηριστικών του προσώπου

ε) αποβολή, εάν το αδίκημα διαπράττεται εναντίον μιας εγκύου,

τότε η ποινή όπως ορίζεται από το παραπάνω άρθρο διπλασιάζεται. Ωστόσο, για τα αδικήματα που εμπίπτουν στην πρώτη υποενότητα, η ελάχιστη επιβληθείσα ποινή ανέρχεται στα τρία έτη. Όσον αφορά στα αδικήματα που εμπίπτουν στη δεύτερη υποενότητα, η ελάχιστη επιβληθείσα ποινή ανέρχεται στα πέντε έτη.

(3) Σε περιπτώσεις όπου ο κακουργηματικού χαρακτήρα τραυματισμός επιφέρει κάταγμα στα οστά, ο δράστης καταδικάζεται σε φυλάκιση από ένα έως τρία έτη ανάλογα με την επίδραση που επιφέρει ο τραυματισμός στις ζωτικές λειτουργίες των τραυματισμένων οστών.

(4) Σε περιπτώσεις που ο τραυματισμός επιφέρει το θάνατο του θύματος, ο δράστης καταδικάζεται σε φυλάκιση από οκτώ έως δώδεκα έτη για όσα αδικήματα εμπίπτουν στην πρώτη υποενότητα. Όσον αφορά στα αδικήματα που εμπίπτουν στη δεύτερη υποενότητα, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης από δώδεκα έως δεκαέξι έτη.

Άρθρο 216

(1) Κάθε άτομο, το οποίο προκαλεί δημόσια μια ομάδα ανθρώπων που ανήκουν σε διαφορετική κοινωνική τάξη, θρησκεία, φυλή, δόγμα ή που έχει διαφορετική καταγωγή, να εκφράσει μίσος ή εχθρότητα ενάντια σε μια άλλη ομάδα, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης από ένα έως τρία έτη στην περίπτωση που οι πράξεις του ενέχουν κίνδυνο από άποψη δημόσιας ασφάλειας.

(2) Κάθε άτομο, το οποίο ταπεινώνει δημόσια κάποιο άλλο άτομο επειδή ανήκει σε διαφορετική κοινωνική τάξη, θρησκεία, φυλή, δόγμα ή επειδή έχει διαφορετική καταγωγή, τιμωρείται με φυλάκιση που διαρκεί από έξι μήνες έως ένα χρόνο.

(3) Κάθε άτομο, το οποίο προσβάλλει δημόσια τις θρησκευτικές πεποιθήσεις μιας ομάδας τιμωρείται με φυλάκιση που διαρκεί από έξι μήνες έως ένα χρόνο στην περίπτωση που οι πράξεις του επαπειλούν τη δημόσια ειρήνη.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μελέτη των παραπάνω άρθρων είναι ότι το λιντσάρισμα ως πράξη βίας σε ένα ή και περισσότερα άτομα εξαιτίας της εθνικής, εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής ή της θρησκείας θα πρέπει να περιλαμβάνει στον ορισμό του και τη μερική ή πλήρη συμμετοχή σε μια ομάδα (άρθρο 76). Επίσης το άρθρο 77 αναφέρεται στα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Εξετάζοντας το

παραπάνω άρθρο διαπιστώνουμε ότι, παρόλο που φαίνεται να καλύπτει τον όρο λιντσάρισμα, δεν καλύπτει γεγονότα που αναφέρονται σ' αυτό. Καμία πράξη που δεν θεωρείται έγκλημα εναντίον της ανθρωπότητας δεν καλύπτεται από τον ορισμό, εξαιτίας απαρχαιωμένων πολιτισμικών, θεσμικών, κτιριακών δομών ή πολιτικών, φυλετικών ή θρησκευτικών λόγων. Εγκληματικό χαρακτηρίζεται βάσει αυτού που ονομάζουμε κράτος δικαίου αλλά βάσει και της ίδιας της φύσης του νόμου. Επιπλέον, η έκφραση «συστηματική» δεν συνάδει με τις μη οργανωμένες, μη προμελετημένες επιθέσεις που συνιστούν το λιντσάρισμα.

Εξάλλου, στο άρθρο 81 ορίζεται η ανθρωποκτονία από πρόθεση ως προσβολή ενάντια στη ζωή που τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη. Τα άρθρα 86 και 87 αναφέρονται στην άσκηση σωματικής βλάβης και στις συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες τα τραύματα έχουν κακουργηματικό χαρακτήρα.

Εν κατακλείδι, το λιντσάρισμα μπορεί να συσχετιστεί και με τα άρθρα 214 (που κάνει λόγο για τα αδικήματα διαταραχής της δημόσιας ειρήνης και σύμφωνα με το οποίο τιμωρείται τόσο η διάπραξη όσο και η υποκίνηση του αδικήματος), ενώ στο άρθρο 216 διαβάζουμε για τις ποινές που αποδίδονται σε όποιον προκαλεί ανοιχτά μια ομάδα ανθρώπων που ανήκει σε διαφορετική κοινωνική τάξη, θρησκεία, φυλή, δόγμα ή έχει διαφορετική καταγωγή και εκφράζει εχθρότητα εναντίον τους.

Δεν μπορεί κάποιος να μην αναφερθεί σε άρθρα (2, 10, 17, 20, 21, 22, 23) του Συντάγματος 1982 και στις τροποποιήσεις που υπέστη το 2017.⁶

Σύνταγμα 1982, με τροποποιήσεις του 2017

Άρθρο 2- Χαρακτηριστικά της Δημοκρατίας

Η δημοκρατία της Τουρκίας είναι ένα δημοκρατικό, κοσμικό και κοινωνικό κράτος, το οποίο διοικείται σύμφωνα με το κράτος δικαίου, εμπίπτει στην έννοια της δημόσιας ειρήνης, της εθνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης, σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα,

⁶ Το Σύνταγμα ανακτήθηκε από τη σελίδα <https://constituteproject.org/>. Η μετάφραση έγινε από την Αγγελική Κολέτσου, απόφοιτο του ΤΞΓΜΔ του Ιονίου Πανεπιστημίου.

είναι πιστό στον εθνικισμό του Ατατούρκ και βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές όπως παρατίθενται στον πρόλογο.

Άρθρο 10- Ισότητα απέναντι στο νόμο

Όλοι είναι ίσοι ενώπιον του νόμου χωρίς καμία διάκριση ως προς τη γλώσσα, τη φυλή, το χρώμα του δέρματος, το φύλο, τις πολιτικές απόψεις, τις φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη θρησκεία ή το δόγμα, ή ως για κάποιον άλλο τέτοιο λόγο. Οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν ίσα δικαιώματα. Το Κράτος έχει την υποχρέωση να διασφαλίσει αυτήν την ισότητα στην πράξη. Τα όσα μέτρα λαμβάνονται για αυτό το σκοπό δεν θα πρέπει να ερμηνεύονται ως αντίθετα στην αρχή της ισότητας. Τα όσα μέτρα λαμβάνονται για τα παιδιά, τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρία, τις χήρες και τα ορφανά των μαρτύρων αλλά και για τους ασθενείς και τους βετεράνους πολέμου δεν πρέπει να θεωρείται ότι παραβιάζουν την αρχή της ισότητας. Κανένα προνόμιο δεν χορηγείται σε κανένα πρόσωπο, οικογένεια, ομάδα ή τάξη. Τα κρατικά όργανα και οι διοικητικές αρχές υποχρεούνται να δρουν σύμφωνα με την αρχή της ισότητας απέναντι στο νόμο σε όλες τις διαδικασίες.

Άρθρο 17- Απαρβίαστο πρόσωπο, σωματική και διανοητική ακεραιότητα του ατόμου

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή και το δικαίωμα να προστατεύει και να βελτιώνει τη σωματική και διανοητική του/της ύπαρξη. Η σωματική ακεραιότητα του ατόμου δεν πρέπει να παραβιάζεται εκτός αν υπάρχει ιατρική ανάγκη ή σε περιπτώσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και δεν πρέπει να υπόκεινται σε βασανιστήρια ή κακομεταχείριση. Κανένας δεν πρέπει να υπόκειται σε ποινές ή μεταχείριση ασυμβίβαστη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η πράξη της ανθρωποκτονίας, σε περιπτώσεις όπου η χρήση όπλου επιτρέπεται από το νόμο για επιτακτικούς λόγους, κατά τη αυτοάμυνα, κατά την εκτέλεση ενταλμάτων σύλληψης, για την αποτροπή απόδρασης νόμιμα συλληφθέντος ή καταδικασθέντος προσώπου, στάσης ή ανταρσίας, ή για την εκτέλεση εντολών των εξουσιοδοτημένων αρχών σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης δεν εμπίπτουν στη διάταξη της πρώτης παραγράφου.

Άρθρο 20

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να απαιτεί το σεβασμό του ιδιωτικού και οικογενειακού του/ της βίου. Το απόρρητο του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου είναι απαραβίαστο.

Εκτός αν υπάρχει απόφαση που έχει δοθεί δεόντως από το δικαστήριο (για έναν ή και περισσότερους) λόγους εθνικής ασφάλειας, δημοσίας τάξης, αποτροπής εγκλήματος, προστασίας της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών, ή για προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, ή εάν υπάρχει γραπτή εντολή υπηρεσίας εξουσιοδοτημένης από το νόμο, ή σε περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση κρίνεται επιζήμια, και πάλι για τους προαναφερθέντες λόγους, το πρόσωπο, τα ιδιωτικά του έγγραφα, ή η περιουσία του δεν πρέπει να ερευνηθούν ή να κατασχεθούν. Η απόφαση της αρμόδιας αρχής θα πρέπει να υποβληθεί για έγκριση από τον αρμόδιο δικαστή εντός είκοσι τεσσάρων ωρών. Ο δικαστής θα πρέπει να ανακοινώσει την απόφασή του εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη στιγμή της κατάσχεσης, διαφορετικά, η κατάσχεση αίρεται αυτόματα,

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την προστασία των προσωπικών δεδομένων του/ της. Αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει την ενημέρωση, την πρόσβαση και την απαίτηση διόρθωσης ή διαγραφής των προσωπικών του δεδομένων, και το δικαίωμα της ενημέρωσης εάν αυτά χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους προβλεπόμενους σκοπούς. Τα προσωπικά δεδομένα μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία σε περιπτώσεις όπου αυτό προβλέπεται από το νόμο ή με τη ρητή συγκατάθεση του ατόμου. Αυτές οι αρχές και οι διαδικασίες αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων καθορίζονται από το νόμο.

B. Απαρβίαστο της κατοικίας

Άρθρο 21

Η κατοικία ενός ατόμου είναι απαραβίαστη. Εκτός αν υπάρχει απόφαση που έχει δοθεί δεόντως από το δικαστήριο (για έναν ή και περισσότερους) λόγους εθνικής ασφάλειας, δημοσίας τάξης, αποτροπής εγκλήματος, προστασίας της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών, ή για προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, ή εάν υπάρχει γραπτή εντολή υπηρεσίας εξουσιοδοτημένης από το νόμο σε περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση κρίνεται επιζήμια, και πάλι για τους προαναφερθέντες λόγους, δεν επιτρέπεται η είσοδος σε καμία κατοικία ούτε η διεξαγωγή έρευνας και η κατάσχεση

περιουσίας εντός της. Η απόφαση της αρμόδιας αρχής θα πρέπει να υποβληθεί για έγκριση από τον αρμόδιο δικαστή εντός είκοσι τεσσάρων ωρών. Ο δικαστής θα πρέπει να ανακοινώσει την απόφασή του εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη στιγμή της κατάσχεσης, διαφορετικά, η κατάσχεση αίρεται αυτόματα,

Γ. Ελευθερία στην επικοινωνία

Άρθρο 22

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην επικοινωνία. Το απόρρητο της επικοινωνίας είναι θεμελιώδες. Εκτός αν υπάρχει απόφαση που έχει δοθεί δεόντως από το δικαστήριο (για έναν ή και περισσότερους) λόγους εθνικής ασφάλειας, δημοσίας τάξης, αποτροπής εγκλήματος, προστασίας της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών, ή για προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, ή εάν υπάρχει γραπτή εντολή υπηρεσίας εξουσιοδοτημένης από το νόμο σε περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση είναι επιζήμια, και πάλι για τους προαναφερθέντες λόγους, η επικοινωνία δεν παρεμποδίζεται ούτε παραβιάζεται το απόρρητό της. Η απόφαση της αρμόδιας αρχής θα πρέπει να υποβληθεί για έγκριση από τον αρμόδιο δικαστή εντός είκοσι τεσσάρων ωρών. Ο δικαστής θα πρέπει να ανακοινώσει την απόφασή του εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη στιγμή της κατάσχεσης, διαφορετικά, η κατάσχεση αίρεται αυτόματα. Οι δημόσιοι οργανισμοί και οι υπηρεσίες που μπορούν που υπόκεινται σε εξαιρέσεις προβλέπονται από το νόμο.

Β. Ελευθερία διαμονής και κυκλοφορίας

Άρθρο 23

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη διαμονή και στην κυκλοφορία. Η ελευθερία της κατοικίας δύναται να περιοριστεί από το νόμο με σκοπό την αποτροπή εγκλημάτων, την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, την επίτευξη ασφαλούς και ειρηνικής αστικοποίησης, και την προστασία της δημόσιας περιουσίας. Η ελευθερία της κυκλοφορίας δύναται να περιοριστεί από το νόμο με σκοπό την διεξαγωγή έρευνας και δίωξης ενός αδικήματος, και για την αποτροπή εγκλημάτων. Η ελευθερία ενός πολίτη να φύγει από τη χώρα δύναται να περιοριστεί από το νόμο μόνο με δικαστική απόφαση

που βασίζεται στη διεξαγωγή εγκληματικής έρευνας ή δίωξης ενός εγκλήματος. Οι πολίτες δεν μπορούν να απελαθούν, ή να στερηθούν το δικαίωμα εισόδου στη χώρα.

Συμπερασματικά, λοιπόν, αναφορικά με τα άρθρα του τουρκικού Ποινικού Κώδικα και του Συντάγματος της Τουρκίας φαίνεται ότι το λιντσάρισμα:

1. Είναι «δικαιοσύνη του δρόμου»,
2. Δεν παρουσιάζει – φανερά τουλάχιστον – τη συμμετοχή του κράτους,
3. Δεν έχει μεγάλη έκταση και χρονική διάρκεια,
4. Αφορά σε ανάδειξη διαφορετικών χαρακτηριστικών σε σχέση με το φύλο, τη θρησκεία, την εθνικότητα.

Όμως είναι φανερό ότι συνιστά μια ακραία μορφή βίας, καταφέρεται εναντίον ομάδων πολιτών με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, είναι μορφή αυτοδικίας και μη οργανωμένη με χαρακτηριστικά της τον αυθορμητισμό του όχλου, της μάζας και των αγανακτισμένων πολιτών.

Παρουσιάζει, λοιπόν, χαρακτηριστικά που αντλούνται από εθνικισμό, γενοκτονία-εκκαθαρίσεις, πολιτική βία, εγκλήματα τιμής-βεντέτες και χουλιγκανισμού. Όλα αυτά τα στοιχεία συνδυάζονται με τη νομοθεσία που μένει συχνά «νεκρό γράμμα» ή παρουσιάζει ασάφειες. Η πολιτική, εξάλλου, κατάσταση που επικρατεί στη γείτονα χώρα με το ΑΚΡ στην εξουσία συνεπικουρούμενο από το ΜΗΡ, που έχει κάνει σαφή στροφή προς το Νεοοθωμανισμό και το Ισλάμ, επιτείνει το πρόβλημα. Από την άλλη πλευρά υπάρχει έντονη τάση το ΑΚΡ να διατηρηθεί στην εξουσία με κάθε τρόπο. Με αυτόν τον τρόπο συντηρείται, υποθάλπεται και δίνεται ώθηση σε περαιτέρω εξέλιξη επεισοδίων λιντσαρίσματος. Το χειρότερο όλων, όμως, είναι ότι οι συνειδήσεις εθίζονται σε τέτοιου είδους πράξεις και τα άτομα αρέσκονται ελεύθερα να συμμετέχουν σε τέτοιες προκειμένου να διαφυλαχτούν πατρίδα, γλώσσα, έθνος και θρησκεία. Οι «εχθροί» του τουρκισμού δεν θα μπορούν να καταφέρονται ενάντια στην ασφάλεια και στην επιβίωση της Τουρκίας. Γίνεται, επομένως, πραγματικότητα αυτό που ορίζει ο Μητρικός Νόμος της Τουρκίας (Anayasa): Τουρκία δυνατή, Μητέρα-Πατρίδα απαλλαγμένη από εχθρούς, ενωμένη, δυνατή, περήφανη που διεκδικεί την

πρωτοκαθεδρία και το ρόλο του ρυθμιστή των οικονομικών-πολιτικών εξελίξεων στο χώρο της Ανατολής.

Πίνακας

Άρθρα Π.Κ.	Χαρακτηριστικές λέξεις λιντσαρίσματος
Άρθρο 76 – γενοκτονία	Ανθρωποκτονία, σωματική-ψυχική βλάβη, σκόπιμη επιβολή αντίξωων συνθηκών, παρεμπόδιση γεννήσεων, βίαιη μεταφορά ανηλίκων.
Άρθρο 77 – εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας	Ανθρωποκτονία από πρόθεση, σοβαρή σωματική ή ψυχική βλάβη από πρόθεση, υποβολή σε βασανιστήρια, εξαναγκασμός σε δουλεία, περιορισμός της ελευθερίας, υποβολή σε επιστημονικά πειράματα, σεξουαλική παρενόχληση-παιδεραστία, καταναγκαστική εγκυμοσύνη-πορνεία.
Άρθρο 81 – ανθρωποκτονία (κακούργημα)	Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως.
Άρθρο 87 – τραυματισμοί	Απώλεια αίσθησης, συνεχιζόμενη δυσκολία κατά την ομιλία, σημάδι στο πρόσωπο, πρόωγη γέννηση παιδιού, ανίατη ασθένεια, κωματώδης κατάσταση, απώλεια ικανότητας ομιλίας-φυσιολογικών λειτουργιών, αποβολή εγκύου. Θάνατος λόγω τραυματισμού.
Άρθρο 216 – δημόσια πρόκληση, ταπείνωση και προσβολή	Μίσος-εχθρότητα λόγω διαφορετικής κοινωνικής τάξης, θρησκείας ή φυλής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Εύλογα, δημιουργείται η απορία σχετικά με το μέλλον των ατομικών δικαιωμάτων στην Τουρκία. Πρώτα απ' όλα, όμως, πρέπει να γίνει αναφορά στα ατομικά δικαιώματα όπως αυτά ορίζονται και προστατεύονται από τα συντάγματα ευνομούμενων κρατών. Ως βασικά, λοιπόν, δικαιώματα αναγνωρίζονται: η ισότητα (φύλων, εργασίας, ευκαιριών),

το δικαίωμα όλων στη ζωή, ελευθερία και τιμή, η προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, η προστασία ατομικής ιδιοκτησίας, το άσυλο κατοικίας, θρησκευτική ελευθερία, ελευθερία της γνώμης και του τύπου, ελευθερία της τέχνης, επιστήμης, έρευνας και διδασκαλίας, καθώς και η αναφορά στις αρχές.

Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στο βαθμό ελευθερίας του Τύπου και των μέσων μαζικής επικοινωνίας, καθώς επίσης και στην ελευθερία της επιστήμης αλλά και την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης στη γείτονα Τουρκία.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΥΠΟΥ – ΜΜΕ

Πολλές φορές, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, έχει τεθεί το ερώτημα αν κινδυνεύει η ελευθερία του τύπου στην Τουρκία. Η κατάσταση έγινε ιδιαίτερα δύσκολη τις παραμονές του πραξικοπήματος του Ιουλίου του 2016. Λίγους μόνο μήνες πριν έκλεισε η μεγαλύτερη εφημερίδα της Τουρκίας, η Zaman, η οποία τέθηκε υπό τον έλεγχο των τουρκικών αρχών (Reuters, in.gr πρόσβαση 25-04-2016). Ήταν μια ακόμα χαρακτηριστική περίπτωση μετά τα χτυπήματα εναντίον των ομίλων Koza και Dogan, συστηματικής προσπάθειας από την κυβέρνηση του ΑΚΡ ελέγχου του τύπου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Η κατάφορη αυτή αδικία εις βάρος του θεμελιώδους δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθεροτυπίας δεν είναι φαινόμενα άγνωστα στην τουρκική κοινωνία και φυσικά δεν συνάδουν με τα όσα ορίζει το σύνταγμα.

Σύμφωνα με άρθρο του Haluk İnanıcı, συγγραφέα και δικηγόρου του Orhan Pamuk, η Τουρκική Δημοκρατία είχε στόχο «το σύγχρονο πολιτισμό (υιοθέτηση λατινικού αλφαβήτου και δυτικής νομοθεσίας), ώστε να κόψει τα δεσμά της με το οθωμανικό της παρελθόν». Όμως, αφενός στη νομοθεσία της έμεινε σε ισχύ μέχρι σήμερα και είναι επικαλούμενη η κατάσταση «εκτάκτου ανάγκης», αφετέρου μόλις το 2008 εγκρίθηκε η αναθεώρηση του άρθρου 301 του Ποινικού Κώδικα – που είχε επικριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ότι περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης. Το προαναφερθέν άρθρο έχει χρησιμοποιηθεί για να διωχθούν πολλοί συγγραφείς «για προσβολή του Τουρκισμού». Εκτός από τις διώξεις που υπέστη ο Pamuk, το 2007 ο Hrant Dink δολοφονήθηκε άγρια από νεαρό υπερεθνικιστή, αφού είχε καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης βάσει του περιβόητου άρθρου 301.

Παρόλο που ο Ερντογάν ανέλαβε την εξουσία με τη ρητορική των «ελευθεριών» ενάντια πάντα στους ιδρυτές της Τουρκικής Δημοκρατίας και στο αυταρχικό καθεστώς κηδεμόνευσης, το AKP έγινε κυβέρνηση αλλά όχι εξουσία, αφού θεσμοί όπως ο στρατός και η δικαιοσύνη τον πολέμησαν καταθέτοντας αίτηση για απαγόρευση της λειτουργίας του κόμματος στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Έτσι, το AKP αντιδρώντας με τη σειρά του – ιδιαίτερα κατά την τελευταία δεκαετία – προβάλλει τον ισχυρισμό ότι κέρδισε την αγάπη του κόσμου με τον «συντηρητικό» χαρακτήρα του. Χρησιμοποιεί κυρίως ως εργαλείο πίεσης των αντιπάλων του την εφορία επιδικάζοντας υπέρογκα φορολογικά πρόστιμα, όπως για παράδειγμα έπραξε εναντίον του ομίλου Dogan. Έτσι ιδιοκτήτες μέσων μαζικής ενημέρωσης ζουν με το φόβο ότι αν εκφραστούν κατά της πολιτικής της κυβέρνησης, θα έχουν οικονομικά προβλήματα. Πλήθος δημοσιογράφων και συγγραφείς διώχθηκαν για τις ιδέες τους και βρίσκονται στη φυλακή ή σε καθεστώς παράνομης κράτησης, όπως για παράδειγμα οι Elif Şafak, Orhan Pamuk και οι δημοσιογράφοι Altan και Alpay. Κατηγορούνται για σχέσεις με τρομοκρατικές οργανώσεις και απόπειρα ανατροπής της κυβέρνησης. Και ενώ το Συνταγματικό Δικαστήριο της Τουρκίας απεφάνθη υπέρ τους, λίγες ώρες αργότερα τοπικό ποινικό δικαστήριο αποφάσισε να παραμείνουν υπό κράτηση. Έτσι, τοπικό δικαστήριο αναίρεσε ουσιαστικά απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Μάλιστα ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης Bozdağ είχε δηλώσει ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο της Τουρκίας είχε υπερβεί τα όριά του, αφού απεφάνθη υπέρ ατομικών προσφυγών. (in.gr πρόσβαση 12-01-2018)

Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι 130 μέσα μαζικής ενημέρωσης έκλεισαν μετά το 2016 ενώ 160 δημοσιογράφοι τέθηκαν υπό κράτηση μετά το πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016. Στις 25-07-2016 η Τουρκία δήλωσε ότι επικαλείται το άρθρο 15 της ΕΣΔΑ (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων Ανθρώπου) και το οποίο ορίζει παρέκκλιση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, η οποία συνίσταται σε πόλεμο ή δημόσιου κινδύνου που απειλεί το Έθνος. Αναφέρεται ότι η παρέκκλιση δε σημαίνει απαραίτητως και αναστολή δικαιωμάτων, αλλά περιορισμό στην άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων με τρόπο αυστηρό, πράγμα το οποίο είναι ωστόσο αναγκαίο λόγω των επειγουσών αναγκών. Περαιτέρω, την 21-07-2016 η τουρκική κυβέρνηση κοινοποίησε στον ΟΗΕ ότι μπορεί να παρεκκλίνει και από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Ο ειδικός απεσταλμένος των Ηνωμένων Εθνών για τα βασανιστήρια Nils Melzer, κατόπιν επίσκεψης που διενήργησε στην Τουρκία, υποστήριξε ότι οι

μεταρρυθμίσεις που έχει εισαγάγει η κυβέρνηση στις ποινικές διαδικασίες έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον που παρέχει πρόσφορο πεδίο για την τέλεση βασανιστηρίων.

Εξάλλου, τα μεγαλύτερα προβλήματα φάνηκαν στον ορίζοντα ήδη από το 2005 με την ψήφιση του νέου Ποινικού Κώδικα και του Αντιτρομοκρατικού Νόμου. Επίσης, τα γεγονότα στο πάρκο Γκεζί (2013) κατέδειξαν ότι η χρήση υπέρμετρης βίας είναι κάτι σύνηθες για την κυβερνητική πλευρά, προκειμένου να καταστέλλονται κάθε είδους διαμαρτυρίες.

Τα ΜΜΕ απέτυχαν να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων· το CNN Türk, για παράδειγμα, προέβαλλε ντοκιμαντέρ για τους πιγκουίνους. Παρατηρήθηκε, δηλαδή, αυτολογοκρισία εκ μέρους του Τύπου που δεν τον άφησε να λειτουργήσει ως φορέας αντικειμενικής πληροφόρησης αλλά και ανάχωμα στην κυβερνητική αυθαιρεσία.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο είναι επιβεβλημένο να ασχοληθούμε και με το βαθμό ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης στη γείτονα χώρα, παρόλο που η ενασχόληση αυτή δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να παράγει ολοκληρωμένα αποτελέσματα, γιατί έχει γίνει χρήση εξωγενών πηγών και όχι στο σύνολο των άρθρων και σχολίων που έχουν γραφεί στην Τουρκία ειδικά τα τελευταία χρόνια για το ζήτημα της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης. Το Δίκαιο δεν είναι μόνο εθνικό φαινόμενο αλλά πανανθρώπινο. Αυτήν την διαπίστωση θα πρέπει να την έχουμε συνέχεια κατά νου όταν εξετάζουμε νομικά συστήματα, αφού, ό,τι είναι δημιούργημα του ανθρώπου θα πρέπει να εξυπηρετεί τον ίδιο τον άνθρωπο. Το τουρκικό νομικό σύστημα αναπτύχθηκε μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το τουρκικό δίκαιο πήρε τη σύγχρονη μορφή του με την επανάσταση των Νεοτούρκων και τις βάσεις που αυτοί έθεσαν για την μετέπειτα εξέλιξη του βαθέως κράτους. Επηρεάστηκε, επίσης, από την νομοθεσία, τις αποφάσεις και τα έθιμα των λαών της νοτιοανατολικής Ευρώπης αλλά και κράτη όπως η Αυστρία και η Ιταλία. Μετά τη Συνθήκη της Λοζάνης (1923) το τουρκικό σύστημα αναπτύχθηκε στη σημερινή του μορφή. Όμως και η νομολογία του Ατατούρκ αποτελούσε σε πολλά σημεία αντιγραφή νομικών συστημάτων της Δύσης. Μετά την εμφάνιση του Ισλαμικού Κόμματος η Τουρκία πραγματοποίησε μια μεγάλη στροφή προς την Ευρώπη. Το 1982 ψηφίστηκε ένα νέο σύνταγμα με βασικό στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης της χώρας

στην Ευρωπαϊκή Ένωση και υιοθετήθηκε το 2001. Θεματοφύλακας των νόμων ορίστηκε η Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση, η οποία είχε αναλάβει την προσαρμογή των οθωμανικών νόμων. (Νομική Εφημερίδα curia.gr)

Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να αναφερθούμε ότι στο πρώτο κίολας Σύνταγμα της Τουρκικής Δημοκρατίας θεσπίζεται η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης και το άρθρο αυτό ισχύει ως σήμερα. Όμως, οι αριθμοί και τα στατιστικά στοιχεία οδηγούν σε εντελώς διαφορετικά συμπεράσματα. Σε έκθεσή της η Διεθνής Επιτροπή Νομικών καταγράφει αναλυτικά τις ελλείψεις καθώς και τις παρεκκλίσεις του τουρκικού νομικού συστήματος (2015). Ειδικότερα γίνεται λόγος για αθέμιτες επιρροές της εκτελεστικής εξουσίας στην ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών, οι οποίες πλήττουν την ακεραιότητα, καθώς και τη δίκαιη αλλά και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων των Τούρκων δικαστών. Ως άμεση συνέπεια προκύπτει η αδυναμία αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας από παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. (Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, αρθρογράφος η Κλειώ Παντολέων, 2017)

Συνεχίζοντας η αρθρογράφος αναφέρει ότι είναι «κρίσιμη η μετάβαση από ένα σύστημα πολιτικού επηρεασμού μέσω ευεργετημάτων ή και απειλών, σε μια θεσμισμένη και ευθεία παρέμβαση από την εκτελεστική εξουσία με διατάγματα, συνταγματικές τροποποιήσεις και έκτακτα νομοθετήματα, με πολλαπλό έλεγχο των δικαστών είτε μέσω της συμμόρφωσής τους προς το δικαστικό ήθος είτε μέσω αθέμιτης παρέμβασης και αλλοίωσης των εξετάσεων για δικαστές». Χαρακτηριστικό είναι ότι από τον Ιούλιο του 2016 μέχρι τον Δεκέμβριο το Συνταγματικό Δικαστήριο της χώρας έλαβε 60.000 προσφυγές, που αφορούσαν κυρίως παράνομες συλλήψεις και απολύσεις λόγω πολιτικών ή ιδεολογικών πεποιθήσεων, ενώ την ίδια περίοδο πάνω από 36.000 άτομα φυλακίστηκαν και περισσότεροι από 110.000 απολύθηκαν από τον Δημόσιο Τομέα. Το δυστύχημα είναι ότι τα μέτρα που ελήφθησαν αυτό το διάστημα δεν μπορούν να ελεγχθούν ως προς τη συνταγματικότητά τους. Και οι δικηγόροι στη γείτονα χώρα βρίσκονται υπό καθεστώς μεγάλης πίεσης, αφού κάποιοι βρίσκονται στις φυλακές επειδή υπερασπίστηκαν δήθεν τρομοκράτες ενώ δεν είναι σαφές εάν μπορούν να ασκήσουν ελεύθερα τα υπερασπιστικά τους καθήκοντα, όπως αναφέρει η Κλειώ Παντολέων.

Εξίσου ενδιαφέρουσες είναι οι απόψεις της Π. Φουντεδάκη, η οποία παρατηρεί ότι ο εκσυγχρονισμός, που ταυτίστηκε με τη δυτικοποίηση και αποτυπώθηκε με τη βίαιη

επιβολή του ευρωπαϊκού νομικού συστήματος σε μια μουσουλμανική κοινωνία συμβαδίζει με τη στρέβλωση κλασικών δυτικών συνταγματικών αξιών. Αποτέλεσμα είναι το ίδιο το Σύνταγμα να εμπεριέχει αντιφάσεις που επιτρέπουν την αναίρεση θεμελιωδών εγγυήσεων, την καταστρατήγηση βασικών διατάξεων, ακόμη και την de facto παραγκώνισή τους. Σημειώνει, επίσης, ότι η Τουρκία μπορεί να χαρακτηριστεί ως ελλειμματικό κράτος δικαίου, αφού, ενώ περιλαμβάνει στοιχεία κράτους δικαίου, ο αυταρχικός και συγκεντρωτικός χαρακτήρας του Συντάγματος νομιμοποιεί την παρέκκλιση από το δυτικό συνταγματικό πρότυπο. Το Σύνταγμα, όμως, εμπεριέχει μηχανισμούς που μπορεί εν δυνάμει να δημιουργήσουν ρωγμές στον αυταρχισμό του κράτους. Ένας από αυτούς είναι το Συνταγματικό Δικαστήριο.⁷

Η συνταγματική, όμως, μεταρρύθμιση που προτάθηκε το 2017 επιτρέπει στον Πρόεδρο να επεμβαίνει στη λειτουργία της Δικαιοσύνης, οι λειτουργοί της οποίας υπήρξαν κύριος στόχος των επιθέσεων, με το επιχείρημα ότι η δικαστική εξουσία βρισκόταν υπό την επιρροή του κινήματος Γκιουλέν. Το AKP σ' αυτή τη φάση χρειάζεται τη στήριξη του εταίρου του Ν. Μπαχτσελί για να εγκριθούν οι τροποποιήσεις στο Σύνταγμα.

Όμως, Ο Μπαχτσελί είναι γνωστός για τις ακραίες του θέσεις: το αμέσως προηγούμενο χρονικό διάστημα ζήτησε την επαναφορά της θανατικής ποινής για σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων και για ενέργειες κατάλυσης της τουρκικής συνταγματικής τάξης με τη βία. Η θανατική ποινή είχε καταργηθεί στην Τουρκία το 2004 στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο σημείο αυτό φαίνεται να συμφωνεί και Τούρκος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος, με βάση την τελευταία προτεινόμενη αναθεώρηση του Συντάγματος, αποκτά υπερεξουσίες ενώ αναδεικνύεται στο αξίωμα αυτό ύστερα από δημοκρατικό δημοψήφισμα.

Από τη μια πλευρά, λοιπόν, επέρχεται νομιμοποίηση μέσω του Συντάγματος των ενεργειών του Προέδρου της Δημοκρατίας, φίμωση των δικαστών και των δικηγόρων μέσω διωγμών και φυλακίσεων, καθώς και υποβάθμισης του Συνταγματικού Δικαστηρίου ιδίως μετά το 2016. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι αφενός η Δικαιοσύνη να μην παρουσιάζεται ανεξάρτητη, αφετέρου οι πολίτες να μην επιδεικνύουν εμπιστοσύνη σε αυτήν και στους λειτουργούς της, άρα να είναι πιο επιρρεπείς σε αυτοδικίες και λιντσαρίσματα.

⁷ Πηνελόπη Φουντεδάκη, Το τουρκικό πολίτευμα. Το χωλό δημοκρατικό πρότυπο και οι θεσπισμένες παρεκκλίσεις του, Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2002

Πολύ δίκαια, επομένως, χαρακτηρίζει η Φουντεδάκη το τουρκικό πολίτευμα ως «ημιδημοκρατικό, καχεκτική δημοκρατία, χωλή δημοκρατία». Επιβλήθηκαν βίαια στη χώρα ευρωπαϊκά νομικά συστήματα – για παράδειγμα ελβετικός κώδικας – σε μια μουσουλμανική κοινωνία. Έτσι, δεν διασφαλίζεται ούτε στον ελάχιστο βαθμό η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, η οποία χαρακτηρίζεται ως Παλλάδιο των ατομικών ελευθεριών, ώστε να μην καταντούν οι τελευταίες φενάκη.

Τέλος, ένα ακόμα ενδεικτικό στοιχείο ότι καταπατώνται κατάφορα τα ατομικά δικαιώματα των πολιτών στη γείτονα χώρα είναι οι διώξεις που υπέστησαν όσοι ακαδημαϊκοί υπέγραψαν – περίπου 700 – μια έκκληση ειρήνης το 2016. Αυτή η ενέργεια είχε ως αποτέλεσμα την βίαιη φίμωσή τους. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Milen Buyum στις 29/07/2019 ως υπεύθυνοι εκστρατειών της Διεθνούς Αμνηστίας στην Τουρκία, το Συνταγματικό Δικαστήριο κατηγόρησε τους ακαδημαϊκούς για προπαγάνδα τρομοκρατικής οργάνωσης⁸.

Από τα παραπάνω αβίαστα μπορεί να καταλήξει κάποιος στο εύλογο συμπέρασμα ότι κατά την τελευταία κυρίως δεκαετία το AKP βαθμιαία και σταθερά παρουσιάζει το πραγματικό ισλαμοσυντηρητικό του πρόσωπο. Μεθοδευμένες κινήσεις και ενέργειες έχουν σκοπό να εξοβελίσουν κάθε επικίνδυνο αντίπαλο (Κούρδους, γκιουλενιστές) είτε μέσω του νόμου είτε παρουσιάζοντας τους αντιπάλους ως επικίνδυνους και με ανάμιξη σε τρομοκρατικές ενέργειες κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Τουρκισμού (άρθρο 301 Τουρκικού Ποινικού Κώδικα). Το AKP δεν είναι μόνο του σε όλο αυτό· έχει εταίρο του το MHP του Ντ. Μπαχτσελί και έχει υπερπηδήσει όποια εμπόδια μπορούσε να του φέρει το HDP με την είσοδο βουλευτών του στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση και το CHP, που δεν είχε περιθώριο να αντιδράσει. Έτσι, με ασφάλεια μπορεί να φτάσει κάποιος στο συμπέρασμα αφού ληφθεί υπόψη ότι καταπατήθηκαν τα δικαιώματα του πολίτη ιδιαίτερα κατά τη χρονική περίοδο λίγους μήνες πριν το πραξικόπημα του 2016 αλλά και μετά από αυτό και πιθανότατα να καταλήξει κάποιος ότι ήταν ενορχηστρωμένο από τον ίδιο τον Ερντογάν και όχι από τους γκιουλενιστές. Ο δρόμος για τον φιλελευθερισμό και τη δημοκρατία στη γείτονα χώρα είναι ακόμη μακρινός και ακανθώδης.

⁸ Τουρκία: Αθώωση των ακαδημαϊκών από το Συνταγματικό Δικαστήριο για τις πλαστές κατηγορίες «τρομοκρατικής προπαγάνδας», ανάκτηση από amnesty.gr, 29/07/2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ

1. ΚΥΠΡΟΣ

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου επηρέασε την ιστορική της εξέλιξη, η οποία εύλογα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί διαπολιτισμική. Σημείο-σταθμός στην ιστορία της υπήρξε το πραξικόπημα του 1974, που ανέδειξε την προβληματική κατάσταση, η οποία χρόνια πριν υπήρχε στο νησί. Γίνεται λόγος, βέβαια, για το Κυπριακό Ζήτημα. Είναι πρόβλημα βασικά που δημιουργήθηκε από τη δράση δύο αντίπαλων εθνικισμών. Είναι γνωστό, άλλωστε, πως ο εθνικισμός αναπτύσσει στερεότυπα και προκαταλήψεις, άρα και ρατσισμό και βία. Είναι φανερό ότι μετά το 1974 η Τουρκία ασκεί πολιτικές στα βόρεια εδάφη της Κύπρου, αφού δημιουργήθηκαν δύο χωριστές και εθνικά ομοιογενείς περιοχές. Η πολιτική, λοιπόν, της Τουρκίας και της Τουρκοκυπριακής Δημοκρατίας είχαν στόχο την οικοδόμηση μιας «νέας γεωγραφίας», με τρόπο που να ελέγχεται πολιτικά και να αναπτύσσεται οικονομικά. Εδώ ακριβώς έρχεται και εναρμονίζεται η πολιτική του Ραούφ Ντενκτάς, η πολιτική του εποικισμού: με αυτό τον τρόπο λυνόταν ταυτόχρονα το πρόβλημα της εξισορρόπησης του τουρκοκυπριακού και του ελληνοκυπριακού στοιχείου, καθώς και η οικονομική ανάπτυξη του βόρειου τμήματος του νησιού, αφού εξέλιπαν οι Ελληνοκύπριοι. Η συνύπαρξη και γειτνίαση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων αριθμεί πολλούς αιώνες. Κατά καιρούς, όπως ήταν φυσικό, υπήρξαν διακυμάνσεις στις σχέσεις τους. Ο εθνικισμός, ο οποίος αναπτύχθηκε κατά την περίοδο της βρετανικής κατοχής, εκφράστηκε και μέσα από ρητορικές μίσους και από διάφορα περιστατικά βίας.

Τα τελευταία χρόνια, μετά την άνοδο του ΑΚΡ στην εξουσία, έγινε πρώτα απ' όλα προσπάθεια να διατηρηθεί και να ενδυναμωθεί η Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου, που ήταν και είναι παράνομη. Οι Τουρκοκύπριοι φαίνεται ότι αγωνιούν για την οικονομική και πολιτική εξάρτηση από την Τουρκία, γιατί την θεωρούν απειλή. Η μαζική έλευση εποίκων και μεταναστών από την Τουρκία τους οδήγησε στην επιθυμία να υπογραμμίσουν την αυτονομία τους αλλά και τη διαφορετική τους ταυτότητα. Έτσι, τονίστηκαν οι πολιτισμικές διαφορές Τουρκοκύπριων-Τούρκων στη θρησκεία, στη γλώσσα, στις παραδόσεις ακόμα και στον τρόπο που τους αποκαλούν: οι εκ Τουρκίας Τούρκοι (Türkiyeliler) σε αντιδιαστολή με τους Τουρκοκύπριους (Kıbrıslı Türkler).

Δηλώνεται σαφώς, λοιπόν, η απόσταση αλλά και η δυσαρέσκεια για την πολιτική της Άγκυρας στην Κύπρο. Ο «ξένος» πληθυσμός των εποίκων απηχεί με σαφή τρόπο μια μορφή τουρκικής κατάκτησης στο νησί. Η διαφορετική κουλτούρα των Τουρκοκυπρίων αναφορικά με τη θρησκεία ή τις παραδόσεις συχνά επικρίνεται από την τουρκική πλευρά, η οποία ταυτίζεται με τους μετανάστες. Έτσι, δεν πρέπει να μας εντυπωσιάζουν δύο περιστατικά που αφορούν σε λιντσάρισμα και απόπειρα λιντσαρίσματος και έλαβαν χώρα στην Τουρκία και στη Λευκωσία αντίστοιχα.⁹

Πρωτοχρονιά 2017-Λιντσάρισμα Μπαρμπαρός Σανσάλ

«Ο Μπαρμπαρός Σανσάλ, ο γνωστός Τούρκος σχεδιαστής, «πλήρωσε» με λιντσάρισμα μια ανάρτησή του στα social media. Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, ο Σανσάλ βρισκόταν στα κατεχόμενα. Ανέβασε ανάρτηση και βίντεο στα social media όπου έλεγε πως λόγω καταπίεσης στα κατεχόμενα η αλλαγή του χρόνου δε γιορτάστηκε και γι αυτό εκείνος επέλεξε να περάσει στην ελεύθερη Κύπρο και συγκεκριμένα στη Λευκωσία για να πει και να γιορτάσει. Οι τουρκοκυπριακές αρχές τον απέλασαν και όταν το βράδυ της Δευτέρας 2/1/2017 έφτασε στο αεροδρόμιο Ατατούρκ με πτήση της Turkish Airlines. Εξαγριωμένο πλήθος τον περίμενε στην πίστα του αεροδρομίου και πριν καλά-καλά κατέβει από τη σκάλα του αεροπλάνου τού επιτέθηκε και τον ξυλοκόπησε άγρια. Υπάρχουν αναφορές πως δέχθηκε επίθεση και μέσα στο αεροπλάνο που τον μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη. Εκείνο που προκαλεί εντύπωση είναι το πώς κατάφερε και με την ανοχή ποιου να φτάσει ο όχλος ως την πίστα του αεροδρομίου για να λιντσάρει τον Τούρκο σχεδιαστή. Όχι μόνο δέχτηκε τον άγριο ξυλοδαρμό, αλλά και οι αστυνομικοί που τον περίμεναν τον έβαλαν σε ένα αυτοκίνητο της αστυνομίας, αφού υπήρχε εντολή να συλληφθεί. Προκλητική είναι και η ανάρτηση του δημάρχου της Άγκυρας Ιμπραήμ Μελίχ Γκιεκτσέκ, προσωπικού φίλου του Ερντογάν. Όχι μόνο ανέβασε στο λογαριασμό του στο Twitter βίντεο από την επίθεση που δέχτηκε ο Σανσάλ καθώς και μια φωτογραφία του σχεδιαστή με το πρόσωπο ματωμένο αλλά τον κάλεσε επίσης να μην προκαλεί τον τουρκικό λαό, επιδοκιμάζοντας έτσι ουσιαστικά τον ξυλοδαρμό ενός ανθρώπου που διαφώνησε με το καθεστώς: “Το τουρκικό έθνος είναι ένα αξιοπρεπές έθνος και αποδοκιμάζει τις άγριες επιθέσεις. Αλλά δεν έπρεπε να

⁹ Ινστιτούτο Ερευνών «Προμηθέας» 2015

τους εκνευρίσεις. Το τουρκικό έθνος αντέδρασε όταν κατέβηκε (ο Σανσάλ) από το αεροπλάνο. Μην προκαλείς τον κόσμο Μπαρμπαρός.”»¹⁰

Πρόκειται για περιστατικό που διαθέτει όλα τα στοιχεία ώστε να χαρακτηριστεί λιντσαρίσμα: ξύλο, γροθιές, κλωτσιές και πλήθος εξαγριωμένο που δεν αναμένει δικαστική απόφαση. Ο Τουρκοκύπριος πρόεδρος Μ. Ακιντζί αναφέρθηκε στο περιστατικό λέγοντας ότι δεν θέλει την ψήφο όσων έχουν αφομοιώσει, ενστερνιστεί την κουλτούρα λιντσαρίσματος. Πολύ σημαντικά είναι τα στοιχεία που αναφέρει ο Tanıl Bora στο βιβλίο του «Türkiye'nin Linç Rejimi» (2016). Κάνει λόγο για καθεστώς λιντσαρίσματος αναφερόμενος στον ορισμό του τουρκικού λεξικού του Ali Püsküllüoğlu: «Μια κοινότητα ανθρώπων σκοτώνει έναν εγκληματία ή κάποιον που έχει διαπράξει ένα έγκλημα με το δικό του τρόπο με μια γροθιά, πέτρα, ραβδί». Θάνατος, λοιπόν, το ακραίο σημείο. Μιλάμε και για απόπειρα λιντσαρίσματος. Στην κοινωνική θεωρία τονίζεται επίσης άλλο ένα στοιχείο που αφορά στο λιντσαρίσμα: παράγοντας ταραχής και σύγχυσης. Το λιντσαρίσμα είναι για όσους φοβούνται ότι το Δικαστήριο θα συμφωνήσει με τους δικηγόρους να βρουν ένα κενό και να αθωωθεί ο δράστης. Πιστεύουν επιπλέον ότι οι δράστες είναι άνθρωποι κατώτερη, στο βαθμό που δεν αξίζουν τον κανονικό νόμο. Δεν τους θεωρούν ανθρώπους, άρα δεν αξίζουν ανθρώπινη μεταχείριση. Το λιντσαρίσμα κάνει επίθεση στους ευάλωτους, στους αβοήθητους. Ο όχλος δε γνωρίζει ανάληψη ατομικής ευθύνης και κρύβεται στη σκιά ενός «ανώνυμου εγκλήματος». Είναι ένα από τα μεγαλύτερα αδίστακτα και ανέντιμα πράγματα που μπορούν να γίνουν. Ο παράγοντας ‘ψυχολογία του όχλου’ είχε συμπεριληφθεί στους πολιτικούς μηχανισμούς ως ανθρώπινη-φυσική καταστροφή για περισσότερα από 100 χρόνια. Οι άνθρωποι που δεν τολμούν να κάνουν κάτι τέτοιο μόνοι τους μπορούν και βρίσκουν το θάρρος να το κάνουν όλοι μαζί. Δε συνειδητοποιούν ότι αυτό που κάνουν είναι έγκλημα, ότι είναι επαίσχυντο ή ότι είναι αμαρτία. Μερικές φορές φαίνεται σαν «ευκαιρία» για τον εαυτό τους. Δε χρειάζεται καν να σχετίζεται άμεσα με το ‘θύμα’ του λιντσαρίσματος. Το βάρος της συσσωρευμένης δυσαρέσκειας, η πιθανότητα επιθετικότητας που συσσωρεύεται από την αίσθηση της απογοήτευσης, έχει βρει έναν αδύναμο και ελεύθερο στόχο, ‘αδειάζει’ πάνω του. Το λιντσαρίσμα, λοιπόν, είναι μια μόνιμη απώλεια πολιτισμού. Η κοινωνία στην οποία το λιντσαρίσμα έχει γίνει σύνηθες φαινόμενο, δε δημιουργεί μια συλλογική αίσθηση ντροπής, πράγμα που σημαίνει ότι χάνει την ποιότητά της ως κοινωνία. Τα περιστατικά

¹⁰ Newsit.gr, πρόσβαση 3/1/2017

λιντσαρίσματος σχεδόν καθίστανται ρουτίνα τα τελευταία χρόνια στην Τουρκία ενώ οι κρατικοί αξιωματούχοι επιδεικνύουν μια συγκεκριμένη ανοχή. Το κράτος δικαίου έχει χρεοκοπήσει. Διάχυτος πλέον ο ρατσισμός, αφού πολλαπλασιάστηκαν στην Τουρκία τα επεισόδια λιντσαρίσματος. Η τεράστια ανοχή των κρατικών αξιωματούχων απέναντι στις ημινόμιμες παραστρατιωτικές ομάδες οι οποίες συνήθως προβαίνουν σε λιντσαρίσματα, ουσιαστικά τις νομιμοποιεί. Στην Τουρκία σε διαχειρίσεις κρίσεων το λιντσαρίσμα συχνά λειτούργησε ως μέθοδος έκτακτης ανάγκης και αντίδραση πολιτών.

Κατεχόμενα: Διαδηλωτές εισέβαλαν στην εφημερίδα «Αφρίκα», μετά το «παράγγελμα» Ερντογάν

«Κυκλοφόρησε η «Αφρίκα» με πρωτοσέλιδο τίτλο: “Άλλη μια επιχείρηση κατοχής από την Τουρκία” για το ζήτημα της Συρίας – “Καλώ τους αδελφούς μου να αντιδράσουν”, είπε ο Τούρκος πρόεδρος.

Διαδήλωση εκφοβισμού πραγματοποίησαν το πρωί στα κατεχόμενα, Τουρκοκύπριοι και Τούρκοι έποικοι, έξω από τα γραφεία της εφημερίδας «Αφρίκα», ύστερα από τη δήλωση του Τούρκου Προέδρου, Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος χαρακτήρισε την εφημερίδα «χυδαία» επικρίνοντας τον τίτλο της για την επιχείρηση στο Άφριν της Συρίας. Η εφημερίδα κυκλοφόρησε με πρωτοσέλιδο τίτλο: “Άλλη μια επιχείρηση κατοχής από την Τουρκία”.

Στη διαδήλωση δεν συμμετείχαν τουρκοκυπριακά κόμματα. Συμμετείχε όμως και ο δολοφόνος του Τάσου Ισαάκ, Ερχάν Αρικλί, ο οποίος εξελέγη «βουλευτής» στις παράνομες εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στα κατεχόμενα στις 7 Ιανουαρίου. Οι διαδηλωτές ξήλωσαν τη ταμπέλα της εφημερίδας και μπήκαν στο κτίριο από τα παράθυρα, αντιμετωπίζοντας χλιαρή αντίσταση από τους «αστυνομικούς» του ψευδοκράτους. Οι διαδηλωτές, κυρίως εθνικιστές και Γκρίζοι Λύκοι, πέταξαν πέτρες και αυγά εναντίον του κτιρίου, έσπασαν τζάμια και κρέμασαν τουρκικές και σημαίες του ψευδοκράτους. Η λεγόμενη «αστυνομία» τους απώθησε.

Η διαδήλωση που πραγματοποίησαν οι Τούρκοι έποικοι και οι Τουρκοκύπριοι ακροδεξιοί με εντολή Ερντογάν στα γραφεία της τουρκοκυπριακής εφημερίδας Αφρίκα έληξε λίγο μετά τις 11. Οι διαδηλωτές πήγαν στο κτίριο της λεγόμενης «Βουλής» του ψευδοκράτους και διαμαρτυρήθηκαν εκτοξεύοντας απειλές εναντίον «βουλευτών» που διαφώνησαν με την εισβολή της Τουρκίας στη Συρία. Η Ένωση Συντακτών Κύπρου με

ανακοίνωσή της καταδικάζει την βαρβαρότητα κατά της εφημερίδας Αφρίκα και στηρίζει τον εκδότη της, Σενέρ Λεβέντ.

Ο Τούρκος Πρόεδρος αναφερόμενος στην «Αφρίκα» είπε ότι “στην ‘ΤΔΒΚ’¹¹ (ψευδοκράτος) μια χυδαία εφημερίδα με κακοήθεια έκανε σήμερα έναν τίτλο. Εγώ καλώ τους αδελφούς μου στην ‘ΤΔΒΚ’ να αντιδράσουν και εδώ. Λέει ότι ο τουρκικός στρατός μετά την Κύπρο έκανε άλλη μια κατοχή. Τι ανήθικο είναι αυτό, τι αηδιαστικό; Οι αδελφοί μου της ‘ΤΔΒΚ’ πρέπει να δώσουν την απαραίτητη απάντηση σε αυτή τη στάση”.

Ο Τούρκος Πρόεδρος είπε ακόμη ότι αν κοιτάξει κανείς μόνο τον τελευταίο μισό αιώνα θα δει ότι έχουν γίνει σφαγές στη Βοσνία, στο Ιράκ, στην Παλαιστίνη και σήμερα στη Συρία.

“Δεν γνωρίζουμε αύριο τι καταπίεση και τι πόνο θα έχουμε απέναντί μας. Γι’ αυτό και δεν έχουμε την πολυτέλεια να μείνουμε μακριά από τα γεγονότα που διαπραγματεύονται στην περιοχή μας”, ανέφερε.

“Θα μας σκοτώσουν; Ας κοπιάσουν”

Ο Σενέρ Λεβέντ, εκδότης και διευθυντής της εφημερίδας «Αφρίκα», αρθρογραφεί καθημερινώς στην ελληνοκυπριακή εφημερίδα «Πολίτης». Σε άρθρο του επικρίνει έντονα τον Ταγίπ Ερντογάν και την Τουρκία για τις πρακτικές που εφαρμόζουν.

Γράφει ο Σενέρ Λεβέντ: “Από το πρωί ουρλιάζουν εναντίον μας εκείνοι που έχουν τους μιναρέδες ως σπαθιά τους, τους θόλους ως κράνος τους και τα τζαμιά ως στρατόπεδά τους. Αστυνομικοί φυλάνε σκοπιά μπροστά στην πόρτα μας. Αλλά έφυγαν προ ολίγου μόλις σκοτείνιασε. Έγινε έκκληση για λιντσάρισμα. Από ποιον; Από τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Από νωρίς το πρωί τού έστειλαν από την Κύπρο τη χθεσινή μας εφημερίδα. Μόλις είδε τον τίτλο μας έγινε έξαλλος. Είπε το εξής στο πλήθος στο οποίο απευθυνόταν στην Προύσα: “Στη βόρεια Κύπρο μια ξεφτιλισμένη εφημερίδα έβαλε έναν τίτλο. Λέει ότι ο τουρκικός στρατός εισέβαλε και στη Συρία μετά από την Κύπρο. Τι ανηθικότητα είναι αυτή, τι αισχρότητα! Τα αδέλφια μου από τη βόρεια Κύπρο πρέπει να δώσουν την απάντηση που πρέπει εκεί”.

¹¹ ΤΔΒΚ = Τουρκική Δημοκρατία Βόρειας Κύπρου

Ποια είναι η «απάντηση που πρέπει»; Θα μας λιντσάρουν; Θα μας σκοτώσουν; Θα μας κάνουν να πληρώσουμε τίμημα για το γεγονός ότι δεν χειροκροτήσαμε έναν αιματηρό πόλεμο; Να κοπιάσουν. Είμαστε εδώ. Επειδή είμαστε από εδώ, θα είμαστε πάντα εδώ.

Ένας όχλος που διψά για αίμα, εξαγριωμένος. Τα μυαλά όλων πετάνε. Βγάζουν κραυγές πολέμου. Υμνούν τον ηρωικό τουρκικό στρατό. Και σε όλα τα τζαμιά της Τουρκίας διαβάζεται η «προσευχή της κατάκτησης». Κατάκτηση! Τι είναι η κατάκτηση; Μήπως δεν είναι κατοχή; Άμα εκείνοι διαβάζουν την προσευχή της κατάκτησης, είναι έγκλημα να μιλώ εγώ για κατοχή; Άμα δεν εκπλήσσονται για την προσευχή της κατάκτησης, γιατί λυσσάνε μόλις μιλήσει κανείς για κατοχή;

Την ώρα που γράφω αυτό το άρθρο, συνεχίζουν να έρχονται βροχή οι απειλές. Και τι δεν λένε. Θα μας κρεμάσουν, θα μας σφάξουν, θα μας γδάρουν!

Κύριοι, που έχετε τους μιναρέδες ως σπαθιά, τους θόλους ως κράνη και τα τζαμιά ως στρατόπεδα. Θυμώσατε πολύ, έτσι δεν είναι; Δεν χειροκροτήσαμε και δεν θα χειροκροτήσουμε το αιματηρό σας σενάριο. Ναι, είστε κατακτητές, εισβολείς. Και στην Κύπρο και στη Συρία. Άλλωστε καυχιέστε για την ιδιότητά σας, του κατακτητή. Με τις προσευχές της κατάκτησης που διαβάσατε σε όλα τα τζαμιά. Γι' αυτό τον λόγο δεν καταφέραμε να βρούμε λύση στην Κύπρο μέχρι σήμερα. Διότι εσείς είστε κατακτητές. Καίτε, γκρεμίζετε ένα μέρος και γίνεται δικό σας!

Αποκαλέσατε τη δική μας «ειρηνευτική επιχείρηση». Στη Συρία την αποκαλέσατε «επιχείρηση κλάδος ελαίας». Στις μπροσούρες που έριχναν οι πιλότοι σας από αέρος στην Κύπρο υπήρχε ένα περιστέρι με ένα κλαδί ελιάς στο ράμφος του. Κάποιοι πίστεψαν. Σάστισαν όταν είδαν τον δεινόσαυρο απέναντί τους αντί για το περιστέρι. Μήπως θα αποκαλέσετε «επιχείρηση γιασεμί» την τρίτη επιχείρηση στην Κύπρο;”¹²

Διαπιστώνουμε ότι υπάρχει σημαντική «ιδιωτικοποίηση» της βίας και «μαφιοποίηση» της κοινωνίας. Διαπιστώνεται, επίσης, ένοπλη βία και θα μπορούσε να πει κανείς εμφύλιος πόλεμος. Μόνο το 15% των όπλων που κυκλοφορούν είναι νόμιμα.¹³

¹² www.prothothema.gr, πρόσβαση 22/01/2018

¹³ Νίκος Μιχαηλίδης, Δόκτορας Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Πρίνστον, Συνέντευξη με τίτλο «Όλα όσα δεν γνωρίζουμε για την Τουρκία», ανάκτηση από lifo.gr, 17/04/2018

Παρατηρεί χαρακτηριστικά ο Ν. Μιχαηλίδης: «Ο σπουδαίος κοινωνιολόγος και θεωρητικός Μαξ Βέμπερ έγραψε ότι αυτό που χαρακτηρίζει το κράτος είναι το μονοπώλιο στην άσκηση νόμιμης βίας για τη διασφάλιση της τάξης και του νόμου. Στη γειτονική χώρα αυτό το κρατικό μονοπώλιο αμφισβητείται. Έχουμε σημαντική «ιδιωτικοποίηση» της ένοπλης βίας και «μαφιοποίηση» της κοινωνίας. Με βάση επίσημα στατιστικά στοιχεία, το 2012 στην Τουρκία 17.000.000 όπλα βρίσκονταν στην κατοχή πολιτών. Από αυτά, μόνο το 15% ήταν νόμιμο, αδειοδοτημένο. Το 85% διακινείται και κατέχεται παράνομα. Υπολογίζεται πως το 2016 ο αριθμός αυτός έφτασε τα 22.000.000. Σύμφωνα με στοιχεία ενός τουρκικού ιδρύματος που κάνει εκστρατεία κατά της οπλοφορίας, στην Τουρκία κάθε χρόνο δολοφονούνται κατά μέσο όρο περίπου πέντε χιλιάδες άνθρωποι με τη χρήση αυτών των όπλων. Πολιτικοί από διαφορετικούς χώρους στην Τουρκία έχουν προειδοποιήσει πως αυτή η ευρεία, μαζική διακίνηση παράνομων όπλων στην κοινωνία, συνδυαζόμενη με την τρομακτική ιδεολογική, κοινωνική και θρησκευτική πόλωση, μπορεί να οδηγήσει σε εκτεταμένα φαινόμενα ένοπλης βίας και «εμφύλιο» πόλεμο. Αυτό ήδη συμβαίνει με τους Κούρδους. Επιπλέον, μετά την απόπειρα πραξικοπήματος το 2016, αρκετοί πολιτικοί καλούσαν δημόσια τους πολίτες να οπλιστούν, ενώ οι στατιστικές μάς λένε ότι η οπλοφορία αυξήθηκε κατακόρυφα μετά από εκείνο το γεγονός. Επίσης, γίνεται πολύ μεγάλη συζήτηση για τα χιλιάδες όπλα της αστυνομίας, τα οποία, μετά την πραξικοπηματική απόπειρα, λέγεται πως διανεμήθηκαν σε διάφορες φιλοερντογανικές πολιτοφυλακές και η τύχη τους αγνοείται μέχρι αυτήν τη στιγμή που μιλάμε. Είναι μια αμφιλεγόμενη, σκοτεινή υπόθεση που χρήζει περαιτέρω μελέτης και ανάλυσης. Αν λάβουμε υπόψη μας τα εκτεταμένα δίκτυα της τουρκικής μαφίας, η οποία συνεχίζει να δρα αλλά και να συνεργάζεται με το κράτος, την ύπαρξη ιδιωτικών εταιρειών στρατιωτικών συμβούλων αλλά και εταιρειών σεκιούριτι, καταλαβαίνουμε πως έχουμε να κάνουμε με ένα εξαιρετικά περίπλοκο και επικίνδυνο φαινόμενο. Η κοινωνία στην Τουρκία είναι εξοπλισμένη σαν αστακός και το χειρότερο είναι πως είναι πρόθυμη να χρησιμοποιήσει αυτά τα όπλα προκειμένου να προστατέψει τον εαυτό της από εσωτερικούς αντιπάλους και απειλές. Σχετικές στατιστικές έρευνες αποκαλύπτουν τα τρομερά επίπεδα πόλωσης μεταξύ διαφορετικών ιδεολογικών, εθνικών και θρησκευτικών ομάδων. Εγώ ο ίδιος προσωπικά, κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνάς μου στην Τουρκία για το διδακτορικό μου, διαπίστωσα την κυρίαρχη παρουσία των όπλων στην τουρκική κοινωνία. Υπάρχουν παράνομα εργαστήρια κατασκευής περιστρώφων σε χωριά και κωμοπόλεις, ενώ είδα Τούρκους πολίτες να κρύβουν τα

όπλα τους μέχρι και στα ντουλάπια της κουζίνας του σπιτιού τους. Τα επίπεδα οπλοκατοχής και οπλοχρησίας στην Τουρκία είναι μια σημαντική ένδειξη ότι οι πολίτες δεν εμπιστεύονται το κράτος για την ασφάλειά τους. Η κουλτούρα της οπλοφορίας και οπλοχρησίας στην Τουρκία πιστεύω πως έχει τις ρίζες της στις μνήμες των βίαιων γεγονότων και στην ανομία των αρχών του 20ού αιώνα, καθώς και στη διαχρονική ανυπαρξία κράτους δικαίου στην Τουρκία. Όπως σας είπα ήδη, η βία είναι δομικό και διαχρονικό στοιχείο της τουρκικής πολιτικής ζωής και της κυρίαρχης πολιτικής κουλτούρας και εμπειρίας. Επιπλέον, οι τρομακτικές οικονομικές ανισότητες και ταξικές διαφοροποιήσεις ενισχύουν το περιβάλλον ανασφάλειας και φόβου και συμβάλλουν στην άνοδο της κατοχής και χρήσης όπλων. Πρόκειται για ένα κοινωνικοπολιτικό φαινόμενο στην Τουρκία που πρέπει να αναλύσουμε και να κατανοήσουμε περισσότερο εμείς εδώ στην Ελλάδα».

2. ΚΟΥΡΔΟΙ – ΑΛΕΒΙΤΕΣ

Η ιστορική πορεία της Τουρκικής Δημοκρατίας επιβαρύνεται σε μεγάλο βαθμό με υποκινούμενες εκ μέρους των πολιτικών ηγεσιών απόπειρες βίας εναντίων μειονοτικών ομάδων. Οι απόπειρες αυτές φέρουν τα χαρακτηριστικά του λιντσαρίσματος. Τα χρόνια διακυβέρνησης του ΑΚΡ εκατοντάδες βίαια περιστατικά προκάλεσαν την αναβίωση της λεγόμενης «κουλτούρας της βίας», αφού το κλίμα της χώρας γίνεται όλο και πιο τοξικό. Στην ιστορία της Τουρκίας όχλοι στοχεύουν κυρίως Αρμένιους, Σύρους, Εβραίους, Έλληνες, Αλεβίτες και Κούρδους. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο T. Bora στο βιβλίο του «Türkiye'nin Linç Rejimi» (2016): «Όταν πρόκειται για τους Αλεβίτες και τους Κούρδους, ήταν πάντα μια περιοχή ελεύθερου πυροβολισμού. Το λιντσάρισμα των αριστερών ήταν πάντα επιτρεπτό. Η αστυνομία και οι ευαίσθητοι πολίτες ενεργούν βάσει αυτής της γνώσης». Τελευταίος στόχος των όχλων είναι και πάλι οι Κούρδοι. Μόνο το 2015 είχαμε περίπου 78.000 απόπειρες λιντσαρίσματος κατά Κούρδων και Αλεβιτών, απ' όταν δηλαδή η Τουρκία επανέλαβε στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον του PKK. Οι «ευαίσθητοι πολίτες» και οι εδραιωμένες εθνικιστικές ομάδες που πρόσκεινται φιλικά στο ΑΚΡ εξαπλώθηκαν ενάντια στους Κούρδους.

Σημείο-σταθμός στην τουρκική ιστορία υπήρξε η κεμαλική περίοδος. Ως σύγχρονο κράτος η Τουρκία δημιουργήθηκε από τη δράση του κινήματος των Νεοτούρκων, που είχαν βασικό τους σύνθημα το: «Η Τουρκία στους Τούρκους», καθώς επίσης και από το Μικρασιατικό Πόλεμο και τη Συνθήκη της Λοζάνης το 1923. Το έτος αυτό, έτος-

καμπή, έχουμε μια μεγάλη αλλαγή: η Οθωμανική Αυτοκρατορία και επίσημα πλέον γίνεται εθνικό κράτος, η Τουρκική Δημοκρατία. Μια σειρά μεταρρυθμίσεων του Κεμάλ δείχνουν ένα κράτος σαφώς πιο δυτικότροπο, απομακρυσμένο και από το Ισλάμ και από το οθωμανικό παρελθόν. Αυτές οι αλλαγές δεν έγιναν δεκτές πάντα με ευχαρίστηση. Ο Κεμάλ, όμως, ως στρατιωτικός διοικητής στην Ανατολία, είχε μεταδώσει στους οπαδούς του την ιδέα ότι ο σουλτάνος ήταν δέσμιος των ξένων δυνάμεων στην Κωνσταντινούπολη. Έτσι, οι Τούρκοι ξεχνούν το σαρίκι, ενστερνίζονται τον πολιτικό γάμο, αποκτούν επίθετα. Πίσω, όμως, απ' όλα αυτά είναι παρών ο τουρκικός εθνικισμός και οι πολιτικές της εθνοκάθαρσης: πογκρόμ, λιντσαρίσματα αλλά και γενοκτονίες.

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι οι Τούρκοι «κουβαλούν» μέσα τους το άγχος της διατήρησης των εδαφών τους με κάθε μέσο, έστω και βίαιο. Παλεύουν για την καθαρότητα της πατρίδας τους, δε διστάζουν να δώσουν όποιον αγώνα για να επιτευχθεί το όνειρό τους: μια πατρίδα, μια θρησκεία, ένα έθνος. Κάτω από την ομπρέλα της εθνοκάθαρσης επιτίθενται με κάθε τρόπο σε όλους όσοι φαίνονται επικίνδυνοι απέναντί τους. Κατά την κεμαλική εποχή, πάλι, γίνονται διάφορες ζυμώσεις που έχουν ως αποτέλεσμα αφενός πραξικοπήματα με επικεφαλής στρατιωτικούς – που αποκτούν πολύ μεγάλη δύναμη οικονομική και πολιτική – και αφετέρου τη δημιουργία αυτού που ονομάζουμε «Βαθύ Κράτος»¹⁴: Πρόκειται για πλέγμα κρατικών και παρακρατικών δομών, που στο όνομα του τουρκικού έθνους συμμετείχαν σε κερδοφόρες εγκληματικές δραστηριότητες. Θεωρήθηκε υπεύθυνο για μια σειρά πολιτικών κρίσεων στην Τουρκία, όπως για παράδειγμα υπόθεση «Βαριοπούλα» και σκάνδαλο Εργκένεκον. Στη γείτονα χώρα υπάρχει παραδοσιακά η δράση παρακρατικών οργανισμών με ρίζες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η δράση τέτοιων μορφωμάτων συνεχίστηκε αδιάλειπτα μέχρι τη δεκαετία του 1980. (Τομέας Ειδικού Πολέμου εναντίον των Κούρδων). Το Βαθύ Κράτος ήταν υπεύθυνο για πολλά οικονομικά σκάνδαλα με ταυτόχρονη εμπλοκή πολιτικών προσώπων σε ύποπτες συναλλαγές. Επικρατεί, λοιπόν, μετά τον κεμαλισμό το λεγόμενο Πολιτικό Ισλάμ, σαφώς πιο φιλελεύθερο και με τάσεις εξοβελισμού της στρατογραφειοκρατίας. Στο πρόγραμμά του ενσωματώθηκαν μεταρρυθμίσεις με σκοπό την απαλλαγή του από το συγκεντρωτικό κράτος, όπως ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και υιοθέτηση του θεσμού του δημοψηφίσματος. Η οικονομία μετά τη δεκαετία του 1980 και ιδιαίτερα

¹⁴ Μ. Δρουσιώτης, Το Βαθύ Κράτος Τουρκία-Ελλάδα-Κύπρος, Λευκωσία 2005

κατά την επόμενη δεκαετία, κάνει μεγάλα άλματα. Εμφανίζονται οι λεγόμενοι Τίγρεις της Ανατολίας¹⁵ που επιδεικνύουν αλληλεγγύη και επιτυγχάνουν διασυνδέσεις με τα κοινωνικά δίκτυα του Πολιτικού Ισλάμ. Αναδεικνύεται, άρα, μια γενιά σαφώς μετριοπαθέστερων ισλαμιστών, μορφωμένων και ενεργών πολιτών. Οι περισσότεροι – ανάμεσά τους και ο Ερντογάν – ήταν απόφοιτοι θρησκευτικών λυκείων, τα οποία είχαν πολλαπλασιαστεί τότε και είχαν αποκτήσει μεγάλη ισχύ και κινητικότητα μετά το μαρασμό που είχαν υποστεί από την πολιτική εκκοσμίκευση του κεμαλικού καθεστώτος. Δεδομένου ότι οι Τούρκοι είναι αντικομμουνιστές χρησιμοποιήθηκε ο πυλώνας της θρησκείας για αντιμετώπιση του ισχυρού τότε αριστερού κινήματος.

Οργανώνεται, λοιπόν, ένα δίκτυο βίας και επιθέσεων απέναντι στους Κούρδους, που χαρακτηρίζεται από τον Ερντογάν ως σύγκρουση υψηλής έντασης. Ακόμη μέχρι σήμερα το Κουρδικό αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους πονοκεφάλους των Τούρκων στο εσωτερικό μέτωπο. Βέβαια, η σχέση με τους Κούρδους είναι άκρως ιδιότυπη. Από τη μια πλευρά διακρίνουμε αντιπαραθέσεις και βίαια επεισόδια με Κούρδους αντάρτες και το P.K.K., ενώ από την άλλη πλευρά Κούρδοι στελεχώνουν ομάδες πολιτοφυλακής κυρίως στις νοτιοανατολικές επαρχίες της Τουρκίας, μισθοδοτούμενες από το καθεστώς της Άγκυρας.¹⁶

Παράλληλα με τις επιθέσεις εναντίον των Κούρδων παρατηρούνται πολλές βίαιες επιθέσεις και εναντίον των Αλεβιτών, που παραδοσιακά ανήκαν στον αριστερό χώρο όπως και οι Κούρδοι, αλλά είναι διαφοροποιημένοι και στον θρησκευτικό τομέα από τους υπόλοιπους ισλαμιστές, αποτελώντας το 30% περίπου των μωαμεθανών. Αρκετά συμβάντα έχουν λάβει χώρα σε τακτική χρονικά βάση με στόχο τους Κούρδους και τους Αλεβίτες. Δεν είναι δυνατό να μην αναφερθεί κάποιος στην φονική επίθεση εναντίον των συνέδρων των Αλεβιτών στη Σεβάστεια το 1993. Μια σειρά περιστατικών είναι ενδεικτικά του μένους που διαφαίνεται αρκετά συχνά εναντίον αυτών των εθνοτικών και θρησκευτικών ομάδων.¹⁷

Παρατίθενται κάποια επεισόδια βίας και λιντσαρίσματος εναντίον Κούρδων και Αλεβιτών:

¹⁵ dw.com, πρόσβαση 22/10/2010

¹⁶ Στ. Λυγερός, Μετά τον Ερντογάν τι;

¹⁷ R. Hermann: Where is Turkey aheaded?

Διαβάζουμε, για παράδειγμα, στην Καθημερινή (16-09-2006) ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο του Α. Μασσαβέτα με τίτλο «Τουρκία: οι ακροδεξιοί λιντσάρουν και οι αρχές ολιγωρούν» για την απόπειρα λιντσαρίσματος τεσσάρων Κούρδων εργατών από ακροδεξιούς στην περιοχή Άγκιαζι του Σαγγαρίου τον Σεπτέμβριο του 2006.

Οι τέσσερις Κούρδοι από το Ντιγιάρμπακιρ, που εργάζονταν στο Άγκιαζι, ενεπλάκησαν σε λογομαχία με ντόπιο νεαρό και συνελήφθησαν. Εικάζεται πως ο νεαρός τούς προσέβαλε, διότι μιλούσαν μεταξύ τους κουρδικά. Πλήθος περίπου δύο χιλιάδων ακροδεξιών περικύκλωσε το αστυνομικό τμήμα του Άγκιαζι, όπου κρατούντο, για να τους λιντσάρει, φωνάζοντας πως «ανήκουν στο PKK».

Το περιστατικό εντάσσεται σε μακρά αλυσίδα επεισοδίων, όπου οι επιτιθέμενοι είναι ακροδεξιοί και τα θύματα αριστεροί, φιλελεύθεροι ή Κούρδοι. Απαριθμούνται είκοσι παρόμοια επεισόδια, που σημειώθηκαν από τις 6 Απριλίου του 2005. Η αλυσίδα ξεκίνησε με την απόπειρα λιντσαρίσματος την ημερομηνία εκείνη μελών αριστερής οργάνωσης από ακροδεξιούς στην Τραπεζούντα. Μέλη της «Οργάνωσης Συμπαράστασης στους Συλληφθέντες και Υποδίκους» (TAYAD) δέχθηκαν επίθεση από ακροδεξιούς που φώναζαν: «Οπαδοί του PKK καίνε τη σημαία μας». Το γεγονός είχε οδηγήσει στη σύλληψη των μελών του TAYAD, τους οποίους ο περιφερειάρχης Τραπεζούντας είχε κατηγορήσει πως «χάλασαν την εικόνα της πόλης μας».

Στις περιπτώσεις όπου τα θύματα είναι αριστεροί, το έναυσμα για λιντσάρισμα είναι κατηγορίες ασέβειας προς τη σημαία ή αντεθνική προπαγάνδα. Στις περιπτώσεις λιντσαρίσματος Κούρδων, η κατηγορία πάντοτε είναι η συμπάθεια ή η συμμετοχή στο PKK. Την 3η Σεπτεμβρίου του 2006, όμως, σημειώθηκε μία διαφορετική περίπτωση λιντσαρίσματος, όταν το ποίμνιο τεμένους που ανήκει στη φανατική ισλαμική οργάνωση των Νακσιμπεντί λιντσάρισε νεαρό που επετέθη στον ιμάμη του τεμένους και τον μαχαίρωσε θανάσιμα.

Δυστυχώς, οι ακροδεξιές οργανώσεις έχουν μεταφέρει τα λιντσαρίσματα και μέσα στα Πανεπιστήμια, ιδίως στην επαρχία. Αρκετοί φοιτητές αντιμετωπίζουν με ανησυχία την έλευση του Ραμαζανιού. Σύμφωνα με το Ισλαμικό τυπικό, οι πιστοί δεν πρέπει να τρώνε, πίνουν ή καπνίζουν από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου. Τα τελευταία

χρόνια σημειώνονται περιστατικά λιντσαρίσματος φοιτητών που δεν τηρούν αυτή τη νηστεία.¹⁸

Επίσης αξιοσημείωτα είναι κάποια περιστατικά που αναφέρονται στην ηλεκτρονική εφημερίδα *turkikanewa* του Κοσμά Καραϊσκού, ο οποίος κάνει μεταφράσεις από τουρκικές εφημερίδες στα ελληνικά.

Αναφερόμαστε σε ένα περιστατικό βίας και απόπειρας λιντσαρίσματος που συνέβη στην Αττάλεια, όπου εθνικιστές έδωσαν ένα μέλος του ΜΗΡ επειδή «έμοιαζε με Κούρδο». Για τους Τούρκους εθνικιστές το επίθετο Κούρδος ισοδυναμεί με το ΡΚΚ.

«Σύμφωνα με το πρακτορείο «Αττάλεια», το περιστατικό συνέβη στα γραφεία του κόμματος HDP στην συνοικία Γιουζεκαλάν της πόλης Μουράτπασα. Βραδινές ώρες ομάδα περίπου 200 ατόμων συγκεντρώθηκαν επί της οδού Καπαλί, επιτέθηκαν στα γραφεία του HDP, έσπασαν τα τζάμια εκεί και κάνοντας το σήμα των Γκρίζων Λύκων, φώναξαν συνθήματα όπως: “Οδόντα αντί οδόντος, αίμα για το αίμα, εκδίκηση-εκδίκηση”.

Οι φασίστες στον περίβολο των γραφείων επιτέθηκαν σε άτομα που φέρεται να ήταν μέλη του HDP και μαχαίρωσαν έναν εποχιακό εργάτη. Ο άνθρωπος νοσηλεύεται στην εντατική.

Ακολούθως η φασιστική ομάδα επιτέθηκε σε ένα μελαχρινό άτομο στην στάση του ΑΥΜ. Ομάδα 10 ατόμων τον έδωσαν με μπουνιές και κλωτσιές. Η ομάδα έσυρε στο έδαφος τον νέο και συνέχισε να τον κλωτσά. Ο νέος στο σταυροδρόμι Σαραμπόλ εγκατέλειψε τα παπούτσια του και προσπάθησε να φύγει. Το πλήθος τον κυνήγησε, τον έπιασε και άρχισαν πάλι να τον δέρνουν. Αστυνομικοί με πολιτικά τον γλίτωσαν από το λιντσάρισμα.

Τότε ο νέος είπε στους αστυνομικούς: «Κύριε, εγώ κατάγομαι από το Μπούρντουρ, δεν κατάλαβα γιατί με έδωσαν». Ο αστυνομικός πήρε την ταυτότητά του και δείχνοντάς την στο πλήθος τούς φώναξε: «Ο άνθρωπος είναι από το Μπουτζακλί του Μπούρντουρ, μα τι είναι αυτά που κάνετε, το κεφάλι σας δεν λειτουργεί». Μετά από αυτό και ο νέος απευθυνόμενος στο πλήθος τους είπε: «Μα κι εγώ είμαι μέλος του ΜΗΡ, γιατί με δείρατε;».

¹⁸ Εφημερίδα Καθημερινή, πρόσβαση 16/09/2006

Ο νέος δήλωσε πως θα υποβάλει μηνύσεις».¹⁹

Ένα ακόμα γεγονός που αναφέρεται στην ιστοσελίδα *tourkikanea* παρουσιάζει αρκετά χαρακτηριστικά βίας και λιντσαρίσματος και έχει κοινό τόπο το εθνικιστικό μίσος που εκφράζεται από τις αντίστοιχες ρητορικές μίσους του Ερντογάν και συνέβη στα Μούγλα.

«Ο Ιμπραήμ Τ. που φέρεται να έβαλε ρούχα αντάρτη και μετά κοινοποίησε την σχετική φωτογραφία στο Facebook, δέχτηκε επίθεση και αφού τον έβαλαν να φιλήσει την προτομή του Ατατούρκ, προσπάθησαν να τον λιντσάρουν.

Ο Ιμπραήμ Τ. που εργάζεται σε θερμοκήπιο στην συνοικία Κουμλούοβα του Σεϊντικεμέρ-Μούγλων ανάρτησε στον λογαριασμό του στο Facebook φωτογραφία ρούχων που έμοιαζαν με των ανταρτών και σχολίασε γράφοντας πως: «ακόμη και να φοράς αυτά τα ρούχα είναι τιμή». Η φωτογραφία γρήγορα κοινοποιήθηκε από πολλούς και έγινε προσπάθεια να ταυτοποιηθεί ο Ιμπραήμ Τ.

Σύμφωνα με την είδηση από το DHA, γύρω στις 11:00 ομάδα φασιστών συνέλαβαν τον Ιμπραήμ Τ. και κομμάριασε τα ρούχα του. Τον έβαλαν να φιλήσει την προτομή του Ατατούρκ στην πλατεία της συνοικίας και ακολούθως τον έδειραν. Προσπάθησαν να τον λιντσάρουν και τελικά διασώθηκε από ομάδα της στρατοχωροφυλακής. Ο Ιμπραήμ Τ. απομακρύνθηκε από εκεί και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο για νοσηλεία. Ο ξυλοδαρμός του Ιμπραήμ Τ. καταγράφηκε με κινητό τηλέφωνο και κοινοποιήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αναφέρεται πως ο Ιμπραήμ Τ. κατάγεται από το Σίβερεκ του νομού Ούρφα».²⁰

Σε ένα άλλο επεισόδιο που συνέβη στην Προύσα η έρευνα δεν γίνεται για αυτούς που λιντσάρισαν αλλά για αυτούς που υπέστησαν το λιντσάρισμα.

«Υστερα από τα γεγονότα λιντσαρίσματος σε βάρος Κούρδων στην Προύσα που άρχισαν στις 6 Σεπτεμβρίου και συνεχίστηκαν στο διάστημα 24 με 29 Νοεμβρίου, η τοπική ηγεσία του κόμματος BDP κλήθηκε για καταθέσεις.

¹⁹ *tourkikanea.gr* πρόσβαση 11/09/2015)

²⁰ *tourkikanea.gr* πρόσβαση 11/09/2015)

Παρά το ότι πέρασε σχεδόν ένας μήνας από απόπειρες λιντσαρίσματος που επί 5 μέρες έκανε ομάδα φασιστών χιλιάδων ατόμων, δεν ασκήθηκε δίωξη σε κανέναν. Αυξάνονται οι αντιδράσεις επίσης για την σύλληψη 14 μελών του BDP που είναι Κούρδοι.

Την περασμένη Παρασκευή η αστυνομία πήγε στα γραφεία Προύσας του BDP και σε διάφορες άλλες διευθύνσεις και επέδωσε κοινοποιήσεις που έλεγαν πως ο πρόεδρος της τοπικής οργάνωσης Μεχμέτ Ντιλέκ και τα μέλη Αϊλά Γιλντιρίμ, Χαλίτ Μποζμπέι και Νουρί Μπαγιντίρ πρέπει να προσέλθουν στην Αστυνομική Διεύθυνση Προύσας.

Ο πρόεδρος του BDP Προύσας Μεχμέτ Ντιλέκ, μιλώντας στο Φιράτ, ανέφερε πως από τις 6 Σεπτεμβρίου άρχισε στην Προύσα ένα σχεδιασμένο και οργανωμένο μαζικό λιντσαρίσμα σε βάρος του κουρδικού λαού. Ο Ντιλέκ είπε πως αυτές οι συλλήψεις, οι προφυλακίσεις και οι επείγουσες έρευνες θα αποτελέσουν σημείο ενθάρρυνσης για τους φασιστικούς κύκλους. Ο Ντιλέκ έκανε έκκληση για υπεύθυνη συμπεριφορά προς τους αρμόδιους και είπε πως κάθε φορά ύστερα από κάθε σχετική δήλωση του Ερντογάν και άλλων εκπροσώπων του AKP, η ένταση στην πόλη ανεβαίνει, κάτι που όπως είπε ισχυροποιεί τους φασιστικούς κύκλους. Ο Ντιλέκ είπε: «Ο υπουργός Εσωτερικών Ιντρίς Ναίμ Σαχίν όταν στενοχωριέται συλλαμβάνει Κούρδους. Είναι ανάγκη σε τοπικό και σε εθνικό επίπεδο να χρησιμοποιείται η γλώσσα της ειρήνης. Ιδιαίτερα όταν η κυβέρνηση στοχοποιεί το BDP, αρχίζουν οι επιθέσεις σε βάρος του. Προκλητικές δηλώσεις του πρωθυπουργού ή άλλων στελεχών του AKP που γίνονται αλλού, συμβάλλουν στις επιθέσεις που γίνονται σε βάρος των Κούρδων. Φασιστικοί κύκλοι που θρέφονται από τις διασπαστικές δηλώσεις αξιωματούχων του AKP, οργανώνουν επιθέσεις σε βάρος Κούρδων. Όλοι πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους για να σταματήσει αυτός ο βρώμικος πόλεμος. Ο πόλεμος αυτός πρέπει να λήξει και καθένας πρέπει να γίνει ένας πρέσβης της ειρήνης».

Σχετικά με τις επιθέσεις της 6ης Σεπτεμβρίου αναφέρει τα εξής: «Θελήσαμε να κάνουμε ανακοίνωση τύπου και πορεία, ενημερώσαμε σχετικά όλες τις αρχές και ζητήσαμε να διασφαλιστεί η ασφάλεια. Την ώρα που συνεχιζόταν χωρίς προβλήματα η πορεία, ομάδα φασιστών χιλιάδων ατόμων συναντήθηκε με την αστυνομία και άρχισαν οι επιθέσεις σε βάρος των Κούρδων».²¹

²¹ tourkikanea.gr πρόσβαση 19/12/2012)

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν κάποια επεισόδια βίαιης επίθεσης και απόπειρας λιντσαρίσματος εναντίον Αλεβιτών στα οποία αναφέρεται ο Κ. Καραϊσκος στα *tourkikanea*:

«Η αλεβίτικη οικογένεια Εβλί, η οποία κινδύνεψε με λιντσάρισμα όταν εναντιώθηκε στο χτύπημα του τύμπανου μπροστά στο σπίτι της κατά την διάρκεια του Ραμαζανιού, αντιμετωπίζει 37,5 χρόνια φυλακή,. Κατηγορία : πρόκληση όχλου

Στο κατηγορητήριο σχετικά με την οικογένεια Εβλί που κατοικεί στον οικισμό Σουργκού της επαρχίας Ντογανσεχίρ της Μαλάτίας, και η οποία υπέστη απόπειρα λιντσαρίσματος, βγήκε μια ακόμη εντυπωσιακή λεπτομέρεια. Επειδή κατά την κατάθεσή του το μέλος της οικογένειας Χασάν Χουσεϊν Εβλί από λάθος ανέφερε ως ημερομηνία περιστατικού 24 Ιουλίου και όχι 28, η εισαγγελία τού άσκησε δίωξη για “στήσιμο αδικήματος” και αντιμετωπίζει ποινή έως 15 ετών φυλάκισης».²²

Το δεύτερο επεισόδιο αφορά σε Αλεβίτες εργάτες.

«Αλεβίτες εργάτες που εργάζονταν στην κατασκευή του θερμοϋδροηλεκτρικού σταθμού που κατασκευάζει η Aksa Enerji στο Γκιοϊνουκ, δέχτηκαν επίθεση από άλλους εργάτες. Οι εργάτες υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την περιοχή, ενώ ανέφεραν πως οι εργάτες που τους επιτέθηκαν φώναζαν: “Χτυπάτε τους κομμουνιστές Αλεβίτες”.

Οι εννέα εργάτες που άρχισαν να εργάζονται στην συνεχιζόμενη κατασκευή του θερμοϋδροηλεκτρικού σταθμού, δέχτηκαν επίθεση από άλλους εργάτες που φώναζαν «Χτυπάτε τους κομμουνιστές Αλεβίτες». Οι Αλεβίτες εργάτες την ώρα που είχαν αρχίσει την συναρμολόγηση σωλήνα, δέχτηκαν αρχικά λεκτική επίθεση από άλλους εργάτες, και ακολούθως υπέστησαν επίθεση με σίδερα και ξύλα.

Στα χτεσινά επεισόδια οι Αλεβίτες εργάτες, ισχυρίστηκαν πως τους επιτέθηκαν περίπου 150 άλλοι εργάτες.

Ένας από τους εργάτες που δέχτηκαν την επίθεση ο Μαζλούμ Ντουντάρ, περιέγραψε εκείνες τις στιγμές στην εφημερίδα SOL. Ο Ντουντάρ ανέφερε πως: “Εάν δεν ερχόταν η στρατοχωροφυλακή, θα μπορούσαν να υπάρχουν νεκροί από εμάς. Πριν από 6 μέρες πιάσαμε δουλειά. Ούτε είχαμε κάποια φιλονικία ούτε είχαμε άλλο θέμα”.

²² *tourkikanea.gr* πρόσβαση 13/10/2012

Ο Ντουντάρ λέει πως όταν ο μεταλλοκολλητής Μ.Α τους είπε: “στήστε εκεί πηγή για το φράγμα”, αυτοί του απάντησαν πως: “Εμείς τεχνικά δεν το κατέχουμε αυτό, δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό”, και συνεχίζει λέγοντας : “Όταν είπαμε έτσι άρχισαν οι υβριστικές κοροϊδίες από τον Αλμπαϊράκ. Μαζί με τον αδερφό του και μια ομάδα 20-25 ατόμων συνέχισαν. Χωρίς να καταλάβουμε τι έγινε υποστήκαμε επίθεση από αυτούς που κρατούσαν σίδερα και ξύλα. Για αρκετά λεπτά κανείς δεν επενέβη και υποστήκαμε λιντσάρισμα”». ²³

Πρόκειται, λοιπόν, για βίαιη επίθεση εναντίον του «Άλλου». Χαρακτηριστικά είναι τα όσα αναφέρει η Ογιά Μαϊντάρ σε σχετικό της κείμενο: «...στη σημερινή Τουρκία, αυτό που στην πραγματικότητα είναι ανησυχητικό, είναι η κατάσταση των παιδιών και των νέων [...] Αυτά τα παιδιά και οι νέοι γεννήθηκαν σε περιβάλλον πολέμου και βίας...Είναι άτομα που μεγάλωσαν υπό την επίδραση της διχαστικής ρητορικής και μέσα στο κλίμα που επέβαλε στη χώρα το ΑΚΡ [...] Ο νεαρός πληθυσμός που μεγάλωσε σε αυτό το περιβάλλον έχει λάβει λειψή και κακή παιδεία, έχει επηρεαστεί από τη σοβινιστική, εθνικιστική, πολεμοχαρή ρητορική της εξουσίας, είναι άνεργος, ζει δίχως σκοπό και έχει κλίση προς τη βίαιη συμπεριφορά. Έχει αυξηθεί η εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες καθώς και η παραβατικότητα [...] Τα παιδιά και οι νέοι που μεγάλωσαν στο δηλητηριασμένο κλίμα του πολέμου και της εξουσίας του ΑΚΡ αισθάνονται βαθιά τη σύγκρουση αξιών, την ηθική κρίση, την αντίφαση Δύσης-Ανατολής και κοσμικού-θρησκευόμενου. Καθώς η έλλειψη εμπιστοσύνης στον εαυτό τους και προς την κοινωνία ενώνεται με τη συγκρουσιακή, διασπαστική και πολεμοχαρή ρητορική, ανατρέφονται γενεές της σύγκρουσης που δεν έχουν εσωτερικεύσει τις έννοιες του Δικαίου, των δικαιωμάτων και της δικαιοσύνης, της κατανόησης και της ειρήνης».²⁴

3. ΑΡΑΒΕΣ-ΣΥΡΟΙ-ΑΦΓΑΝΟΙ

Όπως και στα προηγούμενα παραδείγματα που έχουν αναφερθεί, οι αιτίες και η «έκρηξη» αυτών των περιστατικών έχουν τις ρίζες τους σε ιστορικές, πολιτικές και εν γένει πολιτιστικές αντιθέσεις και διαφορετικότητες. Αρκετά συχνά οι ιστορικές εξελίξεις διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις και στον πολιτικό και στον

²³ tourkikanea.gr πρόσβαση 22/11/2013

²⁴ Huffingtonpost.gr, ανάκτηση 25/03/2019

πολιτιστικό τομέα. Έτσι, παρατηρούμε ότι ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918) και στη συνέχεια η Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922) είχαν ως αίτιο και αιτιατό την ανάπτυξη του τουρκικού εθνικισμού που εκφράστηκε τότε κυρίως από τον Κεμάλ και το Κίνημα των Νεοτούρκων. Οι Τούρκοι δεν μπορούν να συγχωρήσουν τη στάση των Αράβων, που τους θεώρησαν συνυπεύθυνους μαζί με τους Δυτικούς για τη διανομή των εδαφών της παρηκμασμένης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι Άραβες, πάλι, θεωρούν τους Τούρκους σχισματικούς, κυρίως αναφορικά με τη θρησκεία, το Ισλάμ. Όμως, επειδή το Κοράνι ρυθμίζει και την καθημερινή ζωή των πιστών, η αντίθεση αυτή με το πέρασμα του χρόνου μεγιστοποιήθηκε. Πέρα από τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και αραβικού κόσμου, μεγάλες αντιθέσεις αναδεικνύονται ιδιαίτερα σε κρίσιμες περιόδους έξαρσης του εθνικιστικού μίσους. Τότε, δηλαδή, που τονίζονται και προβάλλονται – όχι χωρίς λόγο – οι αντιθέσεις και οι διαφορετικότητες. Κοινωνίες όπως η τουρκική, έχουν μια ελιτίστική, θα έλεγε κάποιος, αντίληψη για την αποδοχή του Άλλου, του Ξένου. Η κατάσταση παρουσιάζεται χειρότερη και τα επεισόδια βίας και λιντσαρίσματος αυξάνουν όταν πρόκειται για τους Σύρους. Μετά τους Κούρδους είναι ο υπ' αριθμόν ένα εχθρός της Τουρκίας και ο συριακός πληθυσμός που κατοικεί στα τουρκικά εδάφη ως τέτοιος αντιμετωπίζεται. Ο πόλεμος με τη Συρία γιγάντωσε ακόμη περισσότερο τον τουρκικό εθνικισμό και ο αγανακτισμένος τουρκικός όχλος κατάφερε εναντίον των Σύρων πολλά και ιδιαίτερα βίαια χτυπήματα. Η περιοχή της Αλεξανδρέττας, που περιήλθε στην Τουρκία με πόλεμο (1938) εξακολουθεί για τους Τούρκους να είναι μια διαφιλονικούμενη ζώνη, την οποία πρέπει με κάθε τρόπο να προασπίσουν.

Άλλο ένα περιστατικό που πήρε μεγάλες διαστάσεις ήταν αυτό που προκλήθηκε στο παγκοσμίως γνωστό για τον τουρισμό του Ουζούνγκιολ της Τραπεζούντας, όταν ένας τουρίστας θέλησε να βγει φωτογραφία ανοίγοντας την σημαία της Περιφερειακής Κυβέρνησης του Ιρακινού Κουρδιστάν. Τον πέρασαν οπαδό της τρομοκρατικής οργάνωσης PKK και του επιτέθηκαν.

«Σύμφωνα με τις πληροφορίες, ένας τουρίστας από το Β. Ιράκ τα στοιχεία του οποίου δεν ανακοινώθηκαν, θέλησε να βγάλει μια φωτογραφία στην άκρη της λίμνης, ανοίγοντας μια σημαία της Περιφερειακής Κυβέρνησης του Ιρακινού Κουρδιστάν.

Τότε περίοικοι που βρίσκονταν εκεί, νόμισαν πως κρατούσε την δήθεν σημαία της τρομοκρατικής οργάνωσης PKK. Προσπάθησαν να τον λιντσάρουν και με το ζόρι τον

γλίτωσαν από τα χέρια των πολιτών, οι ομάδες της στρατοχωροφυλακής που τον απομάκρυναν».²⁵

Στο παραπάνω επεισόδιο διακρίνουμε χαρακτηριστικά λιντσαρίσματος αλλά και βίαιας επίθεσης εναντίον μειονότητας, μια συμπεριφορά που φαντάζει δικαιολογημένη στο κυρίαρχο πολιτικο-ιδεολογικό περιβάλλον που χαρακτηρίζει τη γειτονική χώρα δι-ιστορικά. Γίνεται αναφορά, λοιπόν, στον άκρατο εθνικισμό που έχει επικρατήσει στην Τουρκική Δημοκρατία.

Ενδιαφέροντα, εξάλλου, είναι και κάποια άλλα περιστατικά που παρουσιάζονται από τα *tourkikaneas* και αφορούν σε βίαια επεισόδια και απόπειρα λιντσαρίσματος εναντίον Σύρων και Αράβων.

«Ο αριθμός των Σύρων οι οποίοι εξαναγκάστηκαν λόγω του εμφυλίου πολέμου στη Συρία και των συνθηκών πολέμου εκεί, να μεταναστεύσουν στην Τουρκία, σήμερα ξεπερνά τους 3.600.000. Σύμφωνα με την αναφορά που ανακοίνωσε η Υπηρεσία Δημοσίου Ελέγχου, ο αριθμός αυτός εντός 10 ετών αναμένεται να ξεπεράσει τα 5 εκατομμύρια. Μεταξύ αυτών που έχουν μεταναστεύσει στην Τουρκία εκτός από τους Σύρους, υπάρχουν και οι Πακιστανοί και οι Αφγανοί.

Σχεδόν σε όλες τις πόλεις όπου ζουν μετανάστες στην Τουρκία, ενίοτε παρουσιάζονται προβλήματα. Ως αιτία των κοινωνικών αυτών των προβλημάτων είναι οι κατηγορίες που υφίστανται οι μετανάστες για «βρωμιά, κλεψιές και σεξουαλική εκμετάλλευση». Ύστερα από την πτώση της αγοραστικής δύναμης και την εμβάθυνση της οικονομικής κρίσης, οι Σύροι πρόσφυγες έγιναν ο ιδανικός αποδιοπομπαίος τράγος.

Έτσι στις 29 Ιουνίου του 2019, στην οδό Ακίφ Βεϊσέλ της συνοικίας Μεχμέτ Ακίφ του Ικτελί, όταν διαδόθηκε πως ένας έμπορος είχε παρενοχλήσει σεξουαλικά ένα μικρό κορίτσι, μία ομάδα τριών χιλιάδων περίπου ατόμων έκαναν πορεία προς το αστυνομικό τμήμα.

Στις 30 Ιουνίου πέντε άτομα συνελήφθησαν τα οποία κατά τη διάρκεια των επεισοδίων έκαναν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προκλητικές αναρτήσεις του τύπου «Δεν θέλω Σύρους στην πατρίδα μου» και «Να εξαφανιστούν οι Σύροι». Η ομάδα κρατώντας ξύλα και πέτρες, προσπάθησε να κάψει τα μαγαζιά των Σύρων πάνω στο δρόμο. 10 μαγαζιά

²⁵ tourkikaneas.gr, πρόσβαση 18/07/2019

που ανήκαν σε Σύρους υπέστησαν σοβαρές καταστροφές. Καθώς ήταν αργά το βράδυ, οι ίδιοι οι Σύροι έμποροι δεν υπέστησαν φυσική ζημιά αλλά τα μαγαζιά τους υπέστησαν μεγάλη ζημιά.

Στις 6 Ιουλίου στην πόλη Αντέπ ύστερα από έναν ισχυρισμό πως ένα κορίτσι παρενοχλήθηκε σεξουαλικά, ένα πλήθος ατόμων επιτέθηκε σε Σύρους και στις επιχειρήσεις τους με αποτέλεσμα να τραυματιστούν έξι άτομα. Σχετικά με το περιστατικό αυτό συνελήφθησαν 16 άτομα για υποδαύλισή του μέσω των social media.

Οι Σύροι έμποροι και κάτοικοι της περιοχής που υπέστησαν επίθεση, δεν υπέβαλαν μήνυση».²⁶

Απόπειρα λιντσαρίσματος Αφγανών

«Στο Ερζερούμ όταν μία ομάδα Αφγανών τραυμάτισε με γροθιά έναν πολίτη, η περιοχή έγινε πεδίο μάχης. Με δυσκολία απέσπασε η αστυνομία τους Αφγανούς από τα χέρια του κόσμου.

Σύμφωνα με πληροφορίες το περιστατικό συνέβη στις 19:00 στην πλατεία της πόλης Γιακούτιγιε. Για άγνωστο λόγο μία ομάδα Αφγανών άρχισε να μαλώνει με τον 20 ετών Ö.F.Ö. Στην διάρκεια του καβγά ένας νεαρός Αφγανός έβγαλε την σιδερογροθιά που είχε στην τσέπη και με αυτήν χτύπησε τον Ö.F.Ö στην περιοχή του ματιού. Οι Αφγανοί βλέποντας πως ο Ö.F.Ö τραυματίστηκε στο φρύδι και στο μάτι, απομακρύνθηκαν γρήγορα από το σημείο. Πολίτες που είδαν το περιστατικό, έδωσαν τις πρώτες βοήθειες στον Ö.F.Ö, τοποθετώντας ύφασμα στο πρόσωπό του.

Ακολούθως κατέφθασε ασθενοφόρο που μετέφερε τον νέο στο πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ατατούρκ. Όταν η αστυνομία συνέλαβε επ' αυτοφώρω τους Αφγανούς, οι πολίτες θέλησαν να τους λιντσάρουν. Ύστερα από μεγάλη προσπάθεια, οι αστυνομικοί μπόρεσαν και απομάκρυναν από το σημείο του περιστατικού τους οργισμένους πολίτες. Αναφέρεται πως ο νέος που νοσηλεύεται στο πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ατατούρκ, βρίσκεται σε καλή κατάσταση».²⁷

Βία και λιντσαρίσματα στην Τραπεζούντα 01-05-2015

²⁶ tourkikanea.gr, πρόσβαση 03/08/2019

²⁷ tourkikanea.gr πρόσβαση 29/07/2015

«Βίαια επεισόδια και λιντσαρίσματα έγιναν με αφορμή τον εορτασμό της εργατικής Πρωτομαγιάς στην Τραπεζούντα. Η αστυνομία επενέβη όταν όχλος επιτέθηκε σε οπαδούς του HDP οι οποίοι έκαναν πορεία με μπουκάλια και πέτρες. Στη συνέχεια έκαψαν αφίσες και πανό του HDP. Ο όχλος ξεδίπλωσε μια τούρκικη σημαία φωνάζοντας συνθήματα όπως: «Εδώ είναι Τραπεζούντα, δεν υπάρχει έξοδος, πόσο είμαι ευτυχισμένος που είμαι Τούρκος». Το σύνθημα αυτό ήταν σαφής αναφορά στο σύνθημα που είχε αναφωνήσει ο Κεμάλ Ατατούρκ στον εορτασμό της δέκατης επετείου από την ανακήρυξη της Τουρκικής Δημοκρατίας. Η αστυνομία επενέβη, ενώ ένας δημοσιογράφος χτυπήθηκε με πέτρες στο κεφάλι».²⁸

4. ΚΙΝΑ

Εντύπωση, επίσης, προκαλεί και είναι αξιόλογο σχολιασμού ένα επεισόδιο λιντσαρίσματος εναντίον Κορεατών τουριστών που λανθασμένα τους θεώρησαν ότι είναι Κινέζοι.

Πώς εξηγείται, όμως, αυτή η εμπάθεια με την Κίνα; Είναι σκόπιμο ν' αναφερθεί ότι η Τουρκία ιδιαίτερα τα χρόνια της διακυβέρνησης από το AKP, από τη μια πλευρά θέλει να εμφανίζεται ως κυρίαρχη δύναμη στην περιοχή της Δυτικής Ασίας, η οποία είναι σε θέση να επηρεάζει γεωπολιτικές εξελίξεις σε άλλες περιοχές της Ασίας όπου κατοικούν τουρκικά φύλα ή σε περιοχές και των Βαλκανίων ακόμα, όπου κατοικούν Μουσουλμάνοι.

Η Κίνα έχει στιγματιστεί πάρα πολύ για τη στάση της στην περιοχή Ξινγιάνγκ έναντι του Ουιγούρων. Οι τελευταίοι είναι τουρκικό φύλο, σουνιτική μειονότητα οχτώ εκατομμυρίων τουρκόφωνων που κατοικούν στο Ανατολικό Τουρκεστάν. Η σημαία τους μάλιστα είναι πιστό αντίγραφο της τουρκικής σημαίας με μόνη διαφορά το μπλε φόντο, αντί για κόκκινο της ημισελήνου. Η περιοχή αυτή ταυτίζεται με το «Δρόμο του Μεταξιού», διαφιλονικούμενη ζώνη για Τούρκους και Κινέζους. Οι Κινέζοι προχώρησαν σε αλλοίωση δημογραφικού χαρακτήρα της περιοχής με μετακινήσεις πληθυσμού από το φύλο Χαν. Αρκετοί μιλούν για κινεζικά Άουσβιτς: ένα εκατομμύριο φυλακισμένοι Ουιγούροι, αφού το Πεκίνο για αρκετά χρόνια ένιωθε ότι απειλείται απ' αυτούς. Αυτή η επιχείρηση, ουσιαστικά, εθνοκάθαρσης χρησιμοποιεί την υψηλή τεχνολογία: ψηφιακή αναγνώριση προσώπου, παρακολουθήσεις σπιτιών και δημόσιων

²⁸ εφημερίδα Milliyet, 01/05/2015

χώρων και τεράστιες βάσεις καταχώρισης δεδομένων DNA. (Socialt.gr, πρόσβαση 24/02/2020). Έτσι, μετά το πρώτο ξέσπασμα κατά των Χαν, οι Ουιγούροι προστατεύτηκαν από το στρατό για να μην εξολοθρευτούν από τον οπλισμένο και οργισμένο κινεζικό όχλο. Ακολούθησαν βίαια επεισόδια έξω από την κινεζική πρεσβεία της Άγκυρας και ο Ερντογάν εμφανιζόμενος ως «πατέρας» όλων των Τούρκων μίλησε για τα «σύνορα της καρδιάς». Έτσι οι Τούρκοι «απάντησαν» στους Κινέζους με τον ίδιο τρόπο, δηλαδή με λιντσάρισμα.

Οι εθνικιστές αυτή τη φορά πέρασαν τους Κορεάτες για Κινέζους και τους επιτέθηκαν

«Μια ομάδα ατόμων ύστερα από διαδήλωση οργανωμένη από εθνικιστές (Ülkü Ocakları), βλέποντας μια ομάδα από Κορεάτες τουρίστες που βρισκόταν μπροστά στο Τοπκαπί, πιστεύοντας πως είναι Κινέζοι τους επιτέθηκαν.

Το παράρτημα των Ülkü Ocakları Κωνσταντινούπολης, έκανε μια πορεία για να στηρίξει τους μουσουλμάνους του Αν. Τουρκιστάν. Η διαδήλωση άρχισε στην πλατεία Βαγιαζήτ και τελείωσε στην πλατεία Σουλτάναχμέτ. Εκεί την ώρα που γινόταν η ανακοίνωση τύπου, μια ομάδα ατόμων κατευθύνθηκε προς το Τοπκαπί. Εκεί είδαν μια ομάδα Κορεατών τουριστών που τους πέρασαν για Κινέζους και τους όρμηξαν. ΜΑΤ που υπήρχαν στην περιοχή σχημάτισαν ένα ανθρώπινο τείχος. Οι Κορεάτες αμέσως απομακρύνθηκαν από το σημείο. Στο μεταξύ υπήρξαν μερικά επεισόδια με την αστυνομία. Τότε η αστυνομία χρησιμοποίησε δακρυγόνα. Μετά από αυτή την επέμβαση, η ομάδα απομακρύνθηκε. Κορεάτισσα τουρίστρια που δέχτηκε επίθεση φάνηκε να λέει χαμογελώντας πως: “Κορεάτισσα είμαι και όχι Κινέζα”».²⁹

5. ΓΚΙΟΥΛΕΝ – ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Σύμφωνα με τον Αναπληρωτή Καθηγητή στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου Σ. Λίβα, ο πολιτικός χώρος που κινείται ο Γκιουλέν είναι μάλλον αυτός της Δεξιάς. Ο Γκιουλέν αντιμετώπισε αρχικώς την άνοδο του πολιτικού Ισλάμ με έντονο σκεπτικισμό μη εγκρίνοντας, για παράδειγμα, την επιλογή του κόμματος του Ερμπακάν για απομάκρυνση από την προσπάθεια ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά υποστήριξε ένθερμα τον Ερντογάν σε

²⁹ DHA 4/7/2015 tourkikanea.gr, πρόσβαση 06/07/2015

σημείο που να χαρακτηρίζεται ως μέντοράς του. Η πολιτική του στάση χαρακτηρίζεται από μεγάλο εθνικισμό αφενός και αντιπαλότητα από την άλλη προς όσους θεωρεί εχθρούς της Τουρκίας: Κούρδοι-PKK. Όμως, πρωτοτυπεί, αφού πρώτος αυτός θεώρησε ως λύση του Κουρδικού την ισλαμική διάσταση προβάλλοντας την κοινή θρησκευτική ταυτότητα των δύο εθνοτικών ομάδων δίνοντας παράλληλα το προβάδισμα στη συναδέλφωση Τούρκων και Κούρδων μέσω του ανήκειν στην Ούμμα. Το δίκτυο Γκιουλέν έχει αναπτύξει στις κουρδικές περιοχές της χώρας σημαντικό δίκτυο παροχής υπηρεσιών, περίθαλψης και πρόνοιας, αντικαθιστώντας τις αντίστοιχες ελλειπείς κρατικές υπηρεσίες. Προβάλλοντας τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της Τουρκίας και την κοινή θρησκευτική ταυτότητα επιμένει να προβάλλει τις ομοιότητες και όχι τις διαφορές.

Και ο Γκιουλέν και το κίνημά του γνωρίζουν πώς να κινηθούν: προβολή και χρήση της νέας τεχνολογίας και των ΜΜΕ, παρουσίαση του ιερού ως ηθικό, η ανάμιξη του με το κοσμικό και το καθημερινό, η επανερμηνεία παραδοσιακών μοτίβων, η έμφαση σε μορφές του Ισλάμ φιλικές προς τη Δύση, η παγκόσμια εξάπλωση των εκπαιδευτικών του δραστηριοτήτων. Αποτέλεσμα; Συγκερασμός μοντέρνου και μεταμοντέρνου για πρώτη φορά στο μουσουλμανικό κόσμο.

Συνεχίζοντας ο Λίβας αναφέρεται στον Γκιουλέν, που απομακρυσμένος από τη Σαρία σχετίζεται με σύγχρονα μετριοπαθή ισλαμικά ρεύματα, που προωθούν μια μορφή Ισλάμ πιο φιλική προς τη Δύση και τη δημοκρατία. Το είδος της δημοκρατίας που προτείνει ξεκάθαρα έχει τουρκικά χαρακτηριστικά. Η νομιμοποίηση, εξάλλου, της κεμαλικής ιδεολογίας βασίστηκε σε μια σειρά αρχών που οι Τούρκοι παραδοσιακά προβάλλουν: φιλοξενία, φιλία, παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα. Πρόκειται, λοιπόν, για ένα φαινόμενο συγκρητισμού ανάμεσα σε στοιχεία του Ισλάμ και των κεμαλικών αρχών.

Απέναντι στην άρνηση της τουρκικής κοινωνίας, ακόμη και σήμερα, να δεχτεί ως ισότιμους και να συμπεριλάβει στους κόλπους της ως Τούρκους τους Τούρκους υπηκόους που δεν είναι Μουσουλμάνοι και μάλιστα Σουνίτες φέρνει «επανάσταση» θεωρώντας και διακηρύσσοντας ότι θα πρέπει να εκλείψει κάθε τέτοια αντίθεση. Η δημοκρατία ισοδυναμεί με την ελευθερία και αυτή πάλι με τη ρήξη της εθνικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ομοιογένειας της Τουρκίας, η διαφύλαξη της οποίας αποτελεί βασική προτεραιότητα και του κράτους και της κοινωνίας. Από την άλλη πλευρά ο στρατός δεν εμπιστεύτηκε τον Γκιουλέν, παρόλο που το κίνημά του έχει

σαφώς κεμαλικό και εθνικιστικό προσανατολισμό, φοβούμενος ίσως κρυμμένους αντικοσμικόδοξους στόχους της οργάνωσης. Έτσι άμεση προτεραιότητα των ανώτερων Τούρκων στρατιωτικών ήταν η αποτροπή μαζικής εισόδου στελεχών του δικτύου Γκιουλέν στις τάξεις του τουρκικού στρατού. Ο Γκιουλέν είναι ο Μουσουλμάνος ηγέτης που η Δύση, και κυρίως οι Η.Π.Α., εύχονταν χρόνια τώρα να εμφανιστεί: ειρηνιστής, συμφιλιοτής, δημοκράτης, ανθρωπιστής, μετριοπαθής, φιλοδυτικός, προοδευτικός, ανοιχτός στην επιστήμη, το διάλογο και την ελεύθερη οικονομία.

Μέχρι και το 2013 η σχέση του Ερντογάν και του Γκιουλέν ήταν «σχέση αναγκαιότητας και επίτευξης ενός κοινού στόχου, παρά σεβασμός και συμπάθεια» (kedisa.gr, Ειρήνη Χριστοδουλάκη, πρόσβαση 31/10/2016). Η ρητορική μίσους που εξαπέλυε ο Τούρκος πρόεδρος μετατράπηκε σε βία εναντίον του Γκιουλέν και των οπαδών του. Προετοιμαζόταν, όπως φαίνεται, το πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016 που στόχο είχε κυρίως το δίκτυο Γκιουλέν. Βίαιες επιθέσεις εναντίον στελεχών ή και απλών οπαδών του Φετχουλάχ είχαν ως στόχο εκκαθαρίσεις στις τάξεις κυρίως των διανοούμενων (γιατρών, δημοσιογράφων, δικηγόρων, καθηγητών πανεπιστημίου, εκπαιδευτικών) αλλά και του στρατού. Καταστροφές σχολείων που ανήκαν στο δίκτυο του Γκιουλέν, λιντσαρίσματα στρατιωτών στο Βόσπορο και διώξεις ποικίλων μορφών (φυλακίσεις, εκτοπισμοί) βρίσκονταν σε ημερήσια διάταξη. Η πλειονότητα των πολιτών κατηγορήθηκε για τρομοκρατία και επικινδυνότητα προς τη δημόσια ασφάλεια και το κράτος. Χτυπώντας, λοιπόν, ο Ερντογάν ευαίσθητες χορδές του ψυχισμού των οπαδών του ΑΚΡ αλλά και του φίλα προσκείμενου κόμματος ΜΗΡ, απομονώνει ουσιαστικά τους γκιουλενιστές και καταφέρεται εναντίον τους «λόγω και έργω». Οι Τούρκοι δεν αδιαφορούν για την ακεραιότητα του κράτους τους, εκδηλώνουν μεγάλο άγχος και ανησυχία για το μέλλον, ξεχνούν το παρελθόν. Εύκολα, λοιπόν, ένας χαρισματικός ηγέτης όπως ο Ερντογάν με τους πύρινους λόγους που μεταδίδει μέσω του Τύπου, της τηλεόρασης, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να εκσφενδονίζει μύδρους εναντίον όποιου θεωρεί ως εχθρό της Τουρκίας, εχθρό του καθεστώτος. Για το λόγο αυτό αρκετοί ειδήμονες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πιθανότατα το πραξικόπημα του 2016 ήταν οργανωμένο από τον ίδιο τον Ερντογάν. Απέδωσε, δηλαδή, «δικαιοσύνη του δρόμου» (mob justice) και κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος μέσω των οπαδών του, που ικανοποιημένοι πλέον όχι μόνο δέχτηκαν αλλά και στήριξαν τις θεσμικές αλλαγές που έδωσαν στον Ερντογάν υπερεξουσίες. Το 2023, εκατό χρόνια από την ανακήρυξη της πρώτης Τουρκικής Δημοκρατίας από τον

Κεμάλ (έτος στο οποίο δίνεται ιδιαίτερη σημασία από τον Ερντογάν) η Τουρκία μέσα από τον Νεοοθωμανισμό και το πολιτικό Ισλάμ που προβάλλει το ΑΚΡ, θα αναδείξει τον Ερντογάν ως έναν άλλο Ατατούρκ. Το Ισλάμ στην Τουρκία δεν αποτελεί πλέον πολιτική, όπως στις υπόλοιπες μουσουλμανικές χώρες – κατά τη γνωστή φράση του Χομεϊνί – αλλά χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης πολιτικής.³⁰

ΠΥΡΠΟΛΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΚΙΟΥΛΕΝ ΑΠΟ ΑΦΗΝΙΑΣΜΕΝΟ ΠΛΗΘΟΣ

Το πλήθος έθεσε στο στόχαστρο του το Κολέγιο και πυρπόλησε το σχολείο

«Το δημοτικό σχολείο Μεχμέτ Έρογλου του Κολεγίου Σαμάνιολου που βρίσκεται στην περιοχή Πουρσακλάρ της Άγκυρας, υπέστη επίθεση με πέτρες από τον κόσμο, ενώ κάποια τμήματά του πυρπολήθηκαν.

Πολίτες οι οποίοι κατέβηκαν στους δρόμους ύστερα από έκκληση του κράτους για να εμποδίσουν το πραξικόπημα, έβαλαν στο στόχαστρό τους το δημοτικό σχολείο Μεχμέτ Έρογλου του Κολεγίου Σαμάνιολου (σημ. μεταφρ : Ανήκει στον όμιλο Γκιουλέν). Το πλήθος που συγκεντρώθηκε πετροβόλησε το σχολείο.

Η αστυνομία που έφτασε εκεί ύστερα από καταγγελία δεν μπόρεσε να διαλύσει το πλήθος. Οι αστυνομικοί πυροβόλησαν στον αέρα και μην μπορώντας να διαλύσουν το πλήθος, κάλεσαν ενισχύσεις. Το οργισμένο πλήθος έσπασε τα κιγκλιδώματα και τις πόρτες και μπήκαν μέσα στο σχολείο. Οι πολίτες αργότερα πυρπόλησαν σε τρία διαφορετικά σημεία το σχολείο.

Αργότερα η πυρκαγιά τέθηκε υπό έλεγχο από μονάδα της πυροσβεστικής και μεταφέρθηκαν στην περιοχή ΜΑΤ και αστυνομικά οχήματα ΤΟΜΑ.

Το πλήθος κρέμασε την τουρκική σημαία στο σχολείο και ακολούθως έφυγαν από εκεί κινούμενοι προς την πλατεία. Το σχολείο μετατράπηκε σε ερείπια και αχρηστεύθηκε».³¹

Το παραπάνω επεισόδιο έχει χαρακτηριστικά κυρίως πογκρόμ,³² αφού πλήθος κατέβηκε στους δρόμους ύστερα από έκκληση του κράτους, προκειμένου να εμποδιστεί

³⁰ Σ. Λίβας, Παγκοσμιοποίηση, Εθνικισμός και Ισλάμ, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2009

³¹ tourkikanea.gr πρόσβαση 17/07/2016

³² Διωγμός με κρατική υπόθαλψη, που αφορά σε καταστροφή περιουσίας, προπηλακισμούς ή δολοφονίες, ανάκτηση από foundation.parliament.gr

το πραξικόπημα. Είναι διακριτά πάντως και χαρακτηριστικά λιντσαρίσματος: λιθοβολισμός, καταστροφή περιουσίας και πυρπόληση.

Εικόνες-σοκ από το λιντσάρισμα στρατιωτών

Σε απίστευτες βαναυσότητες επιδίδονται Τούρκοι πολίτες προς τους στρατιώτες που παραδόθηκαν το πρωί του Σαββάτου, μετά την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος τον Ιούλιο του 2016

Σύμφωνα με τις εικόνες που μεταδίδουν τα τουρκικά μέσα ενημέρωσης, οι πολίτες λιντσάρουν, μαστιγώνουν, ποδοπατούν στρατιώτες.

Στη γέφυρα του Βοσπόρου, όπου οι στρατιώτες παραδόθηκαν, έχοντας πρώτα αφήσει στο οδόστρωμα τα όπλα και την εξάρτυσή τους, εκτυλίχθηκαν φρικτές σκηνές.

Κάποιοι εξαγριωμένοι πολίτες τούς χτύπησαν, άλλοι τούς ποδοπάτησαν, ενώ χαρακτηριστική είναι και η φωτογραφία με έναν άνδρα που μαστιγώνει στρατιώτες με μία ζώνη.

Σύμφωνα μάλιστα με πληροφορίες, κάποιοι λίντσαραν έναν στρατιώτη μέχρι θανάτου.³³

Παράλληλα, το τουρκικό μέσο Sozcu μεταδίδει – χωρίς η πληροφορία να έχει επιβεβαιωθεί – ότι έχουν σημειωθεί και αποκεφαλισμοί στρατιωτών.

³³ flash.gr, πρόσβαση 16/07/2016

Πηγή φωτό: Hurriyet

Το παραπάνω περιστατικό αποτελεί ένα αμάλγαμα βίαιης επίθεσης, πογκρόμ και λιντσαρίσματος. Χαρακτηρίζεται και ως λιντσάρισμα, αφού οι στρατιώτες που συνελήφθησαν πάνω στη γέφυρα σύμφωνα με το νόμο θα έπρεπε να δικαστούν από

στρατοδικείο. Ο αφηνιασμένος όχλος όμως προτίμησε να δικάσει με τη δικαιοσύνη του δρόμου τους ενόχους λιντσάροντας κάποιους απ' αυτούς.

Επίθεση σε βάρος του ηγέτη του κόμματος CHP Κιλιτσντάρογλου στην κηδεία στρατιώτη-μάρτυρα.

Επίθεση δέχτηκε ο επικεφαλής του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην Τουρκία Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, ενώ βρισκόταν σε κηδεία στην Άγκυρα. Συγκεκριμένα, ο πρόεδρος του CHP βρισκόταν στην κηδεία εικοσιεξάχρονου φαντάρου, μαζί με το νέο δήμαρχο της Άγκυρας Μανσούρ Γιαβάς. Ο φαντάρος είχε σκοτωθεί σε επιχείρηση κατά του PKK στα σύνορα με το Ιράκ. Μια ομάδα από ανθρώπους που συμμετείχαν στην κηδεία γιουχάισε τον Κιλιτσντάρογλου, ορισμένοι τον χτύπησαν στο κεφάλι, ενώ χρειάστηκε η επέμβαση των ανδρών της ασφάλειάς του για ν' απομακρυνθεί. Στη συνέχεια φυγαδεύτηκε από αστυνομικούς σ' ένα σπίτι, αλλά ήταν αδύνατο να αποχωρήσει από εκεί καθώς ένα οργισμένο πλήθος ανθρώπων το είχαν περικυκλώσει και πετούσαν πέτρες. Έγινε λόγος για οργανωμένη απόπειρα λιντσαρίσματος, ενώ επισημάνθηκε ότι η επίθεση σημειώθηκε παρουσία του Υπουργού Άμυνας Χουλουσί Ακάρ.

Το εν λόγω περιστατικό συγκεντρώνει στοιχεία βίαιης επίθεσης εναντίον πολιτικού προσώπου, απόπειρας λιντσαρίσματος και οργανωμένης επίθεσης.

6. ΛΟΑΤΚΙ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Σύμφωνα με την κατάταξη της διεθνούς κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ σε 49 χώρες η Τουρκία καταλαμβάνει την 46^η θέση στην φιλικότητα προς την ομοφυλοφιλία. Η βαθμολογία για κάθε χώρα βγαίνει με βάση τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ. Ως κριτήριο για τη βαθμολογία ελήφθησαν: η ελευθερία έκφρασης, η ισονομία, η ύπαρξη νόμων κατά των διακρίσεων, η νομοθεσία περί γάμου και συντροφικότητας, η ένταση της ρητορικής μίσους και η προσέγγιση της οικογένειας. Στην Τουρκία δεν υπάρχει κανένα δικαίωμα

για τους ΛΟΑΤΚΙ ούτε κάποια αποτρεπτική ρύθμιση της ομοφοβίας. Η ομοφοβία εκφράζεται με επιθέσεις, λιντσαρίσματα και φόνους³⁴

Οι συγκεντρώσεις ΛΟΑΤΚΙ στην Τουρκία κρίνονται παράνομες και απαγορεύονται, παρόλο που οι ομοφυλόφιλοι δεν είναι παράνομοι όπως στις άλλες μουσουλμανικές χώρες. Τυπικό παράδειγμα αποτελεί η λογοκρισία του βίντεο του συγκροτήματος ATENA λόγω σεξουαλικού περιεχομένου με διαταγή να διαγραφούν από το YouTube μόνο τα σχόλια και όχι το βίντεο, για να μην προκληθεί ένταση και εχθρικό περιβάλλον στη ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα της χώρας. Το βίντεο και το τραγούδι έχουν τίτλο «Μη βγάλεις άχνα» και παρουσιάζει τη ζωή των ομοφυλοφίλων κάνοντας όμως focus και σε ομοφοβικές επιθέσεις. Επίσης στη φιλοκυβερνητική εφημερίδα Yeni Akit υπάρχει πηχυαίος τίτλος: «Τους 50 έφτασαν οι νεκροί στο μπαρ που συχνάζουν διεστραμμένοι γκέι» (Η Αυγή, 13/06/2016) ενώ ο ίδιος ο Τούρκος πρόεδρος σε πύρινο λόγο του εκφράζει την άποψη ότι η ομοφυλοφιλία είναι ασύμβατη με τις αξίες του Ισλάμ³⁵. Διαβάζουμε επίσης σε πολύ πρόσφατο άρθρο της εφημερίδας Μακεδονία (29/03/2020) ότι από τον υπουργό Δικαιοσύνης Μποζντάγ προτείνονται χωριστές φυλακές για ομοφυλόφιλους για προστασία των ΛΟΑΤΚΙ από εγκλήματα μίσους.

Σε άλλο άρθρο στην ηλεκτρονική Deutsche Welle (10/04/2012) με τίτλο «Η ομοφυλοφιλία στο στόχαστρο» αναφέρεται ότι για να απαλλαγεί κάποιος από τη στρατιωτική θητεία στην Τουρκία αρκεί να δηλώσει ότι είναι ομοφυλόφιλος. Η ομοφυλοφιλία χαρακτηρίζεται δημόσια ως ασθένεια, ενώ δεν υπάρχει αποδοχή για τους αντιρρησίες συνείδησης. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα, όταν κάποιος αρνείται να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία, οι αρχές τον καταγράφουν ως ομοφυλόφιλο, αφού η ομοφυλοφιλία είναι από τους ελάχιστους λόγους που δικαιολογούν την άρνηση στράτευσης. Η δήλωση ομοφυλοφιλίας, εξάλλου, χρησιμοποιείται ως «προσφορά» προς τους αντιρρησίες για αποφυγή περαιτέρω συνεπειών λόγω διαφοροποίησης της ιδεολογικής τους ταυτότητας. Στα στρατιωτικά αρχεία οι ομοφυλόφιλοι καταχωρίζονται στους ίδιους καταλόγους με τους αναπήρους και τους ανιάτως νοσούντες. Η ομοφυλοφιλία δεν συνάδει με τη σκληρή πειθαρχία που απαιτεί ο τουρκικός στρατός. Μάλιστα οι ομοφυλόφιλοι μαζί με τη δήλωση

³⁴ (Εφημερίδα Τζουμχουριέτ, πρόσβαση 16/10/2015).

³⁵ euronews.com, 19/05/2018

ομοφυλοφιλίας πρέπει να προσκομίζουν και αποδεικτικά στοιχεία της ομοφυλοφιλίας τους, όπως για παράδειγμα φωτογραφικό υλικό με γυναικεία ρούχα ή από ερωτικές συνεντεύξεις με άτομα του ίδιου φύλου.

Επίσης, πάρα πολύ μεγάλη βία, προπηλακισμούς και λιντσαρίσματα έχουν δεχτεί γυναίκες κατά τον εορτασμό της 8^{ης} Μαρτίου (Ημέρα της Γυναίκας) και της 25^{ης} Νοεμβρίου (Παγκόσμια Ημέρα κατά της Βίας). Οι συγκεντρώσεις και οι πορείες είναι απαγορευμένες και κυρίως άτομα που ανήκουν στην πολιτοφυλακή του Ερντογάν προβαίνουν σε πράξεις βίας εναντίον των συγκεντρωμένων γυναικών. Η Τουρκία, εξάλλου, ανήκει στον κατάλογο των δέκα χωρών παγκοσμίως που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες για τη διαβίωση των γυναικών. Η στροφή προς το Ισλάμ, η οικονομική κρίση αλλά και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο είναι βασικοί παράγοντες ανάπτυξης ρητορικής και πράξεων βίας εναντίον των γυναικών. Ειδικά στη νοτιοανατολική Τουρκία οι γυναίκες πέφτουν συχνά θύματα των λεγόμενων «εγκλημάτων τιμής». Οι οικογένειες και κυρίως τα αρσενικά μέλη – πατέρας, αδελφός, σύζυγος – αισθάνονται την ανάγκη να προασπίσουν με κάθε τρόπο την τιμή της οικογένειας από γυναίκες που έχουν ξεφύγει από το δρόμο της ηθικής. Μεγάλη αισθαντικότητα δημιουργεί ένα καλλιτεχνικό έργο που εκτίθεται δημόσια στην Κωνσταντινούπολη για μερικούς μήνες και παρουσιάζει σ' έναν τοίχο κολλημένες γυναικείες γόβες, τιμώντας τις 448 γυναίκες που πέθαναν το 2018 στην Τουρκία από τα χέρια των συντρόφων τους. Με αυτό το ξεχωριστό έργο ο Βαχίτ Τουνά θέλει να τραβήξει την προσοχή κάθε περαστικού και όχι μόνο των επισκεπτών μιας έκθεσης. Η ιδέα του είναι εμπνευσμένη από έθιμο της Τουρκίας σύμφωνα με το οποίο όταν πεθάνει ένας άνθρωπος, οι οικείοι του αφήνουν τα παπούτσια του έξω από το σπίτι ακουμπισμένα στον τοίχο. Τα παπούτσια θα μείνουν κρεμασμένα στους τοίχους για έξι μήνες.³⁶

Στο τεύχος Μαρτίου 2016 του περιοδικού Bizim Aile φιλοξενείται συνέντευξη της κλινικής ψυχολόγου Serap Altekin με τίτλο «Η βία κατά των γυναικών: μια πλήρως ελεγχόμενη και σχεδιασμένη βίαιη δράση». Στη συνέντευξη αυτή η ψυχολόγος υποστηρίζει ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Τουρκία χρησιμοποιώντας γλώσσα νομιμοποίησης της κακοποίησης των γυναικών ενισχύουν τις βίαιες πρακτικές με ρητορικές μίσους και διακρίσεων. Υποστηρίζει ακόμη ότι αντίθετα από το κοινώς προβαλλόμενο μοντέλο του άντρα που χτυπά τη γυναίκα του όταν χάνει τον έλεγχο, η

³⁶ (reader.gr, πρόσβαση 24/09/2019)

βία κατά των γυναικών είναι μια πράξη πλήρως ελεγχόμενη και προγραμματισμένη. Η προβολή της ως αποτελέσματος απώλειας αυτοελέγχου απλά ενισχύει τα υπάρχοντα αντρικά πρότυπα συμπεριφοράς. Η βία ασκείται στις γυναίκες από τους συζύγους τους ενώ δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο προστασίας τους από την έμφυλη βία. Η κλινική ψυχολόγος Sinem Gül Sahin υποστηρίζει ότι η βία κατά των γυναικών νομιμοποιείται από τη μια πλευρά μέσω των κοινωνικών προτύπων που αναπαράγονται στην οικογένεια, και από την άλλη από την κοινωνία που την θεωρεί υπόθεση ιδιωτική, η οποία δεν απαιτεί κοινωνική και πολιτική παρέμβαση³⁷.

Ο Ρετζέπ Ερντογάν έχει ταχθεί εναντίον της βίας κατά των γυναικών με αντιφατικές όμως δηλώσεις. Ανέφερε ρητά το 2015, στην Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας, ότι η βία κατά των γυναικών είναι μια καταδικαστέα πρακτική που αντιβαίνει στην τουρκική κουλτούρα και τη θρησκεία ενώ έδωσε την υπόσχεση ότι ο ίδιος θα αναλάβει την καταπολέμηση του φαινομένου. Δεν είναι τυχαίο ότι αντιπρόεδρος του συλλόγου KADEM, οργανισμός που παλεύει για τα δικαιώματα των γυναικών, από το 2013 και μετά είναι η κόρη του Ερντογάν. Ο ίδιος οργανισμός συμμετείχε στον 38^ο Μαραθώνιο Κωνσταντινούπολης (13 Νοεμβρίου 2016) με το σύνθημα: «Τρέχουμε για τις γυναίκες ηρωίδες της 15^{ης} Ιουλίου 2016». Φαίνεται, λοιπόν, η σύμπλευση του συλλόγου με τις επίσημες κυβερνητικές θέσεις.

Θα αναφερθούμε στην περίπτωση επίθεσης εναντίον της A. Terzi. Πρόκειται για μια υπόθεση βιαιοπραγίας σε δημόσιο χώρο που αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα διαφορετικής αντιμετώπισης από το νόμο των γυναικών στην Τουρκία. Το επεισόδιο διαδραματίστηκε στις 12 Σεπτεμβρίου του 2016, πρώτη μέρα του Κουρμπάν Μπαϊράμ, όταν η 23χρονη νοσοκόμα A. Terzi, επιστρέφοντας από την εργασία της με το λεωφορείο, δέχτηκε βίαιη επίθεση από έναν άντρα συνεπιβάτη της στην περιοχή Maslak της Κωνσταντινούπολης, επειδή φορούσε κοντά παντελόνια. Ο δράστης, θεωρώντας την ενδυμασία της άσεμνη, προτού της επιτεθεί και την κλωτσήσει στο πρόσωπο φώναζε: «Είσαι ο διάβολος». Αδιάσειστη απόδειξη των παραπάνω είναι το βίντεο που έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο. Το θέμα έλαβε μεγάλες διαστάσεις ενώ από τους επιβαίνοντες στο λεωφορείο μόνο τρεις άντρες επενέβησαν και σταμάτησαν το δράστη. Η Terzi τραυματισμένη πήγε στο νοσοκομείο και στη συνέχεια υπέβαλε μήνυση. Στις 18 Νοεμβρίου του 2016 η αστυνομία συνέλαβε τον A. Çakiroğlu, ιδιωτικό

³⁷ Έφη Κάννερ, Τουρκία βία, αντίσταση και πολιτική στον καιρό της κρίσης, Εκδόσεις Ηρόδοτος, 2018

αστυνομικό, ο οποίος όμως αφέθηκε ελεύθερος μετά την κατάθεσή του αφού η πράξη του δεν ενέπιπτε στην κατηγορία των αδικημάτων που απαιτούν σύλληψη. Έγινε γνωστό ότι ο δράστης ακολουθεί στα κοινωνικά δίκτυα την ομάδα «Υποστηρικτές του Ερντογάν» και τη ριζοσπαστική ισλαμιστική σελίδα «Πολεμίστρια της Σαρία». Η απελευθέρωση του δράστη ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων με αποτέλεσμα να ξανασυλληφθεί ο δράστης μετά από ώρες. Οδηγήθηκε στο Δικαστικό Μέγαρο της περιοχής Kartal της Κωνσταντινούπολης. Ο εισαγγελέας, βάσει των άρθρων 216/1 και 115/3 του Τουρκικού Ποινικού Κώδικα, του απέδωσε τις κατηγορίες της επίθεσης με κίνητρο το μίσος, της εθελούσιας πρόκλησης σωματικής βλάβης, της εξύβρισης και προσβολής των ατομικών ελευθεριών, ενώ διέταξε την κράτησή του μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης. Ο δράστης προσπάθησε να αιτιολογήσει την επίθεση λέγοντας ότι το θύμα με τον τρόπο ντυσίματος αγνόησε τις κοινωνικές αξίες. Η εφημερίδα Χουριέτ σε άρθρο της αναφέρει ότι η επίθεση αυτή δεν αποτελεί μεμονωμένο περιστατικό αλλά ήρθε να προστεθεί σε μια σειρά περιστατικών που καταδείκνυαν ότι η Τουρκία σταδιακά ισλαμοποιείται. Έτσι οι γυναίκες θα έπρεπε πια να ντύνονται με πιο σεμνό τρόπο, όπως αυτός καθορίζεται από την ανδροκρατούμενη ηγεσία που δεν δείχνει μετριοπάθεια ως προς την επιθυμία της να μεταρρυθμίσει την κοινωνία κατά τη βούλησή της. Στις 26 Οκτωβρίου του 2016 εκδικάστηκε εκ νέου η υπόθεση και η αστυνομία λόγω της έκτασης του γεγονότος είχε λάβει αυστηρά μέτρα περιφρούρησης έξω από το Δικαστήριο. Ο κατηγορούμενος αφέθηκε προσωρινά ελεύθερος με την αιτιολογία ότι δεν ήταν πλήρως ενημερωμένος ο φάκελος που στάλθηκε από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο του Erenköy και ορίστηκε νέα ακροαματική διαδικασία στις 21 Δεκεμβρίου του 2016. Ο κατηγορούμενος δεν παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο και η δίκη αναβλήθηκε για τις 18 Ιανουαρίου 2017 μέχρι την εξακρίβωση της ψυχολογικής του κατάστασης. Το CHP σε άρθρο στην επίσημη ιστοσελίδα του αναφέρει ότι η απόφαση του Δικαστηρίου είναι η πιο σαφής απόδειξη ότι η ίδια η Δικαιοσύνη συμβάλλει στην αυξανόμενη χρήση βίας και σε κάθε είδους διάκριση σε βάρος των γυναικών. Θύμα αυτής της επίθεσης δεν θεωρείται μόνο η Terzi, αλλά όλες οι γυναίκες, η κοσμικότητα και η ελευθερία. Τονίζεται ότι η βία κατά των γυναικών αποτελεί καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γι' αυτό και ο αγώνας εναντίον της είναι αγώνας για τη δημοκρατία και την ελευθερία. Η βουλευτής του CHP Şenal Sarıhan συνέδεσε την επίθεση κατά της Terzi με το κλίμα που δημιούργησε στη χώρα η κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η οποία επιβλήθηκε μετά το πραξικόπημα του Ιουλίου 2016. Ενέταξε το περιστατικό αυτό στο πλαίσιο της αύξησης της βίας κατά των

γυναικών τα τελευταία χρόνια, την οποία απέδωσε στη θρησκευτική οπισθοδρόμηση που προωθεί η κυβέρνηση Ερντογάν καλώντας τις φιλοκοσμικές μερίδες της κοινωνίας στον αγώνα για την ανατροπή της κατάστασης αυτής. Η δίκη αναβλήθηκε για τις 3 Μαΐου του 2017 αλλά και πάλι δεν ελήφθη απόφαση. Τελικά τον Σεπτέμβριο του 2017 ο Çakiroğlu καταδικάστηκε σε φυλάκιση τριών ετών και δέκα μηνών.³⁸

Το HDP από την άλλη πλευρά ανέπτυξε εξ αρχής ισχυρή δράση κατά της έμφυλης βίας επιρρίπτοντας ταυτόχρονα ευθύνες στο κυβερνών AKP και στο σεξιστικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης. Βρέθηκε, για παράδειγμα, πρωτοπόρος των μαζικών εκδηλώσεων σε πολλές πόλεις της Τουρκίας που ακολούθησαν την άγρια δολοφονία της O. Aslan. Ακόμη αντέδρασε επίσημα στη στυγερή δολοφονία της H. Kader όπως επίσης και στο νομοσχέδιο που νομιμοποιούσε τους βιασμούς ανηλίκων. Τόσο το HDP όσο και το KP (Κομμουνιστικό Κόμμα) ενσωματώνουν στο πολιτικό τους πρόγραμμα τα δικαιώματα των γυναικών και των LGBTI ατόμων επιρρίπτοντας ταυτόχρονα κατηγορίες στην πολιτική του AKP.

Στη φιλοκυβερνητική εφημερίδα Γενί Ακίτ υπήρξε τίτλος "Στους 50 έφτασε ο αριθμός των νεκρών σε μπαρ που πήγαιναν οι ανώμαλοι" (είναι γνωστή για τις προβοκατόρικες δημοσιεύσεις και την ρητορική μίσους στην οποία συχνά προσφεύγει), για να μεταδώσει την είδηση με τους τουλάχιστον 50 νεκρούς στο Ορλάντο, αποτέλεσε υλικό για την αγγλική εφημερίδα Ντέιλι Μέιλ.

Η Ντέιλι Μέιλ αναφέρει πως η Γενί Ακίτ έχει δεσμούς με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Ερντογάν, ενώ ο ομοφοβικός της τίτλος προκάλεσε αντιδράσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η Ντέιλι Μέιλ υπενθυμίζει πως στο παρελθόν η εφημερίδα αυτή υποστήριξε την Αλ Κάιντα και συνεχίζει γράφοντας πως: «Η ακροδεξιάς γραμμής Γενί Ακίτ, γνωστή για την ρητορική μίσους κατά ομοφυλόφιλων, Εβραίων και Χριστιανών, σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων πιέσεων κατά του τύπου στην Τουρκία, πέτυχε να βγάλει μια τέτοια είδηση».

³⁸ (Εφη Κάννερ, Τουρκία βία, αντίσταση και πολιτική στον καιρό της κρίσης, Εκδόσεις Ηρόδοτος, 2018, σελ. 407-423)

Στο κείμενο αναφέρεται πως: «Η εφημερίδα Γενί Ακίτ είναι γνωστή για την ρητορική μίσους κατά των ομάδων LGBT, κατά των Εβραίων και των Χριστιανών. Η εφημερίδα έχει ισχυρούς δεσμούς με τον Ερντογάν και το κόμμα του, το ΑΚΡ.»³⁹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Η τουρκική κοινωνία είναι ιδιαίτερη. Τους Τούρκους τους κατατρέχει ανέκαθεν ο φόβος της εξέγερσης αλλά και εκδίκησης των σκλαβωμένων. Δεν απαλλάχτηκαν ποτέ από τον νομαδικό τρόπο σκέψης και λογικά είναι πιο δεκτικοί στη ρητορική μίσους. Υπάρχει, επίσης, «οθωμανική νοοτροπία» στο μεγαλύτερο τμήμα του τουρκικού πληθυσμού: δεν υπάρχει παρά μόνο η έννοια της κάθετης ισότητας. Αυτά τα χαρακτηριστικά επιζούν ακόμα μέχρι τις μέρες μας κυρίως λόγω του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, της φτώχειας και της θρησκείας.

Μπορούμε να αναζητήσουμε στις πολιτισμικές διαστάσεις του Höfstede κάποιες αιτιάσεις που συνηγορούν στο να χαρακτηρίσουμε την τουρκική κοινωνία ως αρσενική. Έτσι, σύμφωνα με τη θεωρία του γνωστού επιστήμονα υπάρχει διάσταση μεταξύ αρσενικότητας και θηλυκότητας, η οποία περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν δυναμικά ή ενισχυτικά οι κυρίαρχες αξίες ενός πολιτισμού. Οι πολιτισμοί που αποδίδουν υψηλή αξία στις ανδρικές ιδιότητες τονίζουν τη σημασία της αποφασιστικότητας, του ανταγωνισμού και της υλικής επιτυχίας. Για παράδειγμα, σε κάποιους πολιτισμούς αποτελεί αποδεκτή πρακτική να εργάζεται η σύζυγος ενώ ο σύζυγος να παραμένει στο σπίτι. Στους πολιτισμούς, όμως, με περισσότερο ανδρικές αξίες μια τέτοια πρακτική θα ήταν ανεπίτρεπτη.⁴⁰

Στην τουρκική κοινωνία μπορεί, επίσης, να βρει τις αιτιάσεις της και η θεωρία της λεγόμενης ενσωματωμένης απειλής του W. Stephan (1999), η οποία εντοπίζει τέσσερις σφαίρες απειλής: τη ρεαλιστική, τη συμβολική, τα αρνητικά στερεότυπα και το εσω-ομαδικό άγχος. Η ρεαλιστική απειλή αντιστοιχεί σε απειλή για την πολιτική και οικονομική ισχύ και ευμάρεια της εσω-ομάδας. Οι μετανάστες είναι πιθανό να προκαλέσουν τέτοια απειλή, καθώς χρειάζονται εργασία και ενδεχομένως πρόσθετους

³⁹ (tourkikanea.gr, πρόσβαση 13/06/2016)

⁴⁰ (S. Liu, Z. Volčič, C. Gallois, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία, Εκδόσεις Gutenberg, 2018, σελ. 394)

πόρους από την κοινωνία που τους δέχεται. Η συμβολική απειλή αναφέρεται σε διαφορές μεταξύ των ομάδων ως προς τις αξίες, τις πεποιθήσεις, τα ήθη και τις στάσεις· οι διαφορές αυτές ενδέχεται να οδηγήσουν σε προκατάληψη εναντίον μελών εξω-ομάδων. Τα αρνητικά στερεότυπα λειτουργούν ως βάση αρνητικών απαιτήσεων σχετικά με τη συμπεριφορά των μελών της ομάδας που υφίσταται τη στερεοτυπική αντιμετώπιση. Για παράδειγμα, όταν τα μέλη μιας ομάδας μεταναστών αντιμετωπίζονται ως αναξιόπιστα, τα μέλη της κυρίαρχης ομάδας μπορεί να αισθανθούν απειλή όταν αλληλεπιδρούν μαζί τους. Ο τέταρτος τύπος απειλής, το εσω-ομαδικό άγχος, αναφέρεται στην περίπτωση όπου οι άνθρωποι αισθάνονται ότι απειλούνται προσωπικά κατά τις αλληλεπιδράσεις τους εντός της εσω-ομάδας, επειδή ανησυχούν για πιθανά αρνητικά αποτελέσματα, όπως ντροπή, απόρριψη ή γελοιοποίηση. Η αλληλεπίδραση με μετανάστες είναι συχνά δύσκολη για τους ανθρώπους του ντόπιου πολιτισμού, εξαιτίας των διαφορών στη γλώσσα και τις πολιτισμικές αξίες· αυτό εντείνει το εσω-ομαδικό άγχος κατά την αλληλεπίδραση.⁴¹

Όμως, οι παραπάνω διαδικασίες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε σύγκρουση. Η σύγκρουση και τα στυλ διαχείρισης συγκρούσεων που χρησιμοποιούνται εξαρτώνται από τον πολιτισμό. Άτομα διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων φέρνουν μαζί τους διαφορετικές και περίπλοκες προσδοκίες και νόρμες που διέπουν τη διαδικασία της σύγκρουσης. Κοινότητες, λοιπόν, που επιδεικνύουν διαφορετικά πολιτισμικά μοτίβα αλλά και συστήματα πεποιθήσεων δημιουργούν τις δικές τους συνθήκες προκειμένου να καθοδηγήσουν τη συμπεριφορά τους. Η διαπολιτισμική σύγκρουση μπορεί να αποτελεί σύγκρουση μεταξύ προσώπων, ομάδων ή εθνών που αφορμάται από την «ασυμβατότητα ως προς τις αξίες, τις διαδικασίες ή τα αποτελέσματα. Η σύγκρουση σε διαπολιτισμικές συνθήκες θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με όρους πολιτισμού και επικοινωνίας (Liou και Chen, 1999). Διακρίνουμε, λοιπόν, συγκρούσεις συγκινησιακές, γνωστικές και σχετικές με τους στόχους (Amason, 1996). Η συγκινησιακή σύγκρουση αναδύεται από τη διαπροσωπική ένταση και έχει ιδιαίτερα συναισθηματικό χαρακτήρα. Η γνωστική σύγκρουση προκύπτει από τις υποτιθέμενες διαφωνίες μεταξύ δύο πλευρών σε σχέση με σκοπιές, στάσεις και απόψεις. Στις συγκρούσεις πάλι που σχετίζονται με στόχους, οι άνθρωποι διαφωνούν σε σχέση με τους προτιμώμενους στόχους και σκοπούς τους. Οι πλευρές μιας σύγκρουσης έχουν γενικά δύο ειδών στόχους: ένα

⁴¹ (Stefan, Walter G., Oskar Ybarra and Guy Bachman (1999), “Prejudice toward immigrants”, Journal of Applied Social Psychology, 29(11):2221-2237)

επιθυμητό μέλλον, στο οποίο πρέπει να ικανοποιούνται συνθήκες, σχέσεις και ανάγκες και προσδοκίες για τη συμπεριφορά των αντιπάλων τους.

Η Cafnik, πολιτική επιστήμονας και καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο του Bilkent, διερεύνησε τη σύγκρουση που σχετίζεται με τους στόχους στην Τουρκία. Με την αργή παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο τέλος του 19^{ου} αιώνα και αργότερα με την κατάληψη οθωμανικών περιοχών από τους Συμμάχους στον απόηχο του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, ξεκίνησαν οι εσωτερικές συγκρούσεις σχετικά με το μέλλον της. Ιδρύθηκε και ενισχύθηκε ένα τουρκικό εθνικό κίνημα. Το γεγονός αυτό οδήγησε στον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας και τελικά στην ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1923. Ο Mustafa Kemal Atatürk, διακεκριμένος στρατιωτικός, έγινε ο πρώτος Πρόεδρος της Τουρκίας. Αυτή η μεταβολή της ηγεσίας και της πολιτικής άλλαξε περισσότερο από εξακόσια χρόνια μοναρχικής διακυβέρνησης βασισμένης στους ισλαμικούς νόμους και στις ισλαμικές πεποιθήσεις. Η Τουρκία πέρασε από πολλές συγκρούσεις και ανακατατάξεις κατά τα πρώτα χρόνια της ύπαρξής της ως κοσμικό κράτος. Ενώ ορισμένες αλλαγές ήταν ευπρόσδεκτες και επιθυμητές, άλλες έπρεπε να απαιτηθούν. Με αυτό τον τρόπο, ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ και οι υποστηρικτές του θέσπισαν τον εκσυγχρονισμό ως επιθυμητό μέλλον. Αυτό σήμαινε ότι ο Atatürk μαχόταν για συγκεκριμένους στόχους, ένας εκ των οποίων ήταν η επίσημη απομάκρυνση του Ισλάμ από το κράτος. Μετά την επίτευξη αυτού του στόχου, ακολούθησαν άλλες μεταρρυθμίσεις. Όλοι οι εκπαιδευτικοί θεσμοί πέρασαν στον άμεσο έλεγχο του κράτους, ενώ καταργήθηκαν τα θρησκευτικά δικαστήρια. Το κάλεσμα στην προσευχή ορίστηκε να γίνεται στην τουρκική γλώσσα αντί στην αραβική, οι ιμάμηδες διατάχθηκαν να κηρύττουν μόνο στα Τουρκικά, το Κοράνι μεταφράστηκε στα τουρκικά και το αραβικό αλφάβητο αντικαταστάθηκε από το λατινικό. Καθώς η επαρχία δεν άλλαξε δραματικά, σύντομα εμφανίστηκαν δύο παράλληλοι πολιτισμοί εντός της νέας χώρας: ο ένας ήταν δυτικοποιημένος, κοσμικός και αστικός, με μια μικρή αλλά ισχυρή ελίτ, ενώ ο άλλος ήταν τοπικός, παραδοσιακός και συνδεδεμένος με το Ισλάμ. Σύμφωνα με την Cafnik, αυτή η διαίρεση σύντομα έγινε αισθητή στο επίπεδο της κρατικής πολιτικής.⁴²

⁴² Cafnik, Petra, *The Veil which Shows and Hides: Turkish Women between Modernity and Tradition*. Nova Gorica, Slovenia: University of Nova Gorica, 2010

Εξάλλου, μια από τις κύριες πηγές διαπολιτισμικής σύγκρουσης σε όλες τις κοινωνίες και σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας είναι η μεροληψία της έσω- και έξω-ομάδας. Αυτό συμβαίνει διότι όλοι μας ταξινομούμε τους ανθρώπους σε έσω-ομάδες και αναπτύσσουμε αντιλήψεις για εμάς απέναντι σε αυτούς όταν ταυτιζόμαστε με μια ομάδα. Οι μύθοι καταγωγής και προέλευσης ενισχύουν την αίσθηση ενότητας μεταξύ των μελών της έσω-ομάδας, προβάλλοντας την κοινή ιστορία και έναν τρόπο ύπαρξης που συλλαμβάνει τη μοναδικότητα της ομάδας ή του έθνους τους. Κάθε έθνος διαθέτει μια αφήγηση που εξηγεί την προέλευσή του, την ιδιαιτερότητά του και δικαιολογεί την παρούσα κατάστασή του. Εξάλλου, η δύναμη των μύθων καταγωγής και προέλευσης έγκειται στο ότι δημιουργούν σημεία ομοφωνίας γύρω από τα οποία μπορεί να αναπτυχθεί και να διατηρηθεί μια αίσθηση εθνικής ενότητας. Τέτοιοι μύθοι γίνονται αντιληπτοί ως τόποι κοινωνικής μνήμης. Χρησιμοποιούνται από τα μέλη μιας εθνοτικής ομάδας για να χαράζουν όρια γύρω από τις εσω-ομάδες και τις έξω-ομάδες. Οι δυσμενείς στάσεις προς τις έξω-ομάδες και ο αποκλεισμός τους βασίζονται σε μύθους προέλευσης και καταγωγής που συχνά οδηγούν απευθείας σε διαπολιτισμική σύγκρουση.⁴³

Σε μια κοινωνία όπως η τουρκική, που περιλαμβάνει διαφορετικές ομάδες, παρατηρείται πολύ συχνά άνιση κατανομή της εξουσίας μεταξύ των ομάδων. Συνεπώς, η ομάδα που βρίσκεται στην εξουσία ασκεί μεγαλύτερη επιρροή στη δυναμική εσω-ομάδας/έξω-ομάδας στην κοινωνία της. Έτσι, εάν οι ιδιότητες των φορέων δράσης δεν εκλαμβάνονται ως σχετικές και χρήσιμες για το σύστημα, τότε είναι πιθανό να ακολουθήσει αποκλεισμός και σύγκρουση. Όπως φαίνεται, οι καθημερινές διαπολιτισμικές συγκρούσεις συχνά βασίζονται σε πολιτισμική άγνοια ή παρανόηση και ορισμένες απ' αυτές είναι ριζωμένες σε μίσος και μακροχρόνιο ανταγωνισμό, τα οποία συχνά προκύπτουν από ιστορικές αδικίες.⁴⁴

Ενδεικτικό είναι να χρησιμοποιηθούν τα λεγόμενα στυλ διαχείρισης των συγκρούσεων (Blake και Mouton, 1964). Ο τρόπος αντιμετώπισης μπορεί να διαφέρει σημαντικά από πολιτισμό σε πολιτισμό. Αυτές οι διαφορές σχετίζονται με το βαθμό

⁴³ Γ. Μιχαλακόπουλος, σημειώσεις του μαθήματος «Ανάλυση Πολιτικού Λόγου στην Τουρκία» του ΠΜΣ «Γλώσσα, Πολιτική και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» του τμήματος Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου ακαδημαϊκού έτους 2018-2019

⁴⁴ (S. Liu, Z. Volčič, C. Gallois, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία, Εκδόσεις Gutenberg, σελ. 399-401)

στον οποίο είναι αποδεκτή η διαφωνία, με το σημείο στο οποίο είναι ανεκτή η σύγκρουση, με τα προτιμητέα μέσα αντιμετώπισης της σύγκρουσης και με τη στιγμή κατά την οποία χρειάζεται επέμβαση. Οι παραπάνω επιστήμονες ταξινόμησαν πρώτοι πέντε στυλ διαχείρισης των συγκρούσεων: την αποφυγή, τον ανταγωνισμό, την προσαρμογή, το συμβιβασμό και τη συνεργασία. Η τουρκική «ανδρική» κοινωνία είναι δεδομένο ότι χρησιμοποιεί, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, τον ανταγωνισμό, ο οποίος είναι ιδιαίτερα διεκδικητικός και δεν απαιτεί συνεργασία. Αντιθέτως, βασίζεται και υπερτονίζει τα διαφορετικά στοιχεία μεταξύ των αντιμαχόμενων ομάδων φτάνοντας πολύ συχνά σε βία και ρήξη.⁴⁵

Η τουρκική κοινωνία, επίσης, έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τον τομέα των συναισθημάτων. Ο τομέας αυτός αφορά στις συναισθηματικές πτυχές ενός ατόμου που βρίσκεται σε μια επικοινωνιακή κατάσταση, όπως σε φόβο, δυσαρέσκεια, θυμό ή πίεση. Τα συναισθήματα επηρεάζουν το κίνητρο που έχει κάποιος για να επικοινωνήσει με άτομα διαφορετικών πολιτισμών. Για παράδειγμα, ορισμένοι άνθρωποι είναι πιο πρόθυμοι να πλησιάσουν αγνώστους, ενώ άλλοι είναι περισσότερο νευρικοί σχετικά με την επικοινωνία με «ξένους». Όπως αναφέρει ο Stock (2012), η διαπολιτισμική επίγνωση αποτελεί ένα από τα θεμέλια της επικοινωνίας. Εμπεριέχει την επίγνωση του δικού μας πολιτισμού καθώς και την επίγνωση άλλων πολιτισμών. Η επίγνωση αυτή ισοδυναμεί με την ικανότητα να αποστασιοποιηθεί κάποιος από τη δική του οπτική γωνία και να αποκτήσει επίγνωση των πολιτισμικών αξιών και των αντιλήψεων άλλων πολιτισμών. Πολλοί μελετητές ακόμα ισχυρίζονται ότι είναι απαραίτητο να δημιουργήσουμε μια αίσθηση ενσυναίσθησης: κατανοούμε δηλαδή τους άλλους ερχόμενοι στη θέση τους. Για να επιτευχθεί, όμως, αυτό χρειάζεται να αναζητήσουμε ομοιότητες με τους άλλους, να ξεπεράσουμε τα στερεότυπα και την προκατάληψη με απομάκρυνση από τον εθνοκεντρισμό, ο οποίος συνήθως στηρίζεται σε στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η έκθεση του ψυχιάτρου A. Verimli που δημοσιεύτηκε το 2011. Σύμφωνα με αυτήν η τουρκική κοινωνία, όπως και κάθε κοινωνία, δεν είναι μια ομοιογενής ολότητα. Τα εγκλήματα έχουν θύτες νέους ηλικίας κυρίως από 15 έως 40 ετών που είναι εξαρτημένοι από διάφορες ουσίες, όπως ναρκωτικά και οινόπνευμα και οι οποίοι παρουσιάζουν έντονα αντικοινωνικά χαρακτηριστικά. Επισημαίνει στη

⁴⁵ (S. Liu, Z. Volčič, C. Gallois, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία, Εκδόσεις Gutenberg, σελ. 411-412)

συνέχεια ότι βασικά χαρακτηριστικά των θυτών είναι ότι παρουσιάζουν εικόνα ασθενούς αλλά και αδυναμία ελέγχου της οργής τους. Τέλος, αναφέρεται στην εκπαίδευση, η οποία, αν δεν είναι ποιοτική δημιουργεί δυσλειτουργία των ατόμων καθώς και πρόκληση ακόμα πιο κρίσιμων καταστάσεων. Ως αιτίες των εγκλημάτων αναφέρει κυρίως την απουσία γενίκευσης της εκπαίδευσης, τη μετανάστευση, την ανεργία και την ανέχεια. Σημειώνει τελικά ότι διαπράττονται πολλά εγκλήματα τιμής. Τα εγκλήματα αυτά είναι με βάση τα ήθη και τα έθιμα, γίνονται μέσω κοινωνικών κανόνων και απουσιάζουν εντελώς σχεδόν στις δυτικές κοινωνίες⁴⁶. ()

Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δηλώσεις της καθηγήτριας ψυχιατρικής Suna Taneli, η οποία σημειώνει χαρακτηριστικά: «Αναπτυχθήκαμε ως μια κοινωνία που εμπεριέχει τη βία, που την εγκρίνει και την δικαιολογεί. Ζούμε σε μια κοινωνία όπου ο άντρας είναι κυρίαρχος. Ακόμα και οι παροιμίες μας εμπεριέχουν τη βία. Η βία εισχώρησε στο μεδούλι των οστών μας». Συνεχίζει λέγοντας ότι είναι χαρακτηριστικό πως οι τουρκικές ταινίες από παλιά εμπεριέχουν βία, στους θύτες υπάρχει δυσλειτουργία επικοινωνίας και ολοκληρώνει τονίζοντας ότι πρέπει οπωσδήποτε να δοθεί προσοχή στη χρήση του διαδικτύου και της τηλεόρασης.⁴⁷

Άλλος ένας Τούρκος επιστήμονας, ο καθηγητής Yüncü, σημειώνει χαρακτηριστικά ότι καταρχάς η βία είναι γενετικά κωδικοποιημένη στους ανθρώπους οι οποίοι προσπαθούν να την χρησιμοποιήσουν μεταβάλλοντας την αρνητική της ενέργεια σε θετική μέσω της εκπαίδευσης, της αγάπης και της αλληλεγγύης. Συνεχίζει αναφέροντας ότι στην Τουρκία αυξάνεται σταδιακά το αίσθημα της καταπίεσης στις αμόρφωτες γυναίκες που κλείνονται στο σπίτι και δεν εργάζονται. Η απουσία της γυναίκας από τον εργασιακό τομέα αντιμετωπίζεται ως ζήτημα τιμής. Έτσι η θέση της γυναίκας δεν είναι εδραιωμένη στην τουρκική κοινωνία, ενώ οι κοινωνικοί όροι που αλλάζουν αποτελούν μία από τις κύριες αιτίες για την αύξηση της βίας (εγκλήματα τιμής) και των γυναικοκτονιών⁴⁸.

Πολύ χαρακτηριστικά, εξάλλου, είναι τα στοιχεία που παρουσιάζει ο Γ. Μιχαλακόπουλος στις σημειώσεις του μαθήματος «Ανάλυση Πολιτικού Λόγου στην

⁴⁶ http://haber.gazetevatan.com/Turkiyede_her_4_kisiden_birinin_pskiyatrik_tedaviye_ihtiyaci-var/243147/4/Haber, πρόσβαση 28/11/2011

⁴⁷ <https://www.e-psikiyatri.com/psikiyatri-haberleri/SIDDET-ICIMIZE-ISLEMIS/4784/>, πρόσβαση 27/01/2012

⁴⁸ http://kazete.com.tr/toplumun-%E2%80%98normali-kaydi_16737.htm, πρόσβαση 27/01/2012

Τουρκία» του ΠΜΣ «Γλώσσα, Πολιτική και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» του τμήματος Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 σχετικά με τη βία στην τουρκική κοινωνία. Αναφερόμενος στον ψυχίατρο Erol Göka σημειώνει μεταξύ άλλων ότι η αιτία στο πώς αντιλαμβάνονται οι Τούρκοι τους συγγενείς σχετίζεται με την κουλτούρα υπακοής που έδιναν στις σχέσεις με την οικογένεια και τους συγγενείς. Αυτό φαίνεται πολύ καθαρά στη δομή της τουρκικής οικογένειας. Τα περιστατικά είναι εντονότερα και περισσότερα όσο κατευθύνεται κάποιος προς τα βάθη της Ανατολίας. Ο Μιχαλακόπουλος συνεχίζει αναφερόμενος στον διεθνούς φήμης ψυχίατρο Vamik Volkan, ο οποίος ζει και εργάζεται στις Η.Π.Α.. Αυτός σημειώνει χαρακτηριστικά ότι: «Δεν εκπλησσόμαστε που πάντα υπάρχει υπερβολική ανθρώπινη επιθετικότητα σε καταστάσεις μη δομημένων ομάδων... Στο ρόλο αυτό μπορεί να βρίσκεται ένας ισχυρός Οιδιπόδειος πατέρας με τον οποίο προσπαθούν να ταυτιστούν μαζικά οι οπαδοί του και ειδικά όταν αυτοί είναι υπό πίεση».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το λιντσάρισμα, λοιπόν, αποτελεί έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο έκφρασης βίας και απονομής δικαιοσύνης. Συνδέεται άρρηκτα με την αυτοδικία, με τη δικαιοσύνη του δρόμου, με κατάλυση, ουσιαστικά, κάθε έννοιας δικαίου. Όμως, μπορεί να υπάρξει πολιτεία χωρίς εφαρμόσιμο γραπτό δίκαιο; Σαφώς όχι. Αν ανατρέξουμε σε λεξικά, η λέξη «πόλη» έχει την έννοια της πολιτικής και θρησκευτικής κοινότητας, μιας κοινότητας κατοίκων. Από την πόλη παράγεται μια σειρά από πολλές σημαντικές πολυχρησιμοποιούμενες λέξεις, όπως για παράδειγμα πολιτεία, πολίτευμα, πολίτης, πολιτικός, πολιτισμός, που έχει αρχική σημασία τη δημόσια διοίκηση, τη διοίκηση δηλαδή των δημοσίων υποθέσεων που έχει με τη σειρά της ως προϋπόθεση την ομαδική συμβίωση. Το λιντσάρισμα ως έκφραση βίαιων ενεργειών σημαίνει απουσία ηθικού πολιτισμού.

Όμως, όπως φαίνεται, δεν αντιλαμβάνονται όλοι πάντα και παντού την έννοια του πολιτισμού με τον ίδιο τρόπο. Έτσι, ποικίλουν και οι πρακτικές έκφρασης αυτών των ποικίλων θεωρήσεων. Πρέπει, λοιπόν, για να κατανοήσουμε πληρέστερα και βαθύτερα τη συμπεριφορά ατόμων ή ομάδων, να φωτίσουμε τις ιδιαίτερες χωροχρονικές συνθήκες που επιδρούν λογικά στον τρόπο έκφρασης ατόμων και ομάδων, δηλαδή

επιδρούν στην ηθική. Όλα τα παραπάνω, βέβαια, είναι αλληλένδετα με τις παραδόσεις, την ιστορία αλλά και τις ιστορικές εξελίξεις.

Τι συμβαίνει, όμως, όταν με την ανοχή και ουσιαστικά με την παρότρυνση του κράτους καταλύεται κάθε δυνατότητα επιβολής ποινής μέσω των εντεταλμένων οργάνων και της δικαιοσύνης; Η γειτονική μας Τουρκία έχει δυστυχώς να επιδείξει πολλές τέτοιες τάσεις και πρακτικές. Το βέβαιο είναι ότι είναι αποφευκτέο να εφαρμόζονται τέτοιου είδους πρακτικές που δε συνάδουν με οργανωμένες κοινωνίες δικαίου, δηλαδή με πόλεις ούτε με πολίτες. Αυτές οι πρακτικές προσιδιάζουν περισσότερο σε κατ' ευφημισμών κοινωνίες αγανακτισμένων πολιτών, σε όχλο, σε πλήθος μαινόμενο, σε πολιτικοκοινωνικά μορφώματα όπου ο πολίτης χάνει την ιδιότητά του και μετατρέπεται σε ανώνυμη μονάδα αυτής της «αγέλης» με όλα τα συνοδά καταστροφικά αποτελέσματα. Άρα, ως πειθήνιο όργανο, ως ανώνυμο μέλος ενός όχλου παρασύρεται σε πράξεις που δε θα τολμούσε μόνος του να υλοποιήσει. Μέσα στην αγέλη, όμως, αισθάνεται δυνατότερος και σαφώς περισσότερο απελευθερωμένος να εκφραστεί εναντίον του «εχθρού», να ικανοποιήσει τον «αρχηγό» του. Τίθεται, βέβαια, το ερώτημα πώς το κράτος, που είναι νομιμοποιημένο να προστατέψει όσους διαβιούν στην επικράτειά του δέχεται τέτοιες πρακτικές. Δυστυχώς, εύκολα διαπιστώνεται ότι το τουρκικό κράτος όχι μόνο δε θέτει περιορισμό σε τέτοια περιστατικά βίας αλλά και θεσμικά (ψήφιση νόμου περί τρομοκρατίας) και μέσα από ρητορικές μίσους από τον Τούρκο Πρόεδρο, από μέλη του AKP και του MHP του Μπαχτσελί και των ακροδεξιών οπαδών του παροτρύνουν σε περιστατικά λιντσαρίσματος εναντίον «των εχθρών της Τουρκίας». Με αυτόν τον τρόπο επέτυχαν ταυτόχρονα – κυρίως πριν το 2016 – να δημιουργήσουν έλλειψη εμπιστοσύνης προς τη Δικαιοσύνη και τους λειτουργούς της που ήταν στη συντριπτική τους πλειοψηφία γκιουλενιστές ή μη ερντογανικοί. Η αντικατάστασή τους, λοιπόν, εμφανίστηκε αναγκαία στις συνειδήσεις των Τούρκων.

Έτσι, βλέπουμε οι οπαδοί του AKP να καταφέρονται εναντίον όσων δεν είναι Τούρκοι, Σουνίτες, δεξιοί-ακροδεξιοί, Μουσουλμάνοι. Η πολιτική του κυβερνώντος κόμματος θα μπορούσε κάλλιστα να έχει το μότο: «Δε θέλω να σκοτώσω κανέναν, μόνο τους εχθρούς μου». Πολλά περιστατικά βίας και λιντσαρίσματος σημειώνονται ενάντια σε Κούρδους, σε Αλεβίτες, σε Σύρους, σε Άραβες, σε Τουρκοκύπριους, σε Δυτικούς. Όλοι οι παραπάνω σύμφωνα με τη ρητορική του Τούρκου Προέδρου είναι εχθροί της Τουρκίας αλλά και των Τούρκων. Καθήκον, λοιπόν, όλων των Τούρκων είναι να

αντιδράσουν διαφυλάττοντας τόσο την ακεραιότητα του κράτους όσο και την ακεραιότητα του ζωτικού του και κοινωνικού του χώρου.

Η πρακτική αυτή καθώς και η ρητορική του Ερντογάν δεν έρχονται σε αντίθεση με ρητορικές και πρακτικές που εφαρμόστηκαν στη γείτονα χώρα στο ιστορικό και πολιτικό παρελθόν της. Ταυτίζεται, λοιπόν, σ' αυτό το σημείο η πολιτική του ΑΚΡ με την πολιτική των εκκαθαρίσεων που εφαρμόστηκε, για παράδειγμα, στη νεοσύστατη Τουρκική Δημοκρατία το 1923 από τον Κεμάλ. Ο Ατατούρκ και οι Νεότουρκοι ήταν ενάντια σε όσους διαβιούσαν στα εδάφη της παλιάς και παρηκμασμένης, πλέον, Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Από πολύ παλιά, εξάλλου, οι Τούρκοι επεδείκνυαν έναν ιδιαίτερο ζήλο να διαφυλάξουν με οποιοδήποτε μέσο – κυρίως επιθετικό – το ζωτικό τους χώρο. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η Τουρκία είναι κράτος που προέκυψε από κατακτητικούς πολέμους και κατατάσσεται στις λεγόμενες αρσενικές κοινωνίες. Ακριβώς αυτό το χαρακτηριστικό της αρσενικότητάς της είναι που σφραγίζει κάθε σχεδόν βήμα της μέσα στο χώρο της παγκόσμιας ιστορίας: συνεχής αγώνας, αδιάκοπη προσπάθεια από όλες τις δυνάμεις που διαθέτει το κράτος να διατηρήσει τα εδάφη του και να σταθεί ως «πατέρας» άλλων συγγενών εθνοτικών ομάδων αλλά και ρυθμιστής των εξελίξεων στην Ασία και γενικά όπου διαβιούν Μουσουλμάνοι (Βαλκάνια, Κίνα, Αφρική). Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κάποιος μέσα από τους λόγους που εκφωνεί με πάθος ο Ερντογάν ότι οραματίζεται για το 2023 μια Τουρκία παντοδύναμη στη Δυτική Ασία και τον ίδιο ως έναν νέο Κεμάλ.

Όμως, όπως φαίνεται, πέρα από τις κοινές πολιτικές εναντίον κάθε ξένου και το σύνθημα «Η Τουρκία στους Τούρκους», δύσκολα μπορούν να βρεθούν κοινά σημεία με το κεμαλικό κόμμα, το CHP. Όπως αναφέρει ο Σ. Λίβας στο βιβλίο του *Ώψεις της Τουρκίας Κρατική Ιδεολογία και Κοινωνία των Πολιτών* αυτό που ενώνει τους δύο πολιτικούς πάνω απ' όλα είναι η επιθυμία ισχυροποίησης του κράτους και η επιλογή του μοντέλου της αυταρχικής διακυβέρνησης, το οποίο, βεβαίως, στηρίζεται σε ιδιαίτερες, κάθε φορά, νομιμοποιητικές ιδεολογικές προσεγγίσεις. Ο άξονας και στα δύο μέρη είναι κοινός: η ανάδειξη του τουρκικού κράτους ως αμετάβλητου, αλλά ταυτόχρονα πρωτεύοντος συνεχούς στην τουρκική πραγματικότητα. Ο Ερντογάν έκανε σαφές λόγω και έργω ότι ο νεοοθωμανισμός και το πολιτικό Ισλάμ που στηρίζει και προβάλλει είναι κάτι το νεωτερικό. Κυρίαρχη θέση, εξάλλου, έχει από χρόνια στην πολιτική του ΑΚΡ η αгаστή συνεργασία με τους εκπροσώπους του σουνιτικού Ισλάμ.

Στο χώρο αυτό αναζήτησε και βρήκε ερείσματα ο Τούρκος Πρόεδρος (απόφοιτος ων και ο ίδιος θρησκευτικού σχολείου της Κωνσταντινούπολης) προκειμένου να αποδώσει στο Ισλάμ την πρωτοκαθεδρία που είχε απολέσει με την εκκοσμίκευση του κράτους από τον Ατατούρκ. Άρα, η όποιου είδους παιδεία παρέχεται θα πρέπει να έχει χαρακτήρα έντονα θρησκευτικό και δη συννιτικό. Δεν υπάρχει, λοιπόν, θέση για τα σχολεία του Γκιουλέν, του πάλαι ποτέ μέντορα του Ερντογάν αλλά και για τους διανοούμενους – κυρίως – οπαδούς του Δικτύου Γκιουλέν. Όπως φαίνεται, μάλιστα, το πραξικόπημα του Ιουλίου 2016 στρεφόταν κυρίως κατά των γκιουλενιστών δίνοντας παράλληλα την ευκαιρία στον Τούρκο Πρόεδρο να ισχυροποιήσει την εξουσία του. Οι φυλακές γέμισαν με «εχθρούς της δημοκρατίας», με «τρομοκράτες» ενώ αρκετοί απ' αυτούς έχασαν τη ζωή τους στη γέφυρα του Βοσπόρου από βίαια επεισόδια με λιντσαρίσματα αγανακτισμένων πολιτών, οπαδών φυσικά του Ερντογάν. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πράξεις βίας και τα λιντσαρίσματα στα χρόνια διακυβέρνησης του ΑΚΡ και ιδιαίτερα από το 2013 και μετά έχουν αυξηθεί κατά γεωμετρική πρόοδο.

Εκτός, όμως, από το πολιτικό παρελθόν και τη στροφή προς τον ισλαμοσυντηρητισμό του Ερντογάν, ένας ακόμα παράγοντας που δρα επικουρικά στην εμφάνιση εκρηκτικών φαινομένων βίας είναι η ψυχολογία των Τούρκων. Είναι ένα κεφάλαιο που ίσως δεν έχει θιχτεί από τους ειδήμονες στο βαθμό που οι συνθήκες απαιτούν. Είναι, όμως, εξαιρετικά ενδιαφέροντα τα αποτελέσματα των μέχρι τώρα ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών που έχουν διενεργηθεί από Τούρκους κυρίως ψυχολόγους και επιστήμονες της ψυχιατρικής. Είναι ιδιαίτερα κυρίως χρήσιμο να ανατρέξει κάποιος στις εκθέσεις που κατά καιρούς έχουν δει το φως της δημοσιότητας των γνωστών ψυχιάτρων και ψυχολόγων Paker, Tarhan και Taneli.

Ο Γ. Μιχαλακόπουλος αναφέρει χαρακτηριστικά ότι: «Εκτός αυτών μπορεί να γίνει αναφορά στο ότι στην Τουρκία διογκώνεται σταδιακά τον τελευταίο καιρό στο παρασκήνιο μια σειρά επικίνδυνων γεγονότων και στο ότι υπάρχει αυταρχικότητα και επιθετικότητα που συνδέεται με αυτά. Και αυτό δεν είναι για την Τουρκία και ένα νέο φαινόμενο».⁴⁹ Συνεχίζοντας αναφέρει ότι η διασφάλιση του κοινωνικοπολιτικού ελέγχου δεν ωθούσε σε λιντσαρίσματα μόνο ως «εκρήξεις τρέλας». Στο μυαλό των εθνικιστών, ερντογανικών και κεμαλικών, φαντάζει επικίνδυνο το γεγονός να αλλάξουν νόμοι στην Τουρκία λόγω της ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός

⁴⁹ Γ. Μιχαλακόπουλος, Κάτω από την Ίσαλο Γραμμή, Εκδόσεις Οσελότος, 2012, σελ. 151-153

αυτό σε συνδυασμό με το κουρδικό ζήτημα έχει οδηγήσει σε περιστατικά βίας τα τελευταία χρόνια. Έτσι, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Γ. Μιχαλακόπουλος, ο φόβος ότι η Δύση και η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει να τεμαχίσουν την Τουρκία, αλλά και κάποιες διακρίσεις που διαφαίνονται εναντίον της Τουρκίας από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδήγησαν σε έκρυθμες καταστάσεις στις οποίες δεν επαρκούν οι δυνάμεις ασφαλείας του κράτους για να τις κατευνάσουν ή να τις καταστείλουν. Ο κοινωνικός έλεγχος δεν μπορεί να εξασφαλιστεί μέσω παρόμοιων βίαιων ενεργειών κι έτσι η δουλειά αυτή παραπέμπεται στην λεγόμενη κοινωνία πολιτών. Ιδιωτικοποιείται, λοιπόν, ο κοινωνικοπολιτικός έλεγχος υπό την έννοια ότι τα βασανιστήρια, για παράδειγμα, δεν μπορούν να γίνουν πλέον με ευκολία ενώ η κατάργηση της θανατικής ποινής δημιουργεί μεγάλο εκνευρισμό σε συγκεκριμένες μάζες. Στις οργανωμένες κοινωνίες υφίσταται το Ποινικό Δίκαιο που διέπεται από την αρχή: Ουδέν έγκλημα, ουδεμία ποινή χωρίς νόμο. Είναι η περίφημη Αρχή της Νομιμότητας που διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 1813 από τον Βαυαρό νομικό Φόιερμπαχ. Στην περίπτωση της βίας και ιδιαίτερα του λιντσαρίσματος η αρχή αυτή παραβιάζεται συχνά. Έτσι, καταρρακώνεται η έννοια της απόδοσης δικαιοσύνης, η δικαιοσύνη γελοιοποιείται και χάνει την ανεξαρτησία της. Αυτό, όμως, σημαίνει απώλεια της δημοκρατικότητας, αφού η δικαιοσύνη έχει χαρακτηριστεί ως παλλάδιο των ατομικών ελευθεριών, ώστε να μην καταντούν οι ελευθερίες φενάκη. Συν τοις άλλοις, δεν μπορούμε να μην μνημονεύσουμε τον Τσέζαρε Μπεκαρία, ο οποίος στο «Δοκίμιο Περί Εγκλημάτων και Ποινών» σημειώνει χαρακτηριστικά ότι αφενός η ποινή επενεργεί σωφρονιστικά προς την κατεύθυνση του ενόχου και παραδειγματικά για πολλούς άλλους ανθρώπους. Τουναντίον, η ατιμωρησία υποθάλλει το έγκλημα και αυτό θα επιφέρει και μια άλλου είδους κοινωνική εκτροπή. Όταν η πολιτεία δεν τιμωρεί, θ' αρχίσουν να τιμωρούν οι πολίτες. Αυτό ούτε τον αδικήσαντα συμφέρει ούτε τους αδικημένους, που εξομοιώνονται σε αγριότητα με τους ενόχους, ούτε φυσικά και την κοινωνία, αφού η αυτοδικία ξαναγυρίζει τον άνθρωπο στον νόμο της ζούγκλας, στο δίκαιο της πυγμής, που επιβάλλει τον ισχυρό και εξοντώνει τον αδύνατο. Στην περίπτωση, λοιπόν, αυτή εμφανίζεται ως μόνη ίσως εναλλακτική οδός η αυτοδικία και η αντίδραση του όχλου στο δρόμο. Άρα μπορούμε, δηλαδή, να μιλήσουμε για protest paradigm του πλήθους απέναντι στην ολιγωρία της Δικαιοσύνης που εναρμονίζεται με την ανάληψη πρωτοβουλίας εκ μέρους του. Συνεπώς, η τάση αυτή του τουρκικού πλήθους λόγω των πολιτισμικών καταβολών του, της ψυχολογίας του αλλά και της ανοχής και αποδοχής πρακτικών βίας από την πλευρά του κυβερνώντος κόμματος και των πολιτικών

συμμάχων του διαιωνίζουν την αυτοδικία και την παράνομη άσκηση βίας εναντίον των «εχθρών».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Μ. Δρουσιώτης, Το Βαθύ Κράτος Τουρκία-Ελλάδα-Κύπρος, Λευκωσία 2005
- Έφη Κάννερ, Τουρκία, βία, αντίσταση και πολιτική στον καιρό της κρίσης, εκδόσεις Ηρόδοτος, 2018
- Σ. Λίβας, Παγκοσμιοποίηση, Εθνικισμός και Ισλάμ, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2009
- Στ. Λυγερός-Κ. Μελάς, Μετά τον Ερντογάν τι;, Εκδόσεις Πατάκη, 2013
- Ετζέ Τεμελκουράν, Τουρκία παραφροσύνη και μελαγχολία, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2017
- Γ. Μιχαλακόπουλος, Κάτω από την ίσαλο γραμμή..., Εκδόσεις Οσελότος, 2012
- Tanıl Bora, Türkiye'nin Linç Rejimi, Εκδόσεις Birikim Yayınları 2016
- S. Freud, Ψυχολογία των μαζών και ανάλυση του Εγώ, Εκδόσεις Πλέθρον, 2014
- R. Hermann: Where is Turkey headed?, Εκδόσεις Blue Dome Press, 2014
- Gustave Le Bon, Η Ψυχολογία των Μαζών- εισαγωγή, Ειδική έκδοση για την εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 2010
- S. Liu, Z. Volčič, C. Gallois, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία, Εκδόσεις Gutenberg, 2018
- Cafnik, Petra, The Veil which Shows and Hides: Turkish Women between Modernity and Tradition. Nova Gorica, Slovenia: University of Nova Gorica, 2010
- Stefan, Walter G., Oskar Ybarra and Guy Bachman, “Prejudice toward immigrants”, Journal of Applied Social Psychology, 1999 29(11):2221-2237

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εφημερίδα Καθημερινή, πρόσβαση 16/09/2006
- Εφημερίδα Milliyet, 01/05/2015, 06/07/2015, 13/06/2016
- Μεγάλο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Εκδόσεις Πατάκη)
- andro.gr, πρόσβαση 13-02-2017
- dw.com, πρόσβαση 22/10/2010, 10/04/2012
- euronews, πρόσβαση 19/05/2018
- fatsimare.gr, πρόσβαση 25/09/2018
- flash.gr, πρόσβαση 16/07/2016
- <https://www.e-psikiyatri.com/psikiyatri-haberleri/SIDDET-ICIMIZE-ISLEMIS/4784/>, πρόσβαση 27/01/2012
- http://haber.gazetevatan.com/Turkiyede_her_4_kisiden_birinin_pskiyatrik_tedaviye_ihtiyaci-var/243147/4/Haber, πρόσβαση 28/11/2011
- huffington Post, πρόσβαση 23/12/2018 και 25/03/2019
- http://kazete.com.tr/toplumun-%E2%80%98normali-kaydi_16737.htm, πρόσβαση 27/01/2012
- kedisa.gr, Ειρήνη Χριστοδουλάκη, πρόσβαση 31/10/2016
- newsit.gr, πρόσβαση 3/1/2017
- postmodern.gr, πρόσβαση 14/12/2018
- prothothema.gr, πρόσβαση 22/01/2018
- reader.gr, πρόσβαση 24/09/2019
- socialt.gr, πρόσβαση 24/02/2020
- tourkikanea.gr, πρόσβαση 11/09/2015, 06/10/2019, 19/12/2012, 13/10/2012, 22/11/2013, 06/03/2020, 18/07/2019, 03/08/2019, 29/07/2015, 17/07/2016

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ

Λιντσάρισμα υπέστησαν οπαδοί της Άμεντσπορ οι οποίοι είχαν απαντήσει θετικά στο ερώτημα αν είναι Κούρδοι

Οπαδός της Άμεντσπορ ονόματι Μεχμέτ Α.Κ. την ώρα που κατευθυνόταν στον ποδοσφαιρικό αγώνα Σαργιέρ- Άμεντσπορ, οπαδοί της Σάργιερ του έκοψαν τον δρόμο τον ρώτησαν αν είναι Κούρδος. Όταν εκείνος απάντησε «ναι» υπέστη λιντσάρισμα.

Οπαδοί της φιλοξενούμενης ομάδας Άμεντσπορ, την ώρα που πήγαιναν στον αγώνα υπέστησαν λιντσάρισμα. Ο Μετίν Κιλαβούζ-πρόεδρος της Άμεντσπορ, μιλώντας για τις επιθέσεις σε βάρος των οπαδών της ομάδας, είπε πως πρόκειται για έκφραση των ρατσιστικών αναρτήσεων που έκαναν πριν από το ματς κάποιοι οπαδοί της Σάργιερ, κάτι που όπως είπε δεν συνάδει με την γλώσσα και το πνεύμα του αθλητισμού.

Η Τουρκία είναι έτοιμη να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε μορφή βίας προκειμένου να προστατευτεί από εσωτερικούς αντιπάλους και απειλές (Κούρδοι). Η κουλτούρα της βίας έχει τις ρίζες της στη διαχρονική ανυπαρξία δικαίου στην Τουρκία, είναι δομικό και διαχρονικό στοιχείο της τουρκικής πολιτικής ζωής. Όπως πολύ σωστά έχει διατυπώσει ο καθηγητής Νεοκλής Σαρρής: «Η Τουρκία δεν έχει ιστορία, αλλά ποινικό μητρώο».

Στο παραπάνω περιστατικό βλέπουμε τη βία όπως εμφανίζεται στα γήπεδα με πολλά στοιχεία του φαινομένου του χουλιγκανισμού. Ο Κυριάκος Κεντρωτής, καθηγητής στο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με γνωστικό αντικείμενο τις Εξωτερικές Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνει χαρακτηριστικά στο βιβλίο του «Το ποδόσφαιρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»: «Το ποδόσφαιρο ως παιχνίδι κουβαλώντας εντός του τη συνεύρεση και τον αγώνα για επικράτηση, συνδέεται άρρηκτα με τα φαινόμενα του εθνικισμού, του ρατσισμού, της βίας. Κουβαλάει εκ φύσεως τον ανταγωνισμό-διαχωρισμό, που είναι σύμφυτος της πολιτικής και οικονομικής ζωής και της κοινωνίας γενικότερα. Συνδέεται περισσότερο με τη βία και τον χουλιγκανισμό, που έτσι κι αλλιώς τον βιώνουν οι λαοί στο πετσί τους έξω από το γήπεδο, αλλά τώρα ήσαν οι ίδιοι οι αίτιοι.

“ΚΟΥΡΔΟΣ ΕΙΣΑΙ;- ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑ”

«Ο Κιλαβούζ ανέφερε πως από μέρες πριν γίνονταν ρατσιστικές αναρτήσεις στα Social Media σχετικά την ομάδα Άμεντσπορ και είπε : “Οπαδός μας ονόματι Μεχμέτ Α.Κ. που ήθελε να πάει στο μάτς και δεν ήξερε για την απαγόρευση στους οπαδούς, καθοδόν τον σταμάτησαν οπαδοί της Σαργιέρ οι οποίοι τον ρώτησαν πού πάει. Όταν εκείνος είπε πως πάει στο ματς της Άμεντσπορ, εκείνοι τον ρώτησαν αν είναι Κούρδος. Όταν αυτός απάντησε «Ναι», υπέστη λιντσάρισμα και χτυπήματα. Στελέχη μας μαζί με τον φίλο μας αυτόν, ασκούνε τα νόμιμα. Τρεις ακόμη φίλοι μας που ήταν στους επισήμους, κατά την είσοδό τους στο στάδιο χτυπήθηκαν. Με την παρέμβαση του προέδρου του συλλόγου και διοικούντων, μπόρεσαν και εισήλθαν στο στάδιο”».

(tourkikanea.gr πρόσβαση 06/10/2019)

ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΚΟΥΡΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΥΣΑ

«Στην Προύσα η έρευνα δεν γίνεται για αυτούς που λιντσάρισαν αλλά για αυτούς που υπέστησαν το λιντσάρισμα

Μετά από τα γεγονότα λιντσαρίσματος σε βάρος Κούρδων στη Προύσα που άρχισαν στις 6 Σεπτεμβρίου και συνεχίστηκαν στο διάστημα 24 με 29 Νοεμβρίου, η τοπική ηγεσία του κόμματος BDP κλήθηκε για καταθέσεις.

Παρά το ότι πέρασε σχεδόν ένας μήνας από απόπειρες λιντσαρίσματος που επί 5 μέρες έκανε ομάδα φασιστών χιλιάδων ατόμων, δεν ασκήθηκε δίωξη σε κανέναν. Αυξάνονται οι αντιδράσεις επίσης για την σύλληψη 14 μελών του BDP που είναι Κούρδοι.

Την περασμένη Παρασκευή η αστυνομία πήγε στα γραφεία Προύσας του BDP και σε διάφορες άλλες διευθύνσεις και επέδωσε κοινοποιήσεις που έλεγαν πως ο πρόεδρος της τοπικής οργάνωσης Μεχμέτ Ντιλέκ και τα μέλη Αϊλά Γιλντιρίμ, Χαλίτ Μποζμπέι και Νουρί Μπαγιντίρ πρέπει να προσέλθουν στην Αστυνομική Διεύθυνση Προύσας.

Ο πρόεδρος του BDP Προύσας Μεχμέτ Ντιλέκ, μιλώντας στο Φιράτ, ανέφερε πως από τις 6 Σεπτεμβρίου άρχισε στην Προύσα ένα σχεδιασμένο και οργανωμένο μαζικό λιντσάρισμα σε βάρος του κουρδικού λαού. Ο Ντιλέκ είπε πως αυτές οι συλλήψεις, οι προφυλακίσεις και οι επείγουσες έρευνες θα αποτελέσουν σημείο ενθάρρυνσης για τους φασιστικούς κύκλους. Ο Ντιλέκ έκανε έκκληση για υπεύθυνη συμπεριφορά προς τους αρμόδιους και είπε πως κάθε φορά μετά από κάθε σχετική δήλωση του Ερντογάν και άλλων εκπροσώπων του AKP, η ένταση στην πόλη ανεβαίνει, κάτι που όπως είπε

ισχυροποιεί τους φασιστικούς κύκλους. Ο Ντιλέκ είπε : “Ο υπουργός Εσωτερικών Ιντρίς Ναίμ Σαχίν όταν στενοχωριέται συλλαμβάνει Κούρδους. Είναι ανάγκη σε τοπικό και σε εθνικό επίπεδο να χρησιμοποιείται η γλώσσα της ειρήνης. Ιδιαίτερα όταν η κυβέρνηση στοχοποιεί το BDP, αρχίζουν οι επιθέσεις σε βάρος του. Προκλητικές δηλώσεις του πρωθυπουργού ή άλλων στελεχών του AKP που γίνονται αλλού, συμβάλλουν στις επιθέσεις που γίνονται σε βάρος των Κούρδων. Φασιστικοί κύκλοι που θρέφονται από τις διασπαστικές δηλώσεις αξιωματούχων του AKP, οργανώνουν επιθέσεις σε βάρος Κούρδων. Όλοι πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους για να σταματήσει αυτός ο βρώμικος πόλεμος. Ο πόλεμος αυτός πρέπει να λήξει και καθένας πρέπει να γίνει ένας πρέσβης της ειρήνης”.

Σχετικά με τις επιθέσεις της 6ης Σεπτεμβρίου αναφέρει τα εξής : “Θελήσαμε να κάνουμε ανακοίνωση τύπου και πορεία, ενημερώσαμε σχετικά όλες τις αρχές και ζητήσαμε να διασφαλιστεί η ασφάλεια. Την ώρα που συνεχιζόταν χωρίς προβλήματα η πορεία, ομάδα φασιστών χιλιάδων ατόμων συναντήθηκε με την αστυνομία και άρχισαν οι επιθέσεις σε βάρος των Κούρδων”».

Κουρδικό Πρακτορείο Φιράτ 16/12/2012 (tourkikanea.gr πρόσβαση 19/12/2012)

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ

«Η Didem και η Hande, δυο φίλες, δυο τρανς γυναίκες, δυο εργάτριες του σεξ, δέχτηκαν επίθεση από τους μπάτσους στο Istanbul Pride το 2015, το πρώτο Pride που είχε απαγορευθεί από την τουρκική κυβέρνηση και στη συνέχεια είχε δεχτεί αστυνομική επίθεση.

Το καλοκαίρι του 2016, οι «πελάτες» της Hande την οδήγησαν χιλιόμετρα μακριά από το κέντρο της πόλης, τη βίασαν και την έκαψαν ζωντανή.

Το καλοκαίρι του 2019, η Didem αποφάσισε να τελειώσει τη δική της ζωή, σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου.

Η Hande και η Didem ήταν δυο από τις πολλές τρανς γυναίκες στην Τουρκία, που η ύπαρξή τους θεωρείται απειλή για την εξιδανικευμένη αρρενωπότητα. Δύο από τις τρανς γυναίκες που γίνονται καθημερινά στόχος των εγκλημάτων μίσους που τροφοδοτούνται από την τρανσφοβία και τον μισογυνισμό.

Είναι δυο από τις πολλές, για τις οποίες δεν θα αποδοθεί δικαιοσύνη για όσα πέρασαν λόγω της κοινωνικά αποδεκτής τοξικής αρρενωπότητας, είναι δυο από τις πολλές που δεν είχαν την ευκαιρία να ζήσουν και να πεθαίνουν σε ένα ζεστό κρεβάτι.

Είναι γεγονός ότι είναι εξαιρετικά απίθανο μια τρανς γυναίκα να πεθάνει από φυσικά αίτια σε αυτή την ευρωπαϊκή πρωτεύουσα των τρανς εγκλημάτων, καθώς αν δεν εξωθηθεί στην αυτοκτονία, είναι πιθανό να δολοφονηθεί.

RIP Didem!

RIP Hande!

Εμείς θα συνεχίσουμε τον αγώνα σας, κρατώντας το κεφάλι μας ψηλά, ακόμη και όταν τα μάτια μας είναι γεμάτα δάκρυα.

“Ξέρω ότι οι νεκροί δεν μιλούν αλλά η σιωπή μου γίνεται η κραυγή μιας γυναίκας εκεί έξω, που πληκτρολογεί τις λέξεις αυτές γιατί θα μπορούσε να είναι στη θέση μου ή κατεβαίνει στους δρόμους με το όνομά μου στα χείλη της και έχει το κουράγιο να μετατρέψει το σώμα της σε ασπίδα στη μάχη της να απελευθερωθεί.” - έγραφε η Έσρα για την Χαντέ, τρία χρόνια πριν.

Τα σώματά μας ασπίδες στη μάχη για την απελευθέρωση. Τα χέρια μας τεντώνουν να αγκαλιάσουν τις αδερφές μας στην Τουρκία.

Κάτω η Πατριαρχία!

Φεμινιστική συλλογικότητα Καμιά Ανοχή»

(Από τη σελίδα της Καμιά Ανοχή)

Έβη Καϊσερλή

24 Ιουλίου 2019

KONTRA ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΟΣ: ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΠΙΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΝΟΡΒΗΓΟ ... ΓΙΑΤΙ ΤΟΝ ΠΗΡΑΝ ΓΙΑ ΟΛΛΑΝΔΟ

Offsite Team 14.03.2017 - 11:01

«Η κόντρα Τουρκίας – Ολλανδίας πήρε πολύ σοβαρές διαστάσεις. Οπαδοί του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ αποπειράθηκαν να λιντσάρουν Νορβηγό δημοσιογράφο εν ώρα εργασίας διότι τον πήραν για... Ολλανδό.

Ο Νορβηγός δημοσιογράφος φυγαδεύτηκε από Τούρκους συναδέλφους του.

Το επεισόδιο έγινε ενώ ο Νορβηγός δημοσιογράφος μαζί με άλλους Τούρκους δημοσιογράφους κάλυπταν μια καθιστική διαμαρτυρία συνδικαλιστών. Ομάδα υποστηρικτών του ΑΚΡ κατευθύνθηκε προς τον Νορβηγό δημοσιογράφο απειλώντας: “Δουλεύετε για τους Ολλανδούς εσείς. Θα δείτε”. Στην προσπάθειά τους να τον λιντσάρουν παρενέβησαν Τούρκοι δημοσιογράφοι και τον φυγάδευσαν. Το θέμα πήρε μεγάλη έκταση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενώ ο Νορβηγός δημοσιογράφος ζήτησε να μην αποκαλυφθεί το όνομά του φοβούμενος τις δυσάρεστες συνέπειες».

ΚΡΟΥΣΜΑ ΤΗΣ “ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ” ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

«Απόπειρα λιντσαρίσματος από 40 άτομα σε βάρος ενός νέου που ξεγυμνώθηκε στην πλατεία Δημοκρατίας του Γιόζγκατ.

Η αστυνομία με το ζόρι μετά βίας πρόλαβε και έσωσε τον νέο.

Ο 22 ετών Μεχράντ Ταφακόρι μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, ενώ έγινε γνωστό πως ο νέος έχει ψυχολογικά προβλήματα.

Ο ιρανικής καταγωγής Μεχράντ Ταφακόρι όταν ξεγυμνώθηκε εντελώς στην πλατεία Δημοκρατίας του Γιόζγκατ, υπέστη επίθεση από πολίτες. Ο Ταφακόρι που ξεγυμνώθηκε σε μια από τις πιο πολυπληθείς πλατείες της πόλης, στην αρχή λογομάχησε με μερικά άτομα. Μετά όταν η ομάδα των οργισμένων πολιτών έφτασε τους 40, του επιτέθηκαν με κλωτσιές και σφαλιάρες, τον έριξαν κάτω και τον χτυπούσαν σκληρά.

Η αστυνομία που κατέφθασε μετά από ενημέρωση, μετά βίας έσωσε τον νέο από τα χέρια του οργισμένου πλήθους. Στο σημείο έφθασε ασθενοφόρο που μετέφερε τον νέο το νοσοκομείο, όπου και νοσηλεύεται. Η αστυνομία ανακοίνωσε πως ο Ταφακόρι έχει ψυχολογικά προβλήματα και ότι παρόμοιες κινήσεις έχει κάνει και στο παρελθόν.»

(tourkikanea.gr, πρόσβαση 21/03/2018)

ΧΑΡΤΕΣ ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑΤΟΣ

Lynch Map of Turkey: A map of Turkey showing locations of lynch acts and attempts between 1992 and 2012

LOCATIONS OF LYNCH ACTS AND ATTEMPTS in TURKEY, SINCE 1992

1992 Fethiye, Alanya 1993 Denizli-Tavas, Erzurum, Sivas 1994 Bayburt, Mersin-Erdemli 1998 İstanbul 2001 Balıkesir-Susurluk 2004 Antalya, İstanbul (3 times) 2005 Trabzon-Mağça, İzmir (2 times) Balıkesir-Ayvalık, Eskişehir-Bozüyük, Trabzon (5 times), Bilecik, Ankara (3 times), Adana, Sakarya, Şanlıurfa, Samsun, Eskişehir, Mersin (2 times), Artvin, Manisa, Hakkari-Şemdinli, Rize, İstanbul (5 times), Kayseri, Denizli, Osmaniye, Kocaeli, Balıkesir-Gönen 2006 Sakarya-Akyazı (2 times), Sakarya-Arıflıye, Sakarya (2 times), Artvin, İzmit, Trabzon, Ankara (2 times), Ordu, Ankara-Eryaman (2 times), Rize, Eskişehir-Bozüyük, Tekirdağ, Kocaeli-Gebze, Adapazarı, İstanbul (6 times), Bursa, Isparta, Hatay, Diyarbakır-Akyazı, İzmir (11 times), İzmir-Ödemiş, İzmir-Torbalı, İzmir-Kemalpasa, Şırnak, Konya-Bozlar, Kırklareli-Kyıköy, Tokat, Mersin (3 times), Erzincan (2 times), Tunceli, Aydın-Kuşadası, Erzurum (2 times), Sivas-Gemerek, Kayseri, Şanlıurfa-Viraneşehir, Van 2007 Diyarbakır, Trabzon, Sakarya (2 times) Eskişehir, Bilecik, Adapazarı, Balıkesir-Altnova, Zonguldak-Ereğli, Kırklareli-Kyıköy, Elazığ-Karakoçan, Kocaeli, İzmir (2 times), İstanbul, Sivas, Tunceli, Muğla 2008 Afyon, İzmir-Bağyurdu, İzmir-Pancar, Kocaeli-Gebze, Sakarya, Bursa, Balıkesir-Altnova (2 times), Bitlis, Antalya-Serik, Muğla-Feritçe, Adana-Hadifli, Çanakkale-Ezine, Sakarya, Mersin, İstanbul-Silivri, İstanbul, Kırklareli-Kyıköy, Karabük, Malatya, Ankara-Atıfdağ 2009 Şırnak-İdil, Sakarya-Akyazı, Sakarya-Arıflıye, Konya, Edirne-İpsala, Tekirdağ-Hayrabolu, Afyon-Kocatepe, Şanlıurfa-Viraneşehir, İzmir (2 times), Tekirdağ, Bursa-Kestel, İstanbul-Dolapdere, Çanakkale-Bayramiç 2010 Erzincan, Kars, Edirne (2 times), Manisa-Selendi, Erzincan, Adana-Kozan, İzmir (3 times), Samsun (2 times), Denizli, Bursa (3 times), Kayseri, Sakarya, Muğla-Milas, Antalya, Manisa-Demirci, Muğla, Ankara, Tekirdağ-Malkara, Tunceli, Şanlıurfa (2 times), Mardin, Giresun-Tirebolu, Kütahya, İstanbul (2 times), Hatay-Dörtyol, Balıkesir-Susurluk, Bolu, Aksaray-Saltanhani, Diyarbakır, Konya 2011 Kayseri, Şırnak-Silopi, İstanbul (4 times), Yozgat, Mardin-Midyat, Aydın-Gemmenlik, Erzurum, Tokat (2 times), Ankara-Sincan, İzmir-Selçuk, Bitlis-Adıgözü, Elazığ, Mersin, Diyarbakır, Şırnak-Usludere 2012 Kütahya-Emet, Adıyaman-Kanta, İstanbul (6 times), Kayseri-Pınarbaşı, Adana, Niğde, Bursa-Yıldırım, Malatya-Doğangözü, Tekirdağ-Çerkezköy, Muğla-Dalyan, Kırklareli-Bataeski, Aydın, İzmir-Çandarlı (the threat of lynch), İzmir-Kiraz, Isparta-Eğirdir, Konya, Edirne, Şırnak-Beykışgabalı, Hakkari-Şemdinli, Gaziantep (4 times), Kocaeli, İzmir-Karşıyaka, Çanakkale

Kahramanmaraş (1978) and Çorum (1980), cities where the blood has not yet dried from the mass lynchings has also presented on the map. I listed what I found with my personal contribution to the result. If you have any information about other lynching attempts and events and inform me, I will put them on the map -of course with sadness-.

Fransız Polinezyası

Dünyanın en güzel manzaraları barındıran bu güzel coğrafyada belli de çok eşsiz pitoresk hayatı terasında tünemeyen silinmiş olmasa,

HAKAN ÖGE 12-06

BİR GÜN
PAZAR

17 OCAK 2010 PAZAR • Yıl: 6 • Sayı: 160

'Metropol Sürgünleri'

İSTANBUL’da insanların ve kölgelerinin nasıl yıkıldığına tanıklık eden Gülsen İleri, kitabında ‘Kendisi Dönüşüm’ ile mağdur edilen insanların hikayelerini yazdı. **İNÇAYAN ETHEM 3 TL**

LİNCİ CUMHURİYETİ

"Az kaldı"

baykuş

TÜRKİYE LİNÇ YAPILMIŞ YA DA LİNÇ KALKIŞILMIŞ MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ HARİTASI

1992'DEN BU YANA KALKIŞILAN YA DA GERÇEKLEŞEN LİNELER

[illegible]

<http://www-flux.blogspot.com/> kakawell@gmail.com

Hakan Akçura / Ocak 2018

Bu düzende linç, normlara itaat etmeyenlerin yazgısıdır... **Vatandaş** ve gösterici sözcüklerinin karşılaşmasında doğan belirsizlik bu yazgıyı meşrulaştırır. **Medyanın** kendisini ve iktidarı korumak için geliştirdiği dil, 'vatandaş' ve 'eylemciler' etiketini yansıtır. **Böylece** "ne oluyor yahu?" sorusu sorulmaz olur

DİNÇER DEMİRKENT
ONUR KARTAL
KANSU YILDIRIM
SONER TÖRLAK
MUTLU ARSLAN YAZDI 6-7-8'OK

LATIN AMÉRICA

Che'nin öngörüs el Marksizmi

Gramsci ve Che'nin görüşleri arasında paralellikler var. Her ikisi de Marksizm'in skolastik bir şekilde tasvir edilmesini

SÖLÜN DOĞUSU

Halka yönelik savaşa diren!

Hindistan hükümeti Hindistan'ın merkezinde ve bahıandaki halklara karpı yürütölen bu savaşı durdurmalı, silahlı güçlerini koşulsuz olarak geri çekilmeli.

SAHNEDEN

13. yıl teması 'Caz ve Piyano'

Türkiye'deki caz müziğinin yurtdışında tanınmasında önemli bir rol oynayan Ankara Uluslararası Caz Festivali, 'Caz ve Piyano'

Linçleri meşrulaştıran politikalara bakalım

"İncileri açığa veyş zımmen megruleştran polikaklara bəkmək gerek" diyen Türkiyənin İnci Rejimi'nin yazıları Tənd Bəza, Türkiyənin tarixində, İncilərin, bir obşənistlik həl yələməsi olaraq kullənləşməsi altın çiyər.

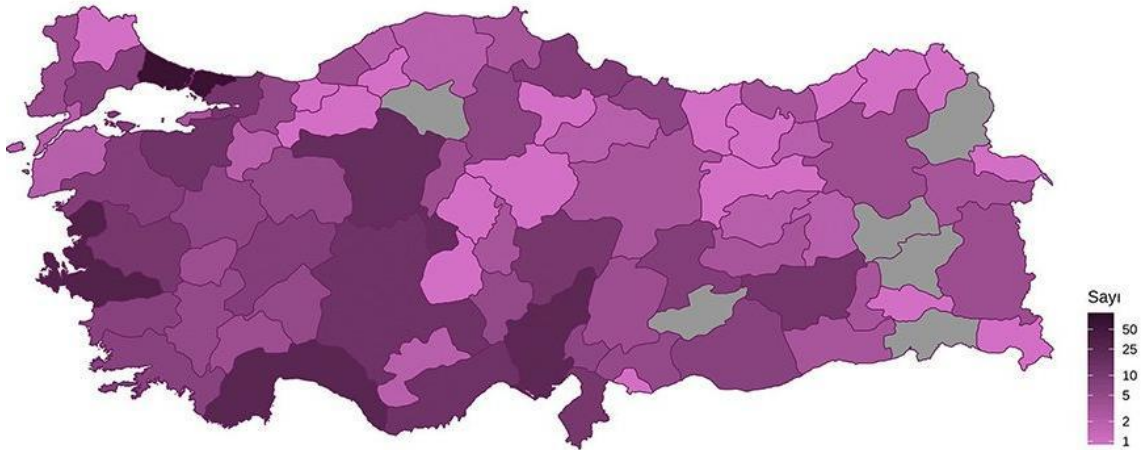
HANSEL KILIÇ'IN SÖYLEŞİSİ 5-TE

YAZILARIYLA

BÜLENT FORTA Bir senliğe dışındakileri	3'ya
NEŞE YAŞIN Yeni bir öle kurmak	4'ya
ONUR CAYMAZ Sigara eserefir	4'ya
ADNAN TÖNEL İsraili Bakan'ın, heli-por melali	4'ya

SIYAH MAVİ KIRMIZI SARI

2019'DA 474 KADIN ÖLDÜRÜLDÜ

(www.sozcu.com.tr, Sibel GÜLERSÖYLER 10:23 - January 1, 2020)

The Hrant Dink Foundation has released the Hate Speech and Discriminatory Discourse Report 2018. the report, which has been published yearly since 2009, found 4839 column articles and news reports targeting national, ethnic and religious groups in 2018.

Hate speech items against more than one group were found in 205 articles. The report found 6,517 hate speech items against 98 different groups.

Most targeted groups

